

La setmana que ve s'obre a Pequín el debat sobre la situació de la dona

Per un futur de justícia i igualtat

La Conferència Mundial sobre la Dona, que organitza l'ONU a Pequín del 4 al 15 de setembre, discutirà una plataforma d'Acció per impulsar el progrés real de la dona arreu del món. La pobresa —que afecta d'una manera especialment greu al col·lectiu femení—, la violència contra les dones, i la discriminació en l'accés a l'educació i als òrgans de poder i presa de decisions, són alguns dels temes que contempla el document de treball. Els punts que es preveuen més conflictius —polèmics ja a la Conferència del Caire— són els que es refereixen a la «salut reproductiva i sexual» i a la consideració d'universalitat dels drets humans de les dones, independentment de la cultura d'origen. La delegació vaticana estarà representada, segons informa la revista *Our Sunday Visitor*, per la nord-americana Mary Ann Glendon, professora de Dret de la Universitat de Harvard.

Amb motiu de la Conferència de Pequín sobre la dona, el Sant Pare va adreçar una carta a les dones d'arreu del món, donant a conèixer així la posició de l'Església catòlica. *Catalunya Cristiana* la va publicar íntegra el dia 20 de juliol passat.

Més informació a pàgs. centrals

Hi ha una diferència enorme entre el progrés aconseguit per la dona del Primer i la del Tercer Món

Mons. Raúl Vera, nomenat bisbe coadjutor de San Cristóbal de las Casas

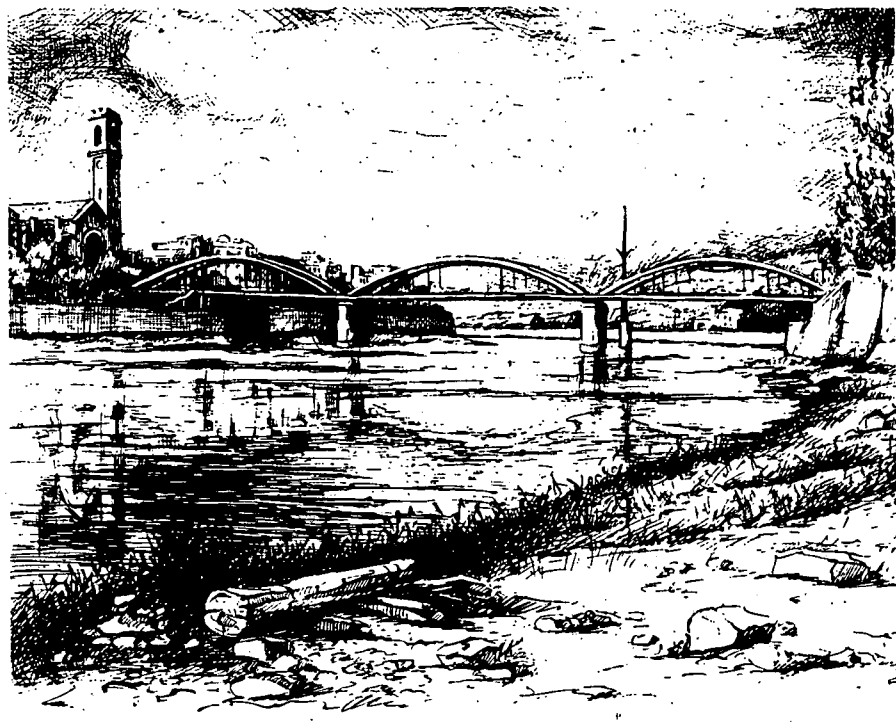

Monsenyor Ruiz s'ha distingit per la seva actuació com a mediador

Mons. Samuel Ruiz, bisbe de San Cristóbal de las Casas (Mèxic), tindrà a partir d'ara un coadjutor amb dret a successió. El papa Joan Pau II ha nomenat per aquest càrrec a Mons. Raúl Vera López, que fins aquest moment ha estat bisbe de la diòcesi de Ciudad Altamirano. Arran de la seva mediació en el conflicte entre l'exèrcit governamental i els insurrectes zapatistes a l'estat mexicà de Chiapas, Mons. Samuel Ruiz s'ha guanyat l'enemistat dels dirigents econòmics i dels polítics del partit en el govern. Els seus detractors li retreuen el seu compromís en la defensa dels drets dels indis.

Més informació a pàg. 6

ESPECIAL TORTOSA

SUMARI

6

Les Esglésies del món contra la represa de les proves nuclears

11

Manquen metges i medicaments per a Bòsnia

Editorial

Bòsnia: per una pau justa

La guerra de Bòsnia ha despertat un refús generalitzat en els ciutadans que contrasta amb la incapacitat demostrada pels dirigents de la Unió Europea i de les Nacions Unides per evitar el conflicte. Aquesta sensibilització popular és la banda positiva de la tragèdia. *Bòsnia, vergonya d'Europa!*, *Aturem la guerra de Bòsnia...* Ilegim, entre altres consignes, en grans pancartes al balcó de molts ajuntaments de Catalunya. Hi ha hagut mobilitzacions i hi ha campanyes de solidaritat que aconsegueixen de fer arribar aliments, roba i productes farmacèutics a les zones més necessitades. Sabem de moltes parròquies d'arreu de Catalunya que participen activament en aquesta acció. Càritas, per la seva banda, porta a terme, des de fa temps, un important programa d'acció a favor dels qui són víctimes de la guerra. Cal destacar, en tot aquest moviment, la presència activa dels joves.

Ara bé, més enllà del treball assistencial —imprescindible— tenim l'obligació de promoure la pau als Balcans. La tenim tots, però són els dirigents dels estats els qui tenen l'oportunitat de comprometre's en una acció més directa. La coincidència de l'actual moment de conflictivitat aguda amb la presidència espanyola de la Unió Europea atorga una responsabilitat excepcional als nostres governants.

A Bòsnia, com arreu del món, una pau sòlida només pot assentar-se sobre la justícia. En aquest cas, la justícia pel que fa als drets dels pobles, que és un vessant de la justícia social, de vegades massa poc atès. Hem percebut, en alguns comentaris, una culpabilització indiscriminada, per principi, de tots els pobles immersos en la guerra. És veritat que els assassinats, les violacions, les anomenades neteges ètniques han estat presents, en grau major o menor, en més d'un camp. Però també ho és que, a mesura

que el conflicte avançava, s'anaven dibuixant dues actituds: la dels qui, saltant-se tots els acords, aspiren a dominar, sobretot a Bòsnia, la diversitat dels pobles que hi habiten, i la dels qui defensen simplement el dret a viure de cada nació. No és que hàgim de fer una classificació de bons i dolents. Sí que hem de cercar la pau en el respecte als drets i en la contenció de qui vol ignorar-los.

Els interessos dels diversos estats europeus es reflecteixen en el repartiment de les seves preferències. No va ser possible la unanimitat per aturar amb contundència l'atac dels serbis als altres pobles de Bòsnia. Després, els qui aleshores s'havien mostrat condescents, esdevingueren especialment durs davant les accions dels croats... Només sobre la base d'unes fronteres justes i segures, que responguin al dret de cada poble i garantides internacionalment, serà possible la pau.

Tribuna

Els infants, els adults i el «perdó»

Antonieta Mateus i Gorgues

Directora de l'Escola de l'Esplai de la diòcesi de Lleida

Entre infants veiem com a normal el fet de *demanar perdó*. Quan es barallen, o diuen o fan alguna malifeta, els adults els convidem: «fes-me el favor de demanar-li perdó». I observem si ho porten a terme. Llavors, fins i tot, els felicitem quan ja han reparat amb l'altre la seva malifeta: «Ho has fet molt bé, fes-me el favor de no tornar-hi».

Però hom es va fent gran i si ens hi fixem ens adonem que a poc a poc, aquests gestos desapareixen de les conductes habituals de moltes persones. Per què? Demanar perdó, és cosa d'infants?

En la vida de cada dia ens trobem amb tot tipus de situacions i de vivències. Quan dic *tot*, em refereixo també a les que ens provoquen respostes de despit, de menyspreu o d'enfrontament amb aquells amb qui compartim la família, el treball, el grup de voluntariat... Aquestes respostes poden

quedar a nivell de pensament, però sovint es manifesten, a més a més, contestant malament, ridiculitzant, criticant...

Tot plegat, quan hom se n'adona i se'n fa conscient va teixint una cortina de separació i de trencament, es va construint una paret de glaç que aïlla de l'altre.

De vegades per alguna discussió hi ha persones que passen dies, anys... sense parlar-se. Apareix el recurs de la ignorància mútua, com a escapatòria. En altres ocasions es viuen ambients enrarits, tensos, irrespirables. La rancúnia, el despit... s'instal·len malaltissament en la manera de ser... El color i el gust del malestar es fan sentir.

Fer camí plegats, viure en harmonia,

crear lligams que permetin avançar junts és d'una enorme fragilitat. Ho veiem a tots els nivells: parella, amics, grups de treball. Les diferències que existeixen entre nosaltres són capacitats posades a les nostres mans i que poden servir per a complementar-nos des de l'acceptació o bé per a desunir-nos a causa de subratllar només les dificultats. I d'ací la importància de la nostra actitud senzilla en reconèixer-ho.

¿No caldria recuperar aquella actitud infantil (no infantilista), aquell apropar-se a l'altre i dir com puguem: «perdó», «ho sento», «m'he passat»?

Quan hom fa l'experiència d'atansar-se a l'altre, col·labora ja a renovar aquella relació deteriorada. I si és sincera, implica

l'esforç per fer possible el no tornar a actuar d'aquella manera (la qual cosa no és garantia que no s'hi torni, donada la nostra limitació).

Només educarem els infants en el perdó quan els adults el visquem a colònies, a l'esplai, a les escoles... a casa. Diem que cal perdonar, però els monitors, els professors, els pares... hem de fer actes concrets de demanar perdó al company, al nen... Si no passa pel nostre actuar, tenim només boniques teories... que no serveixen de gran cosa.

De vegades fem un gest interior de reconciliació amb Déu, però, n'hi ha prou? Com podem dir que estimem Déu a qui no veiem, si no estimem el germà a qui veiem?

Els creients tenim la responsabilitat d'aplicar a la vida de cada dia la nostra fe. La societat necessita homes i dones capaços d'aportar llavors de reconciliació, d'unió, de reconstrucció.

Des d'una consciència viva de la pròpia fragilitat hom és capaç de comprendre també la de l'altre. Però també des d'una fe viva en la potència del perdó és capaç d'atansar-se i dir: «perdona'm, m'he passat», i recomençar des de l'acceptació mútua. Tot i ser un adult.

Els creients tenim la responsabilitat d'aplicar a la vida de cada dia la nostra fe. La societat necessita homes i dones capaços d'aportar llavors de reconciliació, d'unió, de reconstrucció.

CATALUNYA CRISTIANA

Director: Manuel Valls i Serra

Coordinació: Josefina Picas i Pauné

Redacció: Glòria Carrizosa, Miquel Àngel Codina, Guillem Farré, Francesc Gamissans, Núria Oriol, Tomàs Puntí, David Vidal

Col·laboradors: Núria Albert, Montserrat Albert, Josep M. Aragonès, Jordi Bassas, Pilarín Bayés, Pietat Campmajó, Oriol Camps, J. Carrera Planas, Rosa Collell, Miquel Estradé, Enric Graupera, Joan Guiteras, Jordi Jorba, Justo López Melús, Jaume Mora, Josep Nadal, Francesc Nicolau, Francesc Riu, Joan Salvador, Pere Saumell, Pere Tena, Josep Ventura, P-J Ynaraja

Corresponsals: Jaume Reixach, GIRONA; Jaume Montaña, LLEIDA; Antoni Mirabet, SEU D'URGELL; Lluís Badia, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Joaquim Blanc, TORTOSA; Xavier Bardulet, VIC

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Redacció, administració, publicitat i autoedició:

C/ Puiggarí 5-7, - 08014 BARCELONA - Telèfon 490 59 88, Fax 490 20 35

Impressora: Publiagraf, S.A.L. Passatge Valeri Serra, 30, 08011 BARCELONA. D.L. B. 14.387/79 Tels. 454 16 30 / 17 77

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal 9.880 Ptes.
Resta d'Europa: 20.384 Ptes.
Amèrica i Àfrica: 25.584 Ptes.
Àsia i Oceania: 36.504 Ptes.

Edita: Fundació Catalunya Cristiana, de l'Arquebisbat de Barcelona
Fundadors: Mn. Joan Jarque i Jutglar i Mn. Francesc Malgosa i Riera

PATRONAT

President: Mons. Ricard-Maria Card. Carles i Gordó, arquebisbe de Barcelona

President per delegació: Mons. Joan Carrera i Planas, bisbe auxiliar de Barcelona

Altres membres: Josep-Rafael Carreras de Nadal, Ramon Casals i Lamarca, Marçal Coromines i Balletbò, Pere Fàbregues i Morlà, Marçal·lí Joan i Alzinella, Josep Miró i Ardèvol, Pere Planellas i Reig, Josep Oriol Pujol i Humet, Mn. Manuel Valls i Serra, Gaspar Vilarrúbias i Codina

Secretari: Jaume Planas i Pahissa

Delegat executiu: Jaume Viñals i Rovira

Difusió controlada per

MEMBRE DE LA UCIP
MEMBRE DE L'APPEC

Durant l'audiència amb la Conferència Episcopal de Taiwan

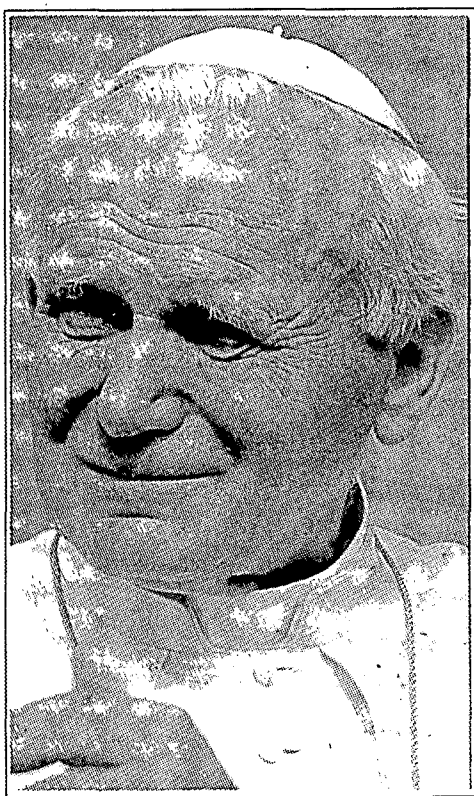
Vaticà

Crida de Joan Pau II per a la reconciliació dels catòlics xinesos

VATICÀ.— Joan Pau II va rebre, en la seva residència de Castel Gandolfo, una representació de la Conferència Episcopal de Taiwan, encapçalada per l'arquebisbe de Taipei, Joseph Rikang. No faltaren, en el discurs del Papa, les referències a la difícil situació dels catòlics xinesos que professen fidelitat a la Santa Seu.

El Papa va invitar els bisbes de Taiwan a promoure l'apropament amb l'Església de la Xina continental «per la via de la comunió i de la reconciliació, via que deriva de la llum i de la inspiració de la veritat mateixa: Jesucrist».

Es va referir també a la situació de clandestinitat en què viuen a la Xina els catòlics que es mantenen fidels a les directrius de Roma, destacant que la majoria viuen

Joan Pau II va recordar els catòlics xinesos que, en circumstàncies difícils, s'han mantingut fidels a Roma, en l'audiència amb els bisbes de Taiwan

la seva fe en unió amb la resta de l'Església, però que han escollit el camí del sofriment i del silenci per viure plenament aquesta fidelitat. «Els nostres cors es giren vers aquests germans i germanes que sofreixen greus dificultats, agraïts pel seu generós i heroic exemple», va subratllar, alhora que expressava la seva esperança que l'Església oficial de la Xina continental «treballarà amb renovada fe i força per a la comunió plena i la unitat amb l'Església universal i el successor de Pere».

Finalment, el Papa es va dirigir als bisbes de Taiwan exhortant-los a fer tot el possible «per promoure l'harmonia, la paciència i la comprensió, l'amor fraternal i la reconciliació entre tots els catòlics de la gran família xinesa, en un esperit de

caritat i amb ple respecte al creixement de l'Església continental».

Recentment, la Conferència Episcopal xinesa, fidel a Roma, féu públic un comunicat en què es denunciaven les persecucions de les quals són objecte els catòlics de l'anomenada Església clandestina per part del Govern comunista de Pequín. Els bisbes xinesos es referien en aquests ocasions al «poder polític que vol manipular el poble» i exigien a l'Església oficial, submissa al Govern de Pequín, que reconegués l'autoritat del Summe Pontífex.

Encara que darrerament hi ha una voluntat evident per ambdues parts d'acabar amb la divisió dels catòlics a la Xina, dos són els obstacles que bloquegen el possible acord: el reconeixement del Vaticà de Taiwan (a qui la Xina considera un estat il·legal) i la facultat d'elecció dels bisbes, a la qual no vol renunciar l'Església oficial.

Ajornada la visita del cardenal Danneels a la Xina

La visita que tenia previst fer el cardenal Godfried Danneels a la Xina durant el mes d'agost s'ha ajornat a causa de la prohibició de les autoritats xineses perquè un dels membres de la delegació entrés al país. El visat d'entrada no fou concedit al pare Jérôme Heyndrickx, director de la Fundació Verbiest, que promou les relacions amb l'Església de la Xina.

El primat de Bèlgica ha afirmat, després de no arribar a cap acord sobre la composició de la delegació, que era preferible fer la visita en un altre moment. L'agència catòlica Asia News va afirmar, en un comunicat que és la primera vegada que un invitat del govern xinès renuncia a visitar el país, perquè un membre de la seva delegació ha estat considerat *persona non grata*.

(P.C.)

Fa arribar un missatge de solidaritat del Papa a la població

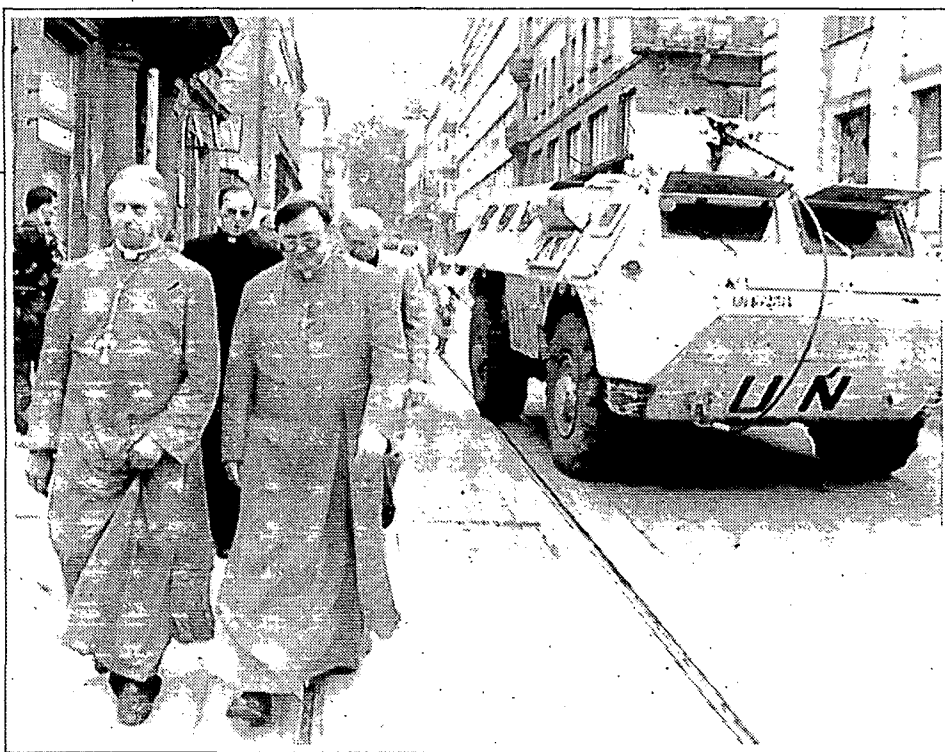
El cardenal Etchegaray visita Sarajevo

El cardenal Roger Etchegaray i el cardenal bosnià, Vinko Puljic, passegen pels carrers de Sarajevo

SARAJEVO.— El dimarts 15 d'agost, el cardenal Roger Etchegaray va celebrar una Eucaristia a Sarajevo. El president dels Consells pontificis «Justícia i Pau» i «Cor unum» va visitar la capital bosniana a petició del papa Joan Pau II.

La seva presència a Sarajevo s'ha vist com un «signe de solidaritat» amb les víctimes de la guerra, tal com va assenyalar el propi cardenal francès. Mons. Etchegaray va fer una crida als responsables perquè posin fi a les «barbaritats» i es comprometin per la pau. El cardenal va anunciar que «el Papa visitarà Sarajevo tan aviat com sigui possible».

A la celebració eucarística hi van participar també el cardenal Vinko Puljic, arquebisbe de Sarajevo, Mons. Francesco Monterisi, nunci apostòlic a Bòsnia i Hercegovina, així com

Mons. Jean-Claude Périsset, diplomàtic suís del Vaticà.

Mons. Etchegaray ja havia visitat Sarajevo, alguns mesos abans de l'inici del conflicte. Una ciutat que el mateix Papa també volia visitar. El viatge, programat el setembre de 1994, va tenir que ser anul·lat per recomanació de l'ONU en no poder-se garantir la seguretat del Papa. (APIC)

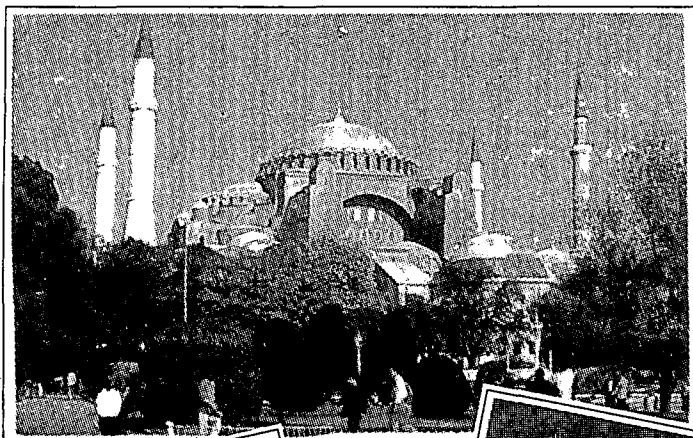
Mons. Schönborn el substitueix el 14 de setembre

La Santa Seu accepta la dimissió de Mons. Groer

VIENA.— El papa Joan Pau II ha acceptat la dimissió del cardenal Hans Hermann Groer. Unes greus acusacions pesaven sobre el cardenal, culpable, segons un cert nombre de testimonis apareguts a la premsa, d'abusos sexuals comesos contra un alumne en un petit seminari d'Hollabrunn, fa una vintena d'anys.

El cardenal Groer, que després de la notícia ha comptat amb el suport de nombrosos sectors de l'Església catòlica austríaca, no ha volgut comentar en cap moment les acusacions aparegudes al diari *Profil* el mes de març passat. La decisió del Papa d'acceptar aquesta dimissió va ser anunciada als fidels pel mateix cardenal Groer després d'una celebració eucarística a la catedral de Viena. Mons. Groer abandonarà la seva funció d'arquebisbe de Viena el proper 14 de setembre. El seu successor serà Mons. Christoph Schönborn, antic professor de dogmàtica de la Universitat de Friburg, que fou nomenat pel Papa coadjutor de l'arquebisbe de Viena el 15 d'abril de 1995. (APIC)

Tardor - Hivern 1995

RUTA DE SANT PAU

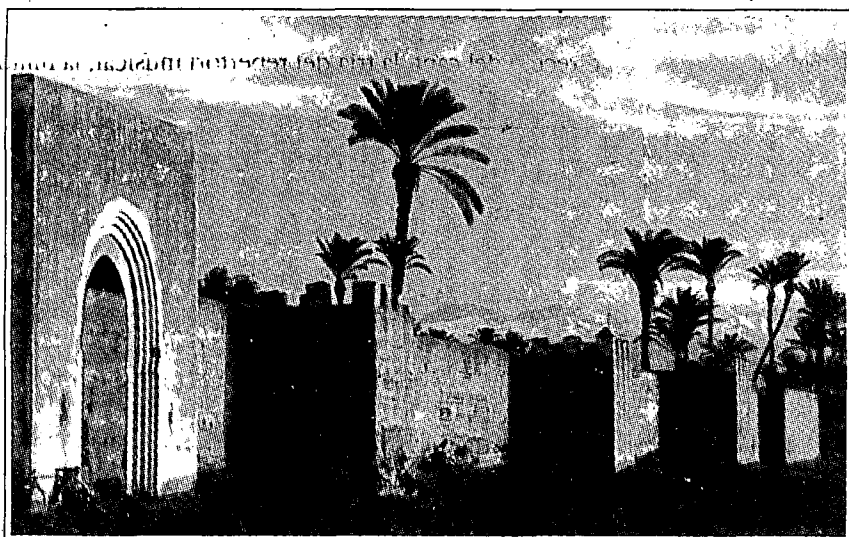
TURQUIA (amb Capadòcia)
I GRÈCIA)

Del 21 de setembre al 8 d'octubre

*Seguint els indrets de l'expansió
apostòlica i les esglésies de
l'Apocalipsi*

MARROC

Un país per conèixer al natural
del 7 al 18 de novembre

Pelegrinatges a

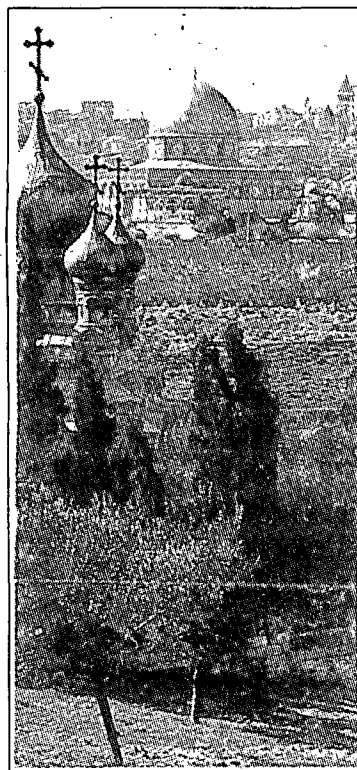
TERRA SANTA

Del 18 al 27 d'octubre

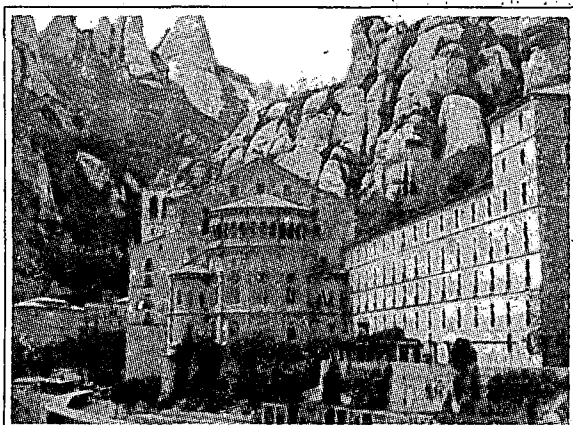
Del 3 al 10 de desembre

Del 27 de desembre
al 6 de gener de 1996

Assistència tècnica
ULTRAMAR EXPRESS

Durant el mes d'agost, l'horari és al matí, de 10 a 13h.

TROBADA A MONTSERRAT

16 de setembre

Diada anual de germanor dels Amics i els subscriptors, dels
lectors i els pelegrins.

Feu la reserva per al dinar i, si cal, per a l'autocar abans del
8 de setembre

Podeu demanar-ne informació per telèfon, per correu o bé personalment a l'associació

AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA:

Pelegrinatges i viatges: Plaça Urquinaona, 11 3er. A. 08010 Barcelona - Telèfon: **(93) 301 37 18**

Conclusions de la seva IX Asamblea General reunida a Madrid

Espanya

La HOAC reclama la transformació d'un món injust i insolidari

MADRID.— La Germandat Obrera d'Acció Catòlica (HOAC), reunida a Madrid del 12 al 15 d'agost en la seva Asamblea General, en la qual han participat més de 1.000 militants de tots els pobles d'Espanya, ha fet públic en un comunicat final les conclusions de la trobada. En elles afirmen que «avui per a l'Església és fonamental apostar amb claredat per la transformació d'aquest món injust i insolidari des de l'horitzó solidari del Regne de Déu i els seus valors».

Denunciar injustícies

Per a la HOAC aquest compromís implica «conèixer i discernir des dels criteris que aporta la fe cristiana el funcionament del nostre món; denunciar les injustícies de l'actual ordre econòmic i social i les causes i mecanismes que la generen; a més de col·laborar amb decisió i generositat en la superació dels greus problemes que afecten la societat».

També manifesten que «per a

l'Església i per a cadascun dels seus membres és fonamental ser pobre i estar amb els pobres per compartir la seva vida i treballar amb ells per al seu alliberament, reconeixent-los com a veritables sagraments de Crist i com a primers destinataris de la seva bona notícia d'alliberament i salvació». Tot això suposa, segons afirmen en les conclusions, «guarir les ferides que causa la pobresa en les persones, en les famílies obreres, però també anar en contra de les

causes i els mecanismes que les provoquen; optar amb claredat per la primacia del treball sobre el capital, sabent que és la causa originant de moltes injustícies; desenvolupar una tasca d'educació i formació cristiana del món del treball».

Tanmateix, recorden que «l'Es-

glésia necessita apostar decididament per la presentació i anunci explícit de Jesucrist i el seu evangeli, encarnant-los en la vida de la societat actual i en la seva cultura. L'Església necessita dur a terme una autèntica renovació eclesial, que tingui com quelcom central el món obrer». (SIC)

Bisbes espanyols a quatre diòcesis hispanoamericanes

El Papa ha elegit, recentment, quatre espanyols com a nous bisbes de diverses diòcesis hispanoamericanes. El missioner Eugenio Arellano ha pres recentment possessió de la diòcesi d'Esmeraldas, a Equador. El pare Arellano va ser ordenat prevere el 1972, es va traslladar a Equador el 1978 i va treballar durant un lustre com a missioner a San Lorenzo. El 1990 es va fer càrrec a París del teologat internacional dels combonians, orde de la qual era superior actualment.

Al Perú, Joan Pau II ha confirmat a dos religiosos espanyols com a nous bisbes de les diòcesis de Callao i Chachapoyas. Miguel Irizar Campos, de Guipúscoa, exer-

cia des del 1989 el càrrec de bisbe auxiliar de Callao. Va ser ordenat prevere el 1957, monsenyor Irizar, de 61 anys, va arribar al Perú al 1967. El 1972 va ser designat bisbe de Yurimaguas. Va ser-ne bisbe durant 17 anys.

El nou bisbe de Chachapoyas és el redemptorista Ignacio Alemany Grau, de Madrid, de 61 anys. Va ser ordenat prevere el 1959, se'n va anar al Perú el 1963, on va treballar com a rector. Fundador del seminari de Santa Clara, va ser vice-provincial dels Redemptoristes i Superior d'aquest Orde a Piura.

També a Costa Rica un espanyol, Àngel San Casimiro Fernán-

dez, missioner del orde dels Agustins recol·lectes, ha estat elegit pel Papa per proveir la diòcesi de Ciudad Quesada. El pare San Casimiro treballa des del 1967 com a missioner a Hispanoamèrica. Va néixer a Pradejón (La Rioja) el 1942, va desenvolupar la seva tasca missionera a Veracruz (Mèxic) durant tres anys. Ja a Costa Rica, va ser rector de l'església de San Antonio de Belén, on va fundar una residència d'acollida a necessitats. San Casimiro, gran afeccionat al futbol (i en particular al C.D. Logroñés) serà consagrat episcopalment el proper 7 d'octubre. (S.R.)

«Cauces de intercomunicación»

Nova revista per als professors de religió

MADRID.— El departament de Pastoral i Catequesi de la Facultat de Teologia de la Universitat de Navarra ha iniciat la publicació d'una revista titulada *Cauces de intercomunicación*. Tal com el seu nom indica vol ser un medi, un instrument de comunicació entre els professors de Religió dels centres educatius dels diferents nivells.

Bibliografia sobre obres doctrinals i pedagògiques

Aquest primer número consta d'un total de 16 pàgines de la mida d'un Din A4. En el qual s'inclouen tres experiències, dues referides a l'Educació Primària, *Criterios metodológicos seguidos en la*

elaboración de textos escolares i Juegos de palabras y de asociación de ideas i la tercera sobre *Criterios para la programación de la Religión en COU*. També es presenta un estudi sobre *Moral en la Enseñanza Secundaria*.

A més es recull bibliografia sobre obres doctrinals i pedagògiques de recent aparició i uns comentaris sobre dos vídeos d'interès per alumnes de BUP, FP i COU.

En la seva darrera pàgina publica notícies sobre l'ensenyament de Religió i la Carta del Papa als infants. També obre la secció de consultes relatives en els departaments de Religió. Aquesta nova revista es pot rebre mitjançant subscripció. (SIC)

EL MIRACLE

PER ALS ANIMADORS LITÚRGICS
CURSET D'APROFUNDIMENT
LITÚRGIC
CAPS DE SETMANA

- Un servei de formació per als animadors litúrgics de parròquies i comunitats.
- Un ajut per augmentar la qualitat de les celebracions mitjançant l'aprofundiment doctrinal, la millora de la direcció del cant, la tria del repertori musical, la millora de les lectures en públic, etc.

Programa del curset de tardor

Setembre del 22 al 24

Tema doctrinal: *El diumenge, dia del Senyor i festa dels cristians.*

Professor: **Mn. Joan Baburés.** Delegat de Litúrgia del Bisbat de Girona.

Tema pràctic: *Lectors i salmistes: Dicció i fraseig, postura corporal, preparació...*

Director: **P. Daniel Codina, monjo.**

Octubre del 20 al 22

Tema doctrinal: *Advent-Nadal-Epifania.*

Professor: **Mn. Gerard Soler.** Delegat de Litúrgia del Bisbat de Lleida.

Tema pràctic: *Aclamacions i respostes.*

Director: **P. Daniel Codina, monjo.**

Novembre del 17 al 19

Tema doctrinal: *Quaresma-Pasqua-Pentecosta.*

Professor: **Mn. Gerard Soler.** Delegat de Litúrgia del Bisbat de Lleida.

Tema pràctic: *Les parts variables de la missa (cants d'entrada i comunió).*

Director: **P. Daniel Codina, monjo.**

Desembre del 15 al 17

Tema doctrinal: *Les festes dels sants.*

Professor: **Mn. Lluís Prat.** Delegat de Litúrgia del Bisbat de Solsona.

Tema pràctic: *El Salm responsorial.*

Director: **P. Daniel Codina, monjo.**

- Cas de no poder assistir a les quatre sessions, es permet participar en sessions concretes.
- Acolliment: començarà a les 7 de la tarda del divendres. Sopar: a les 20,45. Comiat: a les 4 de la tarda del diumenge.

PER A INFORMACIÓ I INSCRIPCIONS
TEL. (973) 48 00 45 - FAX (973) 48 02 43
CASA D'ESPIRITUALITAT
25287 EL MIRACLE (EL SOLSONÈS)

Internacional

El Vaticà designa per al càrrec, amb dret de successió, monsenyor Raúl Vera

Nomenat un bisbe coadjutor per a la diòcesi de San Cristóbal de las Casas

ROMA.— Mons. Samuel Ruiz, figura cabdal de l'episcopat mexicà i conegut per la seva mediació en el conflicte a l'estat mexicà de Chiapas, tindrà a partir d'ara un coadjutor amb dret de successió. El papa Joan Pau II ha nomenat Mons. Raúl Vera López, dominic, bisbe coadjutor de San Cristóbal de las Casas, a Mèxic. Mons. Vera López ha estat fins avui bisbe de la diòcesi de Ciudad Altamirano.

Aquest nomenament, nascut de la voluntat del Vaticà, no ha sorprès però a Mons. Ruiz ni als seus col·laboradors. Ells es declaren satisfets de poder comptar d'ara endavant amb la col·laboració d'un bisbe «sensibil a la realitat dels pobres». El portaveu de Mons. Ruiz ha declarat que aquesta decisió constitueix un primer pas vers la destitució de Mons. Ruiz.

Els principals col·laboradors de Mons. Ruiz han reaccionat positivament a la nominació d'un coadjutor. «Mons. Vera López podrà veure de prop la realitat i constatar d'aquesta manera que les acusacions i les calúmnies contra Mons. Ruiz i la diòcesi no tenen cap fonament. Que són falses, i malgrat tot, alguns les han fet arribar fins al Papa», assegura el P. Gonzalo, responsable, per a la diòcesi, de la Comissió «Justícia i Pau». En el si de la Conferència dels bisbes mexicans, Mons. Vera López passa per ser un moderat... «Però també és conegut pel seu compromís com a membre de la

Comissió episcopal per a la pau i la reconciliació».

Agraïment de Mons. Ruiz al Papa

Segons el P. Gonzalo, Mons. Ruiz ha escrit una carta al cardenal Bernardin Gantin, prefecte de la Congregació per als Bisbes, en la qual li demana que tingui l'amabilitat de transmetre al Papa la seva reafirmada comunió i el seu agraïment per la designació de Mons. López com a coadjutor. Expressa també la seva confiança en l'ajut eficaç que aquest suport aportarà a la diòcesi. En una altra carta enviada als diocesans aquest cop, Mons. Ruiz demana als seus fidels que acullin el nou bisbe. «Rebem aquesta decisió pastoral amb la seguretat que amb la seva edat i la seva experiència, el seu compromís evangèlic serà significatiu per a la consolidació del nostre camí», escriu Mons. Ruiz.

La notícia d'aquest nomenament no ha estat, doncs, una sor-

Mons. Ruiz s'ha distingit per la defensa dels drets dels indígenes i no està ben vist pels dirigents econòmics i els responsables del partit governamental

presa segons confirma el P. Gonzalo. Certament no ha estat demanat ni sol·licitat per Mons. Ruiz ni pels seus col·laboradors en el marc del diàleg que mantenen actualment amb el Vaticà. Tot i que una eventualitat d'aquesta mena ja s'havia pogut intuir. Per què s'ha escollit un bisbe coadjutor més que no pas un auxiliar? «En quatre anys, Mons. Ruiz tindrà l'edat del retir canònic. El nou bisbe podrà d'aquesta manera preparar-se per a la successió».

Mons. Raúl Vera López va néixer el 1945 a Acambaro, a Mèxic. Després d'haver obtingut una llicenciatura en química a Mèxic, va

entrar a l'orde dels dominics el 1972. El nou coadjutor de San Cristóbal de las Casas ha estudiat també Teologia a Mèxic, Bolonya i Roma.

El 29 de juny de 1975, Mons. Vera López va rebre l'ordenació sacerdotal i va ser consagrat bisbe el 6 de gener de 1988. Com a bisbe de Ciudad Altamirano, va participar al Sínodo dels bisbes sobre la vida consagrada el 1994.

Per a posar fi a les tensions?

Des de fa tres anys, i sobretot als darrers mesos, han circulat nombrosos rumors sobre suposa-

des pressions exercides sobre Mons. Ruiz García per part del nunci apostòlic a Mèxic i pel Vaticà. El passat mes de febrer, el cardenal Juan Sandoval Iñiguez, arquebisbe de Guadalajara, va admetre en una entrevista concedida a l'APIC que el Vaticà havia demanat moltes vegades la dimissió de Mons. Ruiz García. Els rumors sobre una possible dimissió forçada del bisbe s'han difós encara recentment. Això no obstant han estat desmentits reiteradament per Mons. Girolamo Prigione, nunci apostòlic a Mèxic, així com pel gabinet de premsa del Vaticà.

Després de l'inici del conflicte entre l'exèrcit governamental i els insurrectes zapatistes a l'estat mexicà de Chiapas, el 1994, Mons. Ruiz García s'ha guanyat l'enemistat dels dirigents econòmics i dels polítics del partit governamental que li reprotxen el seu compromís en la defensa dels drets dels indígenes. Alguns bisbes mexicans veuen també amb desconfiança els compromisos socials del «bisbe dels indis». Els seus detractors li retreuen, entre altres coses, «una lectura reduccionista de l'Evangel·li, influenciat pel marxisme, alhora que una pastoral poc ortodoxa». Per altra banda, havia estat convocat per Mons. Prigione. Aquest últim li havia convidat a signar «de bon grat» una carta de dimissió. (APIC)

Amenacen la vida de les persones, el medi ambient i la pau

Les Esglésies del món denuncien la represa de les proves nuclears al Pacífic

GINEBRA.— Les Esglésies d'arreu del món han denunciat que la represa dels assaigs nuclears francesos al Pacífic amenacen greument la vida de les persones, el medi ambient i la pau mundial. Catòlics, ortodoxos, anglicans i protestants aixequen la veu per denunciar aquesta decisió.

Després de l'anunci fet pel president Chirac, les crides s'han multiplicat i les declaracions també, per part d'Esglésies que manifesten la seva indignació davant aquest projecte, per la majoria com «un crim contra els pobles de tot el món». Com a mostra de solidaritat amb els pobles amenaçats, les Esglésies i les organitzacions

ecumèniques protesten contra la decisió francesa de reprendre les proves nuclears al Pacífic.

Aquestes proves nuclears impliquen riscos «incalculables per als habitants de la regió. Aquesta població ja ha patit les conseqüències dels assaigs nuclears francesos durant decennis. És el seu dret no

sofrir més i no seria un luxe evitar una exposició als nous perills que representen aquests assaigs nuclears», segons ha assenyalat, per exemple, l'Església evangèlica alemanya (EKD).

El Secretariat del Pacífic del Consell ecumènic de les Esglésies (COE) a Ginebra ha publicat un llistat de 24 Esglésies, responsables religiosos i organitzacions cristianes, que han adreçat cartes de protesta al president francès, Jacques Chirac. La llista inclou moltes Esglésies i als seus responsables, d'arreu del món.

Entre les organitzacions d'Esglésies in-

ternacionals que han protestat contra aquesta decisió figura la Conferència d'Esglésies del Pacífic, la Conferència cristiana d'Àsia, el Consell ecumènic de les Esglésies, la Federació luterana mundial, la Conferència d'Esglésies europees i l'Aliança reformada mundial.

El Consell ecumènic d'Esglésies (COE) espera que el govern francès «escolti la veu de la raó». Les pressions —diplomàtiques i econòmiques— contra els assaigs nuclears s'haurien de multiplicar, han declarat a la seu del COE a Ginebra. (APIC)

Solsona

Els catequistes escolten l'Esperit

La XV Escola d'Estiu Catequista

Lluís Badia i Torras

SOLSONA.— Organitzades pel Secretariat Interdiocesà de Catequesi de Catalunya i les Illes, s'han celebrat dues sessions de l'Escola d'Estiu en la seva quinzena anyada: una a Barcelona (del 17 al 21 de juliol) i l'altra a Solsona (del 31 de juliol al 5 d'agost).

Hi van participar uns 300 catequistes o aspirants a ser-ho de les diòcesis catalanes i de les de les Illes dels quals gairebé la meitat eren joves. Les classes es donaven a l'edifici del Seminari Diocesà, si bé per menjar i dormir va ser necessari distribuir la gent entre el mateix Seminari i la residència de l'Escola Professional Castellvell. La coordinació general era a càrrec de M. Teresa Llach, religiosa vedruna, que fins ara ha estat la secretària general del SIC, càrrec que ocuparà des del setembre d'enguany Montserrat Oriol i Ribera que ha col·laborat ja activament a les tasques d'aquesta XV Escola d'Estiu. Les dues, com sempre, molt eficaçes i properes a tothom, ben generosament.

Mons. Antoni Deig, bisbe de Solsona i president del SIC, va dir al discurs d'obertura de l'Escola d'Estiu que «tota aquesta formació i aquesta espiritualitat que s'han d'anar adquirint (referint-se als catequistes), avui tenen una importància vital per poder treballar en el camp de la

ignorància religiosa de tants cristians. Ens trobem en un món secularitzat i pluralista. I això implica una sèrie de conseqüències. Avui l'Església no ha de ser dominadora del món, sinó una fidel servidora que ha d'aportar les energies religioses de la fe, de l'esperança i de l'amor i oferir-les al nostre món que, malgrat el que sembla, està esperant i freturant paraules de vida i de transcendència».

Els temes per a l'Escola de responsables van ser: *Fe i Cultura*, a càrrec del Prof. Francesc Torralba; *Les Esglésies de la Tarraconense després del Concili*, que va exposar Miquel Barberà, i *La Identitat cristiana en un món secularitzat*, del qual es va encarregar el nostre

bisbe Mons. Antoni Deig. Hi hagué diversos seminaris en curssets de matins o de tardes per a la formació sistemàtica dels catequistes, alguns especialment dedicats als joves catequistes que comencen ara la seva tasca apostòlica, així com alguns tallers sobre materials catequètics, exposició de contes per a infants, etc.

També es va organitzar una sortida al santuari del Miracle i a l'església romànica d'Olius que va resultar molt interessant. El dissabte dia 5, al migdia, es va fer la cloenda a la catedral, molt participada, viscuda i emotiva, que culminava una setmana d'una convivència molt fraternal i d'un profit cultural i espiritual ben intens.

Nombrosa participació a la XV Escola d'Estiu Catequista a Solsona

Girona

Santuaris: pau i reflexió

Jaume Reixach

En un llibre que avui només es pot trobar en llibreries de vell o en determinades biblioteques, mossèn Agustí Constans —que va ser capellà de la Casa Missió de Banyoles— va definir el bisbat de Girona com un bisbat marià. Va donar compte en el seu llibre de la gran quantitat de santuaris marians que es poden trobar a les terres gironines. Pràcticament tots tenen les portes obertes als visitants. I un bon grapat d'aquests santuaris ofereixen la possibilitat de passar-hi unes vacances diferents. *Vacances divines* —titulava l'Olga Santos el seu article al diari *El Punt*, en el qual informava que, de les 300 places d'allotjament en santuaris que hi ha a tot Catalunya, unes 200 es concentren a la demarcació de Girona.

Aquests dies d'estiu, els santuaris gironins que ofereixen allotjament acostumen a fer el ple. Aquelles persones que desitgen passar uns dies de pau i reflexió, en contacte amb la naturalesa i amb la possibilitat de pregar i conviure amb persones que també viuen la fe, troben en els santuaris el lloc idoni per llescar-hi el pa de l'espiritualitat.

La vida dels santuaris, pel que fa a Girona, no ha anat a menys sinó que ha crescut i s'ha modernitzat. Els santuaris que estan en condicions de rebre estadants són els següents: La Salut de Sant Feliu de Pallarols (Garrotxa); La Salut de Terrades (Alt Empordà); el santuari del Far, a Susqueda (la Selva); el Mont, a Albanyà (Alt Empordà); Les Salines, a Maçanet de Cabrenys (Alt Empordà); Els Àngels, a Sant Martí Vell (Gironès); Rocacorba, a Canet d'Adri (Gironès); El Coll, a Osor (la Selva); La Misericòrdia, a Canet de Mar (Maresme); Santa Afra, a Sant Gregori (Gironès); Els Arcs, a Santa Pau (Garrotxa).

És possible que me n'hagi deixat algun, però la llista ja dona una idea clara de les grans possibilitats que té el bisbat de Girona d'oferir unes vacances alternatives, lluny del brogit de la Costa i en contacte amb una naturalesa que no perd la seva verdor en tot l'any. Pau i reflexió, una cambrà senzilla però confortable, un menjador obert també als qui estan de pas, i la possibilitat de fer excursions pel bosc i embadalir-se en la contemplació d'uns horitzons inèdits. Aquests són els principals al·licients d'un turisme que algú ha qualificat d'intel·ligent. I ho és.

Fets i criteris

RAMON
TORRELLA
CASCANTEArquebisbe de
Tarragona i PrimatDesprés de
vacances

Amb el setembre arriba la represa de les activitats escolars. Si hi ha matèries pendents, aleshores es tracta de programar els exàmens, si més no s'ha de preparar el nou curs.

Els alumnes es preocupen pel nou material escolar: noves matèries, nous llibres, algun diccionari... Els professors també han de renovar-se i no pas ensenyar repetint any rera any la mateixa matèria.

El repòs sempre ajuda a veure les coses de manera diferent. La persona ha recuperat un xic l'equilibri, ha tornat a aprendre a estar disponible per als altres i a tenir de nou una actitud acollidora.

El qui ha reposat ha trencat el ritme del qui actua per actuar, per afermar-se, per brillar, per dominar. Molt sovint les vacances ajuden a recuperar l'estudi, la pregària, la humilitat.

En la nostra vida és fàcil que ens domini el desig de quedar bé, d'augmentar el prestigi, de cercar l'ajut dels poderosos. La interrupció de les activitats ens pot ajudar a trobar la senzillesa, la pau, el gust per conversar amb els altres sense por de perdre el temps.

Seria molt interessant, en aquest període de represa de les nostres tasques, examinar quin lloc tenen en la nostra vida les converses amb els altres, les busquem? les acceptem? ens agraden? les valorem?

Hauríem d'intentar estar convençuts que fa més feliç donar que no pas rebre. Una manera pràctica d'examinar-nos sobre aquesta actitud és veure si ens posem en el centre de les converses o si sabem escoltar amb paciència quan es parla dels altres i nosaltres quedem una mica arraconats.

També seria bo mirar com jutgem els altres, si som comprensius o si ens hem tornat durs, si som oberts o més aviat sectaris, si creiem massa sovint que tenim raó, si desitgem dir l'última paraula en una conversa...

Hauríem de veure si només visitem aquelles persones que ens poden ser útils pels seus favors o pels seus consells, si quan rebem una persona li dediquem el temps adient per tractar la qüestió que li interessa o procurem abreujar el temps a favor nostre.

Si amb les vacances hem reposat, el nostre esperit hauria de tenir més serenor, més equilibri i més pau interior. Totes aquestes actituds espirituals, renovades, ens han d'ajudar ara a reprendre més positivament les nostres relacions interpersonals i també les nostres activitats amb més energia i amb més objectivitat.

Tortosa

Una missa entre torres de televisió

40è pelegrinatge al cim de Caro

J. Blanc i Bahima

TORTOSA.— Al mes d'agost els joves de cor o cames fan el cim de Caro en cotxe o a peu. És la cita anyal des de l'any 1955 data en què la UEC va plantar el monolit com a guardià de la Cinta, patrona de Tortosa.

Quaranta anys enrera el perfil era de natura pura i nua. Alguns pins valents i pentinats pel vent, la cabra hispànica i el cel blau. Res més.

En aquest paisatge convertit en catedral s'hi han vingut celebrant les Eucaristies contra el vent, la boira, la pluja i el sol. La panoràmica intercomarcal tenia un epicentre net i feréstec, just en un altar.

Un escenari visualment tecnificat

Ara, però, el 1995, les torres de la televisió estatal i catalana, plantades al redós del monolit marià han canviat l'escenari i visualment l'han tecnificat.

El capellà celebrant que ja era present en la inauguració de 1995 ho destacava en l'homilia. En va fer una aplicació de la Paraula de Déu en aquests paràgrafs que recollim

El monolit a la Verge de la Cinta és cita d'excursionistes i devots

en substància: «El perfil de Caro ha canviat. La societat catalana i arreu d'Europa ha canviat. I... nosaltres també hem canviat de mentalitat!».

Davant dels canvis fonsos i accelerats, el cristià, diu Joan Pau II, no ha de tenir por. Som genèticament gent d'esperança. Segur que ens en sortirem si ens deixem amarrar per la Paraula de Déu que engendra fe. Una fe eclesial que se celebra en els sagraments i es practica dia a dia en la moral de les Benaurances.

Els 250 devots i pelegrins van cloure l'acte amb el cant de l'himne a la patrona.

Una experiència nova

Dues parròquies, regentades per un mateix equip

J.B.B.

TORTOSA.— El cardenal Dr. Carles i Mons. Lluís Martínez i Sistach van signar nomenaments de rectors, vicaris i adscrits, durant el mes d'agost. També aquest estiu tretze pobles canvien de pastor. A base de dos diaques i un capellà universitari que retorna de Roma, s'ha fet la cadena de sempre.

Però, la novetat és que dues parròquies importants de la ciutat, tot i conservant la seva identitat, tindran un mateix equip de sacerdots. La nota informativa del gabinet de premsa del bisbat de Tortosa diu: «El Sr. Bisbe ha decidit posar en marxa a la ciutat de Tortosa una experiència nova al nostre bisbat pel que fa referència a l'atenció pastoral de dues parròquies de la ciutat: la parròquia de Sant Blai i la parròquia dels Dolors».

La mateixa nota cita el Dret canònic: «La cura pastoral d'una o més parròquies pot ser confiada a diversos sacerdots solidàriament, mentre un d'ells sigui el moderador de la cura pastoral, és a dir, que en dirigeixi l'activitat conjunta i en respongui davant el bisbe».

El moderador de l'equip sacerdotal responsable de les parròquies de Sant Blai i els Dolors, Mn. Josep-Lluís Arín, confia que els membres laics exerciran la corresponsabilitat eclesial, encara que siguin de parròquies diferents. I està convençut que l'equip de sacerdots —format per Mn. Francisco Bou Castellet, Mn. Isaïes Riba Cucala, Mn. Rafel Prades Antolí i Mn. Emilio Igual Febrer— durà a bon terme aquest projecte amb il·lusió.

RESIDENCIA
TRES TORRES

CENTRO GERIATRICO

Les comoditats d'un hotel i uns serveis
sòcio-sanitaris d'alta qualitat

- Habitacions dobles i individuals totes amb bany complet, aire condicionat, presa de TV i telèfon
- Missa dominical
- Amples i confortables salons. Servei de bar.
- Sales de lectura i TV.
- Terrasses - Solàrium.
- Curtes i llargues estades. Tracte personalitzat
- Assistència mèdico-sanitària permanent.
- Recuperació post-operatòria i funcional. Fisioterapeuta.
- Personal amb àmplia experiència en el camp de la geriatria.
- Règims de dietètica especials.
- Serveis de bugaderia, perruqueria i podologia
- Activitats recreatives i culturals.
- Horari de visites lliure.
- Possibilitat, per part dels familiars i amics, de menjar en el Centre acompanyant els Residents.
- Garatge propi i gratuït en el mateix edifici per a les visites.

Calatrava, 32 (entre Via Augusta i Pg. Bonanova) 08017
Barcelona - Tel. 417 73 00 - Fax. 418 98 34

Urgell

Ha mort el prevere Joaquim
Hernàndez, rector de Camarasa

Antoni Mirabet

EL POAL.— El dia 1 d'agost va morir al Poal el sacerdot Joaquim Hernández i Pérez, rector de Camarasa. La crueltat de la malaltia que el va portar a la mort i la seva edat, 58 anys, van caracteritzar el dolor de la pèrdua.

El dia 2 d'agost es van celebrar les exèquies a la mateixa població del Poal on el prevere, durant el curs de la malaltia, va estar atès per una germana.

Mossèn Joaquim, nascut a Sant Llorenç de Montgai el 1936, havia estat consagrat prevere el 1962. Havia exercit el ministeri sacerdotal a Guissona (1963), Alzina i Tremp (1965), Vilamitjana (1973) i, des del 1981, era rector de Camarasa. Darrerament feia més d'un any que, a causa de la malaltia, residia al Poal.

La mort d'un capellà, senzill i extremadament delicat, ha colpit els companys sacerdots i els feligresos que havien rebut les seves atencions pastorals a La Segarra, Conca de Tremp i La Noguera. La seva mort, tenia 58 anys, significa una greu pèrdua per al presbiteri diocesà; envellit i reduït per la manca de vocacions.

Residencia Geriátrica BON VITURE

Estem a Horta, en una torre amb jardí, alimentació adequada, calefacció, ascensor, sala repòs, control sanitari i teràpia humana. Estades per sempre, i per convallescències. Poques places.
Tel. 427 44 53.

Barcelona

En el 45è aniversari de la seva mort

El Dr. Pere Tarrés, gran apòstol de la joventut

C.C.

BARCELONA.— El dia 31 d'agost, es compleix el 45 aniversari de la mort del Dr. Pere Tarrés, aquell que fou un metge eminent, un gran apòstol de la joventut i sant sacerdot.

Tota la seva vida va ser una donació constant a Déu i als altres, però sobretot ho va ser el seu sacerdoti, que fou intensíssim. Va ser tot ell una donació total a l'Amor de Déu, i als germans en un treball generós i apostòlic sense límits, fins aquell capvespre del dia 31 d'agost de 1950 que moria santament, als 45 anys, al Sanatori de la Mare de Déu de la Mercè que ell mateix havia fundat per a tuberculosos pobres.

Tots els qui el van conèixer i els qui n'han tingut posteriorment notícia, avui el recorden piadosament i visiten el seu sepulcre a la parròquia de Sarrià.

La seva mort, coronament d'una vida donada als altres, va ser molt exemplar. Ens ho detallen les biografies, on s'expliquen els senti-

El Dr. Pere Tarrés i Claret, metge i eclesiàstic, va fundar el Sanatori de la Mercè

ments i actituds que va tenir en la darrera malaltia.

En són una prova aquestes paraules que va dir al seu director espiritual, el dia 20 d'agost:

«Frueixo de molta pau. Quan moriré? No m'importa ni el dia ni l'hora. He de morir irremissiblement; ja he acabat la meua missió sacerdotal a la terra; he dipositat les ànimes que

Déu m'havia confiades a les seves mans; ara no m'interessa res de la terra; sols Jesús i jo, en col·loqui íntim, esperant pacientment l'hora del deslliurament.

Cal tenir molta serenitat i molta pau, quan Déu permet que mori en la plenitud de la vida, amb tants treballs apostòlics en plena sembra; és que ha de ser per a molta glòria de Déu i bé de les ànimes. Des del cel podré treballar més perquè estaré lliure de les impossibilitats humanes.

L'única cosa que val la pena en aquest món és estimar Déu amb fol·lia, sobretot amb amor sofrent. Que n'és de dolç l'estimar i l'estimar sofrint! Al principi aquest amor sofrent pot semblar amarg, però com més s'estima més dolç és. Quina dolcesa i quina pau! Sembla impossible tant goig».

Que l'aniversari de la mort del Dr. Tarrés ens porti a tots a ser millors en la nostra relació amb Déu i amb els germans i, Déu vulgui, que ben aviat l'Església ens el presenti com a model per a tots, especialment pels metges i sacerdots.

Carta Dominical

RICARD M. CARLES

Cardenal, arquebisbe de Barcelona

Una llei amb què progressarà només la mort

Sempre m'havia pensat que el lloc més segur per a un infant era el si matern. Després s'enfrontarà amb els riscos de tota mena que comporta la vida. Però, ara, els infants hauran de passar ben de pressa —tot i que no pot ser— la frontera de les dotze setmanes, perquè la vida els perilla, amb la nova llei anunciada.

El nostre país es podria afegir ara amb més morts a la matança que suposa l'avortament, que liquida cada any més de 40 milions d'éssers humans, comptant només els «legalitzats». La plaga de l'avortament és com una allau en un món cobert per una mena de «cultura de la mort», tal com l'anomena Joan Pau II.

- Des del punt de vista científic, es constata, per part d'alguns sectors del món científic, la negació del valor de l'ésser humà des del moment mateix de la fecundació. És amb aquesta finalitat que s'estan introduint conceptes subjectius (què és persona) i determinacions cronològiques (marges de temps). Cal, doncs, reafirmar el valor plenament antropològic que correspon a l'individu humà arran de la fecundació. Perquè el que som avui és pròpiament la continuació d'allò que érem en el moment de la fecundació.

- Des de l'aspecte doctrinal, l'Església té assignada pel Senyor la missió de sostenir i il·luminar els homes de bona voluntat en la defensa de la vida, sobretot quan és més dèbil o indefensa. La vida ha de ser protegida per la mateixa consciència recta dels individus, pel compromís dels metges com a servidors de la vida i de la salut i pels ordenaments jurídics dels Estats que declaren a les seves Constitucions garantir els drets dels més dèbils. Es mereix un reconeixement agraït de la societat aquest 95% de metges que, a Espanya, s'oposen a ser instruments de l'avortament.

- Culturalment, s'observa com creix una visió de la vida impregnada de manca del sentit de Déu. Això fa que no es capti el sentit autèntic de la vida mateixa. Sobre aquest terreny s'ha pogut desenvolupar una anomenada «anti-life mentality», una mentalitat contra la vida humana. I aquesta hauria de suscitar inquietuds en les consciències que semblen ennuvolades, fins al punt d'ofegar en els ànims l'instint d'estimar i de servir la vida humana. Hi ha forces, estructures i programes —sostinguts per centres de poder ideològic, polític i econòmic— que alimenten una cultura de la mort, per més que ningú no es considera integrant d'aquesta cultura. Malgrat que el valor de la vida humana i de la seva inviolabilitat siguin tan evidents per a la raó i per a la consciència, la persona humana és objecte als nostres dies de moltes insídies, sobretot a l'inici i al final de la vida, o en situacions de debilitat o de sofriment.

- En l'aspecte legislatiu, el dret es nega ell mateix o resulta ser una força imposada als més dèbils per qui intenta el poder, si és que no protegeix la dignitat humana, la primera i la més elemental expressió de la qual és la vida. Com sigui que la finalitat del dret és la promoció de la dignitat humana, la iniquitat de les lleis avortamentistes no els ve només de les conseqüències que produeixen, sinó de la destrucció mateixa del dret. Quan els estats s'arroguen el dret de distingir entre vides humanes amb valor i sense, s'avança pel camí del totalitarisme.

Tarragona

Un mes d'activitats culturals

Campanya per restaurar l'església de Capafonts

Joan Boronat

CAPAFONTS.— Del 29 de juliol i fins al proper dia 3 del mes de setembre s'està desenvolupant l'intitulat Mes Cultural de Capafonts, a la comarca del Baix Camp, amb l'objectiu de recaptar fons per a la restauració de l'església parroquial i el seu campanar.

La iniciativa ha sorgit de gent que, tot i residir fora de la vila, té fondes arrels al poble de Capafonts. Si més no aquesta proposta cultural compta amb la col·laboració de l'Ajuntament de la població i altres institucions.

Aquesta campanya pretén també donar a conèixer Capafonts, a més de fer tot el possible per arranjar l'edifici de l'església, l'estat del qual és força preocupant

d'ençà que l'any passat un llamp va descarregar damunt del temple.

Entre les activitats programades dins la campanya, algunes ja realitzades, s'hi compta una exposició de fotografies actuals i històriques de Capafonts i de diverses poblacions del Baix i Alt Camp, així com de la Conca de Barberà, relacionades amb el municipi. S'han confeccionat camisetes on hi figuren les tres comarques i la localització de cada poble, amb una llegenda al·lusiva. El mes cultural inclou també una mostra de pintura, una bicicletada, un concurs de dibuix infantil, un concert coral, recital de poemes, marxas a peu i amb moto. Altrament s'han posat a la venda mocadors i peces de ceràmica, com a record de la campanya pro-restauració de l'església.

«Acció Solidària pels Pobles» impulsa un projecte d'ajut a l'hospital de Suhodel

Manquen metges i medicaments per a Bòsnia

Josep M. Creus

L'organització no governamental Acció Solidària pels Pobles-CIEMEN impulsa, des d'aquest mes de setembre, el projecte *Medicina d'Urgència* per facilitar metges, personal sanitari, medicaments i material a l'hospital de Suhodel, situat entre les localitats de Tarcin i Pazaric (Bòsnia i Hercegovina).

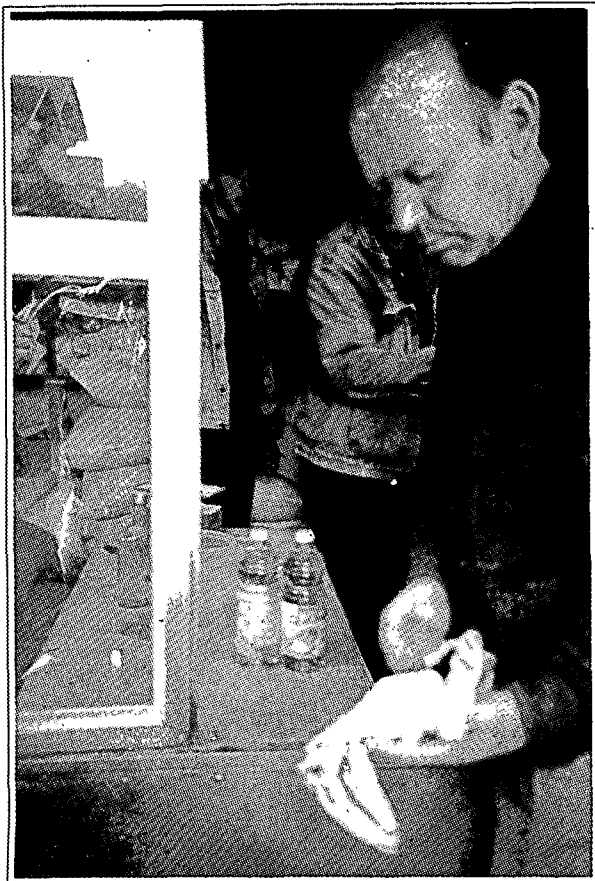
La manca de personal i material sanitari a les zones dels Balcans, que des de fa quatre anys viuen en situació de guerra, és veritablement preocupant i d'aquí la iniciativa de l'esmentada organització no governamental catalana per pal·liar la situació.

Aquest hospital és una antiga casa de tuberculosos que es va habilitar com a hospital a l'inici de la guerra. Està situat a 15 km. de Sarajevo (dins del territori controlat pel govern de la república de Bòsnia i Hercegovina), i atén una població de 50.000 persones, més el ferits dels fronts del cercle exterior de Sarajevo. En aquests moments disposa de 100 treballadors inclosos 5 metges especialistes: 2 cirurgians, 2 internistes i 1 ginecòleg. L'hospital consta de 65 llits, 1 quiròfan, 1 laboratori i una àrea de ginecologia.

L'hospital ha informat a l'organització no governamental sobre les seves principals necessitats, tant a nivell de personal com material mèdic. Aquestes són bàsicament: enviar metges especialitzats en cirurgia, traumatologia, ginecologia, neurologia, pediatria i bioquímica. També necessiten material quirúrgic tal com: 1 aparell d'anestèsia, 1 d'anàlisi de laboratori, 1 de reanimació i un monitor d'UCI, més una ambulància. Pel que fa als medicaments es necessiten: antibiòtics, analgèsics, antisèptics, antipirètics, corticoides, antiinflamatoris, complexos polivitamínics, medicaments per a l'aparell digestiu (antisecretors, antidiarreics, antiemètics) per a l'aparell respiratori (broncodilatadors), per a l'aparell cardíac (antianginosos, diurètics, B-bloquejants, antagonistes del calci i altres antihipertensius) per a l'aparell hematològic (Fe, anticoagulants)...

Aquest projecte, amb el nom de *Medicina d'Urgència*, ha estat aprovat pel Comissionat per a

L'organització no governamental catalana ha realitzat campanyes de repartiment d'aliments a Sarajevo

Actuacions Exteriors del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya que ha atorgat, dintre els pressupostos per a ajut al Tercer Món, 8 milions de pessetes per invertir-los en la compra dels medicaments i material quirúrgic i l'enviament de metges a Bòsnia, i per realitzar un curs a la Facultat de Medicina de la Universitat de Barcelona per especialitzar metges en la Medicina d'Urgència, per tal de tenir a Catalunya especialistes preparats per treballar en zones de guerra i en condicions de precarietat.

Les persones interessades a col·laborar en aquest projecte poden fer les seves aportacions al compte corrent de «la Caixa» 2100-0679-11-0200461358.

Campanyes humanitàries

Acció Solidària pels Pobles-CIEMEN és una organització no governamental catalana sense ànim de lucre que fa tres anys que treballa en l'àmbit de l'ajut humanitari.

Malgrat tot, des del CIEMEN (Centre Internacional Escarré per les Minories Ètniques i les Nacions), organització que neix l'any 1975 amb la finalitat de fer conèixer els problemes relacionats amb les minories ètniques, ja s'havien promogut campanyes humanitàries. Les

més importants van ser: Etiòpia, Eritrea, Armènia i Kurdistan.

Acció Solidària pels Pobles neix l'agost de 1992, arran de la guerra a Bòsnia i a través de la campanya *Ajudem el poble de Bòsnia*, i es converteix així en la secció internacional d'ajut humanitari del CIEMEN. Els projectes realitzats fins ara han estat:

1.— Campanya *Ajudem el poble de Bòsnia*. Iniciada l'agost de 1992, les principals activitats que ha dut a terme són:

—trasllat i acolliment de 110 refugiats bosnians (majoritàriament dones, gent gran i nens) provinents de camps de refugiats de Split (Croàcia) a Catalunya, activitat realitzada a l'agost del 93. Actualment viuen integrats (els nens estan escolaritzats, alguns adults treballen,...) en 21 pobles i ciutats d'arreu de Catalunya.

—enviament a Bòsnia de 39 camions de 25 tones cadascun d'ajut humanitari (menjar, roba i medicaments). Cada comboi ha estat acompanyat per un equip de l'organització per supervisar la correcta distribució del material a la zona del conflicte.

2.— Campanya *Ajudem el poble de Rwanda*. Iniciada l'agost de

1994, l'activitat s'ha centrat en la creació d'un centre d'acolliment per a nens perduts i abandonats. A través d'un programa coordinat entre els camps de refugiats i els centres d'acolliment es pretén el reencontre familiar en els casos en què sigui possible i pels que no, es crearan orfenats autofinançats mitjançant granges creades a tal efecte.

3.— Campanya *Salvem els boscos*. S'està treballant en la reforestació de diferents comarques de la província de Tarragona especialment castigades pels incendis i les inundacions. S'ha fet una tasca de sensibilització a les escoles de l'àrea. Dins d'aquesta tasca es va participar en el Parc Infantil de Nadal de Reus 1994.

4.— Campanya *Ajudem el poble de Txetxènia*. Des del gener de 1995 s'envien combois d'ajut humanitari per a les víctimes del conflicte txetxè. Es compta amb la col·laboració dels Departaments de Presidència i de Sanitat de la Generalitat de Catalunya. El comboi amb 25 tones de medicines va ser distribuït durant els mesos de juny i juliol d'enguany. Actualment s'amplia aquesta campanya amb noves iniciatives proposades per l'equip logístic desplaçat a l'àrea.

SETEMBRE

BISBAT DE GIRONA

MADREMANYA. Diumenge 24: festa de la germandat de Sant Roc
TAIALA. Diumenge 17: festa major
TOSSA. Diumenge 3: concurs de colles sardanistes

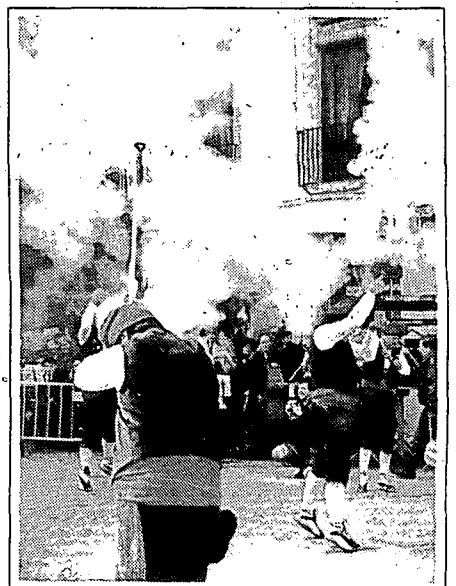
BISBAT DE SOLSONA

SANTUARI DEL PALLER. Diumenge 10: aplec
MONTMAJOR. Diumenge 3: festa major i concert a l'església
MARE DE DEU DELS TORRENTS. Diumenge 10: aplec
NAVAS. Dia 8: parròquia de la Sagrada Família, missa pels infants

BISBAT DE VIC

FILLOL. Diumenge 3: festa dels Fills de Fillol, missa solemne, arrojada, sardanes i capgrossos

AIGUAFREDA DE DALT. Diumenge 17: aplec, Exaltació de la Santa Creu

Catalunya Cristiana convida a totes les parròquies a divulgar els actes culturals i religiosos al llarg de l'any.
Escriuiu a: Publicitat, Promoció i Propaganda. Puiggarí, 5. 08014 Barcelona

SIGNUM®

Treu el millor ra
a les campanyes!

INGENYERIA PRÒPIA
Tel. (93) 318 19 59 / 821 00 36
Pg. Madoz, 1. 08002 BARCELONA

Cinema

Tensa espera (*Safe Passage*)

Director: Robert Allan Ackerman. **Intèrprets:** Susan Sarandon, Sam Shepard, Robert Sean Leonard, Nick Stahl, Marcia Gay Harden, Sean Astin.

J.J. Martín

(Aceptensa)

Després del seu magnífic treball a *Mujercitas*, Susan Sarandon torna a interpretar a *Tensa espera* el paper d'una abnegada mare nord-americana. Ella és Mag, té set fills barons i, després de 25 anys de matrimoni, decideix separar-se del seu marit. La situació dona un gir radical quan al quarter de l'Orient Mitjà on hi ha el seu fill gran —el més difícil i estimat— pateix un atemptat. La tensa espera de notícies reuneix una altra vegada tota la família.

El guió de Deena Goldstone, basat en la novel·la d'Ellyn Bache, dosifica bé el melodrama, el costumbrisme i l'humor. El seu retrat de caràcters, però, resulta pobre pel que fa a diversos personatges, tot i que dota d'una poderosa personalitat a la mare. La realització de Robert Allan Ackerman —prestigiós director escènic que debuta darrera la càmera— mostra un

cert llast teatral i televisiu, així com un ritme a vegades feixuc. Compensa, però, aquests defectes amb una esforçada direcció d'actors, a través de la qual omple de força interior els seus enquadraments i moviments.

El retrat de les relacions familiars

és molt positiu, tot i que a vegades resulta descarnat. Es destaca la generositat, el sacrifici i l'estima com a pilars bàsics de les relacions matrimonials i de l'educació dels fills.

El film és sobretot un sentit home-natge a les mares.

Crònica televisiva

El pitjor adversari de l'ésser humà

Miquel Àngel Codina

Se la coneixia com la ciutat de *Madame Butterfly*, arran de la famosa òpera que Giacomo Puccini va escriure l'any 1904. La seva obertura als viatgers occidentals i, fins i tot, als missioners catòlics va ser cèlebre durant segles. El seu port aïllat, el seu riu i les seves muntanyes van fer que la localitat fos coneguda arreu per la seva bellesa natural. Però el 9 d'agost de 1945, a les 11.02 h., una bomba atòmica va canviar el fonament del seu renom. Nagasaki encetava d'aquesta manera tan tràgica una nova etapa.

Recentment, La 2 va emetre un excel·lent reportatge titulat *La lluvia de la destrucción*, dins el seu espai *Documentos TV*, amb motiu del 50 aniversari del llançament de la bomba atòmica sobre la ciutat japonesa de Nagasaki, tres dies després de la d'Hiroshima. El bombardeig de Nagasaki és un dels èxits històrics més complexos d'aquest segle. Va ser el resultat tant d'un pla com de la confusió, de secrets i de fets fortuïts —la ciutat inicialment prevista per bombardejar era Kokura però les dolentes condicions atmosfèriques ho van impedir—. La tecnologia militar nord-americana, la intransigència japonesa i les ambicions soviètiques també hi van contribuir. Una supervivent de la catàstrofe afirmava en el documental televisiu: «Era com un infern sobre la Terra». Un informe oficial descrivia la metròpolis com «un cementiri sense làpides».

Molts interrogants queden encara sense resposta. Martin Sherwin, professor de la Universitat de Dartmouth, va especificar les causes que, segons ell, van fer que els Estats Units llancessin la bomba contra el Japó: «una va ser la possibilitat de finalitzar la guerra; una altra, demostrar que no havien realitzat una despesa de 2.000 milions de dòlars en va i una tercera, impressionar Moscou, és a dir, Stalin». Malgrat la creixent sensibilitat antiatòmica que recorre actualment tot el món, França i la República Popular Xina han decidit reprendre les proves nuclears. La crítica de la comunitat internacional no s'ha fet esperar. Mig segle després, s'ha après la lliçó. No hi ha pitjor adversari de l'ésser humà que el propi ésser humà. La gran paradoxa de la humanitat.

La sardana i la dansa

La sardana a les Festes Majors

Josep Ventura

Tot i comptar amb una bona difusió, cal considerar que la sardana no s'ha inserit encara plenament en les Festes Majors a tots els punts de Catalunya. La seva presència és molt limitada en determinats indrets, tot i ser la *dansa nacional de Catalunya*. A tots els qui estem vinculats al món de la sardana ens agradaria que el missatge de germanor d'aquesta dansa arribés a tots els racons. La

ballada de sardanes hauria d'esdevenir una activitat més habitual, més normal, més vinculada a les Festes Majors. No caldria que es presentés com un esdeveniment especial si formés part del paisatge habitual de tota celebració.

I ja per acabar només volem fer esment que a les festes de Gràcia, d'enguany, les sardanes han estat inferiors a les de les festes de Sants. No tots els carrers guarnits han fet, talment com passa a molts pobles de Catalunya durant la seva Festa Major, la seva audició de sardanes.

Veus d'Església

TELEVISIÓ

TV1

Dimarts 04.35 *Testimonio*: meditació sobre un tema religiós (catòlic).

TV2

Dissabte 11.00 *Últimas preguntas*.

Diumenge 10.30 *Pueblo de Dios*.

11.00 *La Missa*: amb la participació de la Coral Sant Esteve de Castellar del Vallès (Vallès Occidental, arquebisbat de Barcelona), sota la direcció de Jaume Sala i Llobet; (director i celebrant habitual: Mn. Manuel Valls i Serra; coordinador: Jaume Planas i Pahissa).

CANAL 33

Signes dels temps: Encara no hi ha programa.

TELEVISIÓ DE MATARÓ (Canal 64)

Creure avui: No hi ha programa fins a l'octubre.

RÀDIO

FUNDACIÓ MISSATGE
HUMÀ I CRISTIAN

RÀDIO ESTEL (Barcelona: FM 106.6)

Cada dia:
de 07.00 a 22.00h.: Cada quart d'hora, butlletins d'informació: general, serveis, d'Església i cultura. Comentaris, cada mitja hora, després de la informació general i d'Església. Comentaris de l'Evangeli a les 7.30 i 21.30.

De dilluns a divendres:

23.00 *Nen, no em tiris sorra* (Magazine).
01.00 *Dietari de música i músics*.
01.05 *Ràdio Vaticana*.
01.25 *Espurna d'alba*: espai dedicat a la declamació de poemes.

Dilluns

22.00 *Diàleg d'Església*.
22.30 *Ara va de barris*.

Dimarts

22.00 *Versió original*.
22.30 *Perfil*.

Dimecres

22.00 *Sisters & Brothers*.

Dijous

22.00 *De persona a persona*.
22.30 *Sisters & Brothers*.

Divendres

22.00 *Set dies a l'Església*.
22.30 *Sisters & Brothers*.

Dissabte

22.00 *Blue Velvet*.
23.00 *Paraules d'amor*.
00.00 *Estel de colors*.
00.30 *Dietari de música i músics*.
00.35 *Ràdio Vaticana*.
00.55 *Espurna d'alba*.

Diumenge

22.00 *La Gran Via*.
23.00 *Paraules de música*.
00.00 *Estel de colors*.
00.30 *Dietari de música i músics*.
00.35 *Ràdio Vaticana*.
00.55 *Espurna d'alba*.

CADENA NOVA (Barcelona: FM 100)

Diumenge
09.05 *Informatiu religiós* (director: José Lazaro).

CATALUNYA MÚSICA (Barcelona: FM 101.5)

Diumenge
10.00 *La música religiosa: Música per a l'apòstol sant Jaume*.
Sequentia, de Codex Calixtinus; *Tres peces sacres*, op. 19, de Dvorak; *Missa dels pobres*, de Satie.
11.00 Retransmissió de la missa conventual des de Montserrat.

CATALUNYA RÀDIO (Barcelona: FM 102.8)

Diumenge
15.05 *Paraules de vida*: conversa sobre un tema d'actualitat des de l'òptica de la fe (director: Francesc Romero).

COPE/RÀDIO MIRAMAR (OM 702)

De dilluns a divendres
20.30 *El Brocal*.
21.00 *El Espejo*.

Diumenge

08.30 *Letra y música*: de temes religiosos.
09.00 Retransmissió de la missa, des de les Carmelites Descalces de Terrassa.
09.45 *Testimoni*: recull d'informacions i notícies de caire religiós.
10.00 *Iglesia es noticia*: informació diversa de les diòcesis, de la Conferència Episcopal Espanyola i de l'activitat del Sant Pare i de la Santa Seu.
22.00 *La linterna de la Iglesia*.

RÀDIO 1 (RNE, OM 738; Barcelona: FM 88.3)

Diumenge
08.15 *La Misa de España* (des de Madrid).

RÀDIO 5 (RNE/Catalunya, OM 1.503)

Dissabte
08.05 *Fets i criteris*: paraules de l'arquebisbe Torrella, de Tarragona.

Diumenge

08.15 *La Misa de España* (des de Madrid).
14.00 *Avui és el teu dia*: informacions, comentaris i entrevistes.

RÀDIO ANDORRA (FM 91.1-94.2)

De dilluns a divendres
07.05 *Déu vos guard!* Santoral, reflexió i agenda.

Diumenges i festius

09.00 Santa Missa.

RÀDIO BALSARENY (FM 105.7)

Diumenge
10.30 *La veu de la parròquia*: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

RÀDIO BARCELONA (OM 666)

Diumenge

De 22.05 a 23.00h. *Objectiu, l'home*: programa de valors humans. El cas de la setmana; un espai per a la solidaritat; entrevista amb: diverses persones amb valors humans; suggeriments per viure millor la vida i la «Carta Dominical» de l'arquebisbe Ricard M. Carles, de Barcelona (director: Josep-Maria Alimbau).

RÀDIO CERVERA (FM 99.2)

Diumenge

08.00 *Cristians*: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

RÀDIO CIUTAT DE BADALONA (FM 104.4)

Diumenge

09.45 *Vida i esperit*.

RÀDIO MARICEL (Sitges FM 107.7)

Divendres

De 20.00 a 20.30h. *La punta*: (director: Jordi d'Arquer i Terrasa).

RÀDIO MOLINS DE REI (FM 91.2)

Dissabte

09.00 *Obrim camins*: programa de valors humans i cristians (director: Octavi Sánchez).

RÀDIO POPULAR DE LLEIDA (OM 1.224)

Dissabte

13.40 *Iglesia es noticia*: entrevista de caràcter humanístic-religiós i paraules del bisbe Malla, de Lleida.

RÀDIO POPULAR DE TARRAGONA (OM 1.143)

De dilluns a divendres

19.30 *Església viva* (producció de l'arquebisbat).

Dissabte

13.50 *Fets i criteris*: paraules de l'arquebisbe Torrella.

Diumenge

09.45 *Església viva* (producció de l'arquebisbat).

PROGRAMES PER A MÉS D'UN MITJÀ

PRODUCCIÓ DE L'ARQUEBISBAT DE TARRAGONA

ESGLÉSIA VIVA: informacions, comentaris i entrevistes.

L'emeten: Ràdio Popular de Tarragona, Ràdio Valls, Tarragona Ràdio, i també:

Alforja Ràdio (FM 104.3) diumenge 09.00h.

Calafell Ràdio (FM 107.7) diumenge 09.20h.

Cadena Cope-Reus (OM 1143) diumenge 10.30h.

FETS I CRITERIS: missatge setmanal de l'arquebisbe Torrella (es publica a «Catalunya Cristiana»).

L'emeten: Ràdio 5, Ràdio Popular de Tarragona, Ràdio Valls, Tarragona Ràdio, i també:

Calafell Ràdio (FM 107.7) dissabte 12h.

Ràdio La Canonja (FM 102.3) divendres 20h.

L'Espluga FM Ràdio (FM 107.4) dissabte.

Ràdio Falset (FM 107.0) dissabte, a partir de les 14h.

Ràdio El Morell (FM 105.7) dilluns, a partir de les 21h.

Ràdio Montblanc (107.0) diumenge, a partir de les 11 h.

Ràdio Santa Coloma de Queralt (FM 107.5) dissabte 13h.

Ràdio Sant Pere i Sant Pau (FM 101.0) dissabte, a partir de les 20 h.

Ràdio La Vilella Alta (FM 102.3) dissabte 12 h. i diumenge a les 13h.

EL MIRALL: Cadena Cope-Reus (OM 1143) dilluns 21h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE GIRONA

Departament de Ràdio: c/Albareda 15 pral 1a 17004 Girona;
Tel (972) 22.27.75; Fax: 20.18.55.

ESGLÉSIA VIVA: programa setmanal de 30 minuts de durada amb reportatges i entrevistes d'actualitat cristiana, social i humana. Té les seccions: *La Paraula del Bisbe* (comentari setmanal del Bisbe de Girona), *A la ribera del Jordà* (reflexions escrites per Miquel Àngel Ferrés), *La Veu dels Joves* (comentaris de Jaume Reixach), *Notícies i El significat de l'Evangeli* (amb Pere Carreras). Algunes d'aquestes seccions canvien segons l'època de l'any. Presenta: Àngel Rodríguez. L'emeten:

Cope Figueres-la Jonquera (AM 1269-FM 88.0) diumenge 9.35h.

Ona Jove Riudellots (FM 104.0) dissabte 17.30h.

Ràdio Arenys de Mar (FM 91.2) diumenge 9.45h.

Ràdio Arenys de Munt (FM 107.0) diumenge 10.30h.

Ràdio Banyoles (FM 107.3) dissabte 9.00h.

Ràdio Begur (FM 97.7) diumenge 9.00h.

Ràdio Besalú (FM 107.8) diumenge 11.00h.

Ràdio Canet de Mar (FM 107.6) dissabte 10.30h.

Ràdio Grup Girona (FM 89.9) diumenge 8.00h.

Ràdio l'Escala (FM 107.6) divendres 16.05h.

Ràdio la Vall (FM 107.6) diumenge 9.00h.

Ràdio la Vall d'en Bas (FM 107.9) diumenge 9.00h.

Ràdio les Planes (FM 107.9) diumenge 9.30h.

Ràdio Palafrugell (FM 107.8) diumenge 8.15h.

Ràdio Salt (FM 97.7) diumenge 9.00h.

Ràdio Sant Joan (FM 107.0) diumenge 9.00h.

Ràdio Santa Coloma (FM 103.6) diumenge 9.00h.

Ràdio Shalom Palau (FM 106.6) diumenge 10.30h.

Ràdio Sarrià de Ter (FM 87.6) diumenge 9.30h.

Ràdio Gironès-Antena Cassà (FM 92.8) dissabte 19.30h.

MÚSIQUES I CANTS: programa setmanal de 30 minuts de durada que fa un repàs a la música «gospel» des dels seus inicis fins a l'actualitat, amb gravacions inèdites i d'importació. Presenta: Josep Maria Pont. L'emeten:

Ona Jove Riudellots (dissabte 17.05h). Ràdio Arenys de Mar (diuenques 9.15h). Ràdio Banyoles (dissabte 9.30h). Ràdio Begur (diuenques 9.30h). Ràdio Besalú (diuenques 11.30h). Ràdio la Vall (dimecres 21.00h). Ràdio les Planes (dissabte 17.00h). Ràdio Palafrugell (dimarts 14.30h). Ràdio Sant Joan (dimecres 20.00h).

EL CAFÉ INTERNACIONAL: programa setmanal de 30 minuts de durada que recull els grans artistes de la música lleugera, grups inoblidables i les grans cançons romàntiques. La música es combina amb frases, missatges humans i paraules de reflexió. Presenta: Àngel Rodríguez. L'emeten:

Ona Jove Riudellots (dissabte 15.00h). Ràdio Arenys de Mar

RÀDIO PUIG-REIG (FM107.3)

Diumenge

09.30 *Reflexió*: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

RÀDIO SABADELL (OM 882)

Diumenge

09.45 *Testimoni*: recull d'informacions i notícies de caire religiós a Sabadell i comarca (director: Juanjo Yunquera).

RÀDIO SALUD (FM 89.1)

Dissabte

De 07.00 a 09.00h. *Rosari*: meditat per joves, entrevistes a catòlics en el món, concurs de Cultura religiosa, meditació mariana, heroics del segle XX, etc.

Diumenge

De 07.00 a 09.00h. Presentació de l'Evangeli del dia i meditació, tema marí, etc.

RÀDIO VALLS (FM 103.2)

Dissabte

09.05 *Fets i criteris*: paraules de l'arquebisbe Torrella, de Tarragona.

Diumenge

09.00 *Església viva* (producció de l'arquebisbat de Tarragona)

RÀDIO VATICANA (OM 1.530, entre d'altres)

Cada dia

20.40 *Rosari*: en llatí des del Vaticà.

22.10 *Noticiero*.

RÀDIO LA VEU DE NAVARS (FM 107.9)

Diumenge

10.15 *Església viva*: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

TARRAGONA RÀDIO (FM 102.6)

De dilluns a divendres

15.30 *Cafè i pastes*: informacions, comentaris i entrevistes.

Dissabte

08.15 *Església viva* (producció de l'arquebisbat).

(dissabte 19.00h). Ràdio Arenys de Munt (divendres 9.00h). Ràdio Banyoles (dissabte 10.00h.) Ràdio Begur (per determinar). Ràdio Besalú (diuenques 12.00h). Ràdio la Vall (diuenques 14.30h). Ràdio les Planes (dissabte 17.00h.) Ràdio Palafrugell (dijous 21.00h). Ràdio Sant Joan (dilluns 21.30h). Ràdio Santa Coloma (per determinar). Ràdio Sarrià de Ter (divendres 22.00h).

LA PARULA DEL BISBE: Micro-espai presentat pel Bisbe de Girona Mn. Jaume Camprdon i Rovira. Periodicitat setmanal amb 5 minuts de durada. L'emeten:

Ràdio Calella (FM 107.9) diumenge 11.00h.

Ràdio Malgrat de Mar (FM 107.4) diumenge 11.10h.

Ràdio Olot (FM 98.1) diumenge 9.00h.

Ràdio Tordera (FM 107.1) dissabte 9.05h.

Ràdio Vilafant (FM 107.3) diumenge 9.15h.

PUNT DE TROBADA: Programa magazine setmanal de 55 minuts de durada, que compta amb temes d'actualitat cristiana, social i humana amb diverses seccions. Presenten: Carles Sánchez i Àngel Rodríguez. L'emeten:

Cadena Cope Figueres-la Jonquera (dilluns 21.05h.)

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE SOLSONA

CONVERSA SETMANAL: missatge del bisbe Deig (es publica al «Full diocesà»).

L'emeten: Ràdio Balsareny, Ràdio Berga, Ràdio Cervera, Ràdio Puig-reig, La Veu de Navars, i també:

Ràdio Súria (FM 107.8) diumenge 11.00h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE TORTOSA

FE I VIDA: missatge setmanal del bisbe Martínez Sistach (es publica al full «Vida diocesana»).

L'emeten:

Ràdio Antena Caro (Roquetes, FM 96.0) diumenge 09.00h.

Ràdio La Cala (l'Ametlla de Mar, FM 99) diumenge 12.00h.

Ràdio Deltebre (FM 107.6) dissabte de 9.00h.

Ràdio Flix (FM 102) dissabte de 9.30h.

Ràdio Gandesa (FM 107.9) dissabte de 13.00h.

Ràdio Infant (l'Hospitalet FM107.9) dissabte 10.00h.

Ràdio Joventut de Masdenverge (FM 100.7) diumenge 10.00h.

Ràdio Mora d'Ebre (FM 87.6) divendres 10.00h.

Ràdio Nueva Vinaròs (FM 98.2) dissabte 22.30h.

Ràdio Onda Cero (Tortosa, FM 98.0) dissabte 13.05h.

Ràdio els Ports (Morella, FM 89.0) dissabte 12.15h.

Ràdio Ràpita (FM 107.9) diumenge 12.00h.

Ràdio Ulldecona (FM 95) diumenge 09.05h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT D'URGELL

RESSÒ: entrevista amb personatges o sobre fets diocesans.

L'emeten:

Ràdio Pirineu (Puigcerdà, FM89.8) diumenge 09.30h.

Ràdio Seu (FM 107.2) diumenge 9.00h.

Ràdio Valira (FM 98.1) dissabte 13.00h.

PRODUCCIÓ DEL BISBAT DE VIC

LLUITA I FESTA: Durada 15'. Lectura i comentari de l'Evangeli del diuenques. Conversa setmanal del bisbe (es publica al Full Diocesà); bloc de notícies i informació religiosa. L'emeten:

Anoia Ràdio (FM 92.2) diumenge 10.05h.

Ràdio Moià (FM 107.8) dijous 21.30 h.

Ràdio Monistrol de Calders (FM 107.4) dissabte 13.00h;

El mar

El profe va explicar-nos que la vida va començar en les profunditats marines.

Deu ser per això que, des de petits, ens agrada jugar amb l'aigua. (La mare m'explica que de xicarró, xipollejant l'aigua, havia mullat i remullat qui-sap-lo coses i persones).

La mar que n'és de bonica, oi? Veus, els rius no m'agraden tant; perquè, o bé baixen esverats que sembla s'ho hagin d'endur tot aigua avall, o bé passen arrossegant-se silenciosament d'una manera que em fa por.

La mar és alegre, immensa, joganera. Quan seré gran em sembla que m'agradarà molt fer un viatge ben llarg amb un vaixell d'aquells tan grans i bonics. I anar-

me'n mar endins, fins que només hi hagi mar i cel.

L'avi, quan en parlem, sempre em diu que no ho faria per res del món. Diu: «Massa suc per tan poc tall»; no veus que un vaixell, per gran que sigui, quan és a alta mar, és com esclòfia de nou?

L'altre dia varem anar a una vila de la costa. Hi havia una competició nàutica. Renoi, si haguéssiu vist quina munió d'embarcacions amb les seves veles blanques lliscant sobre el blau del mar i sota el blau del cel... Era bonic de debò. Bonic escoltar la cançó de l'aigua, mirar el dibuix de les ones i el vol de les gavines...

Pensava en aquest meravellós Univers d'universos que l'amor i el poder de Déu ha creat per a nosaltres. I li'n donava gràcies. La mare sempre em diu que és bonic saber dir gràcies. I té raó.

L'Eixerit

La granota cantaire

Rondalla popular russa adaptada per Mª Rosa Cercos

(continua)

L'home, tot avergonyit d'haver-li de dir que era de la seva filla, la granota, va fer veure que no sentia res; li va dir que potser era el vent. El príncep no restà gens convençut i l'endemà hi torna a passar. De bell nou tornà a sentir la mateixa veu; es va deturar i escoltà.

—Estic segur —va dir— que aquesta veu és d'una noia molt bonica; la buscaré, la portaré a casa del meu pare, el Tsar i m'hi casaré.

—Quina bogeria! —va dir el llaurador—

—Us prometo que ho faré! —li assegurà el príncep.

Aleshores el llaurador va dir a la seva filla que baixés del cep i la va presentar al príncep. Aquest, com que estava enamorat de la seva veu, no li feia res que fos una granota.

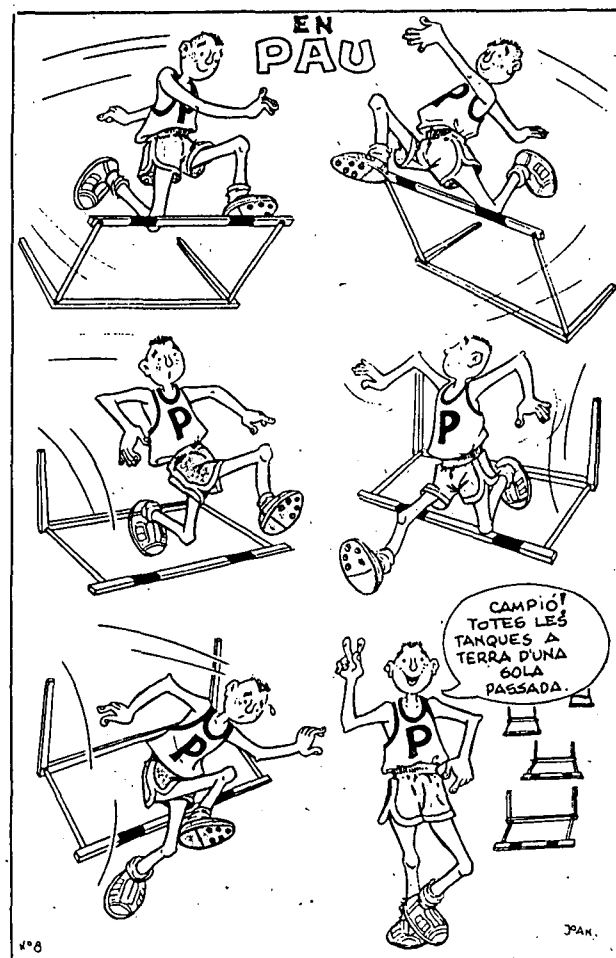
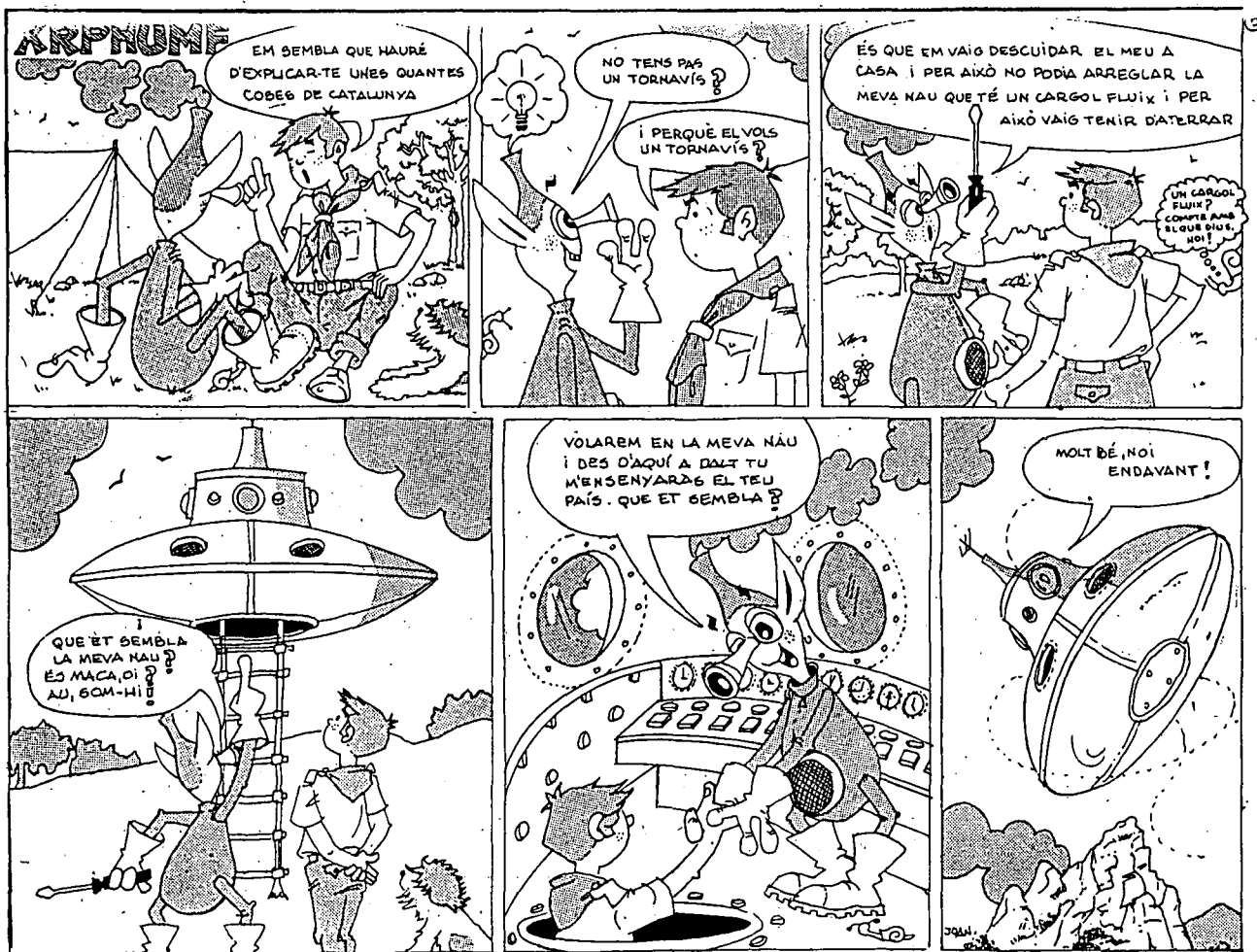
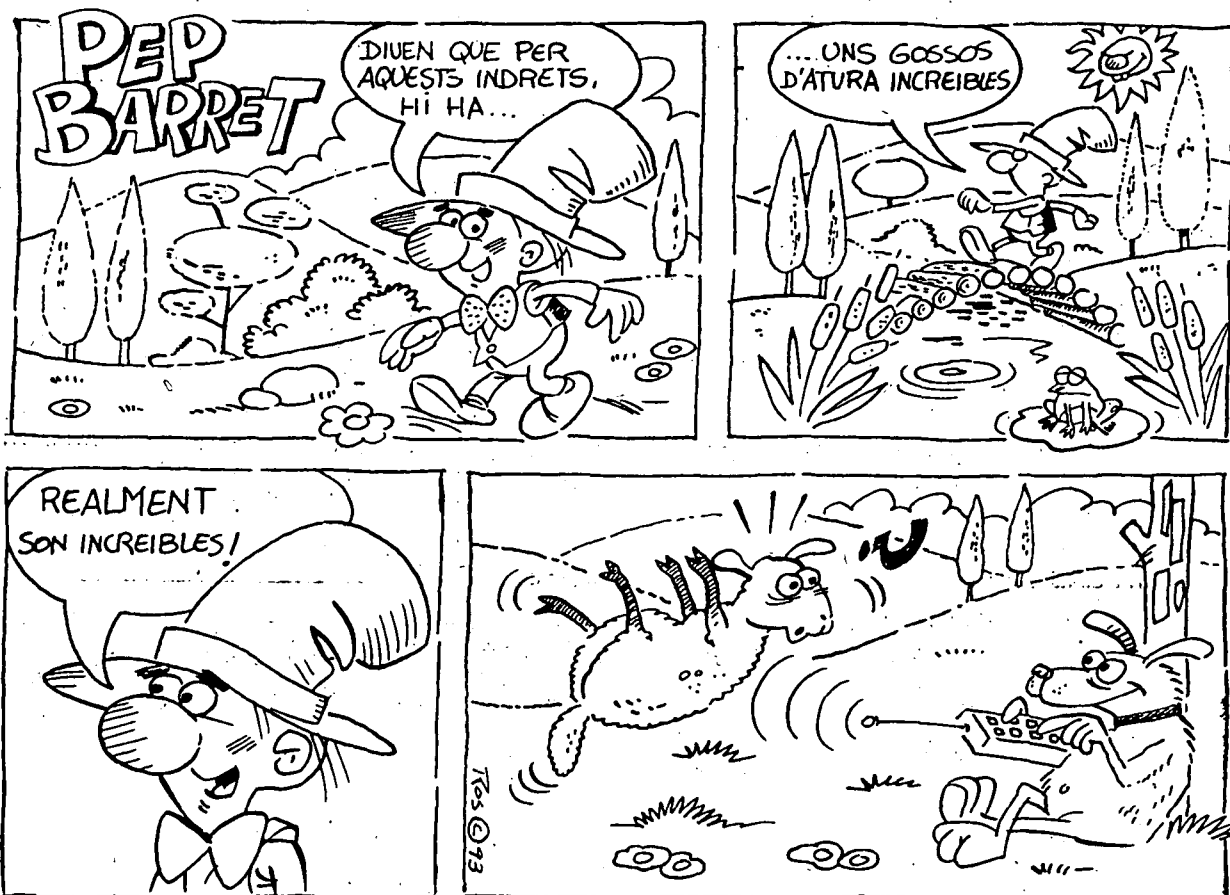
—El meu pare ens ha manat, als meus germans i a mi, que demà li presentem les nostres promeses. Cadascuna d'elles portarà una flor, i a la núvia del príncep que dugui la flor més bonica, li donarà la successió del tron.

La granota digué que l'endemà aniria a palau, com a promesa del més jove dels prínceps. Com que el seu caminar no era gaire elegant, va demanar al seu promès que li enviés un gall blanc, per anar-hi muntada al damunt.

L'endemà, la granota sortí ben aviat per anar al camp a cercar una flor; va escollir una espiga de blat i va pujar dalt del gall que li havia enviat el príncep.

Pel camí, una mica avergonyida de la seva lletjor, demanà al Sol que, amb els seus raigs daurats, li fes un bonic vestit d'or.

(acabarà)

Petits anuncis

VARIS

RESIDÈNCIA 3a edat amb jardí i terrasses. Hab. ind. i col·lectives, alimentació adequada, ambient familiar, assistència mèdico-sanitària, permanents o temporal. Tel. 450 39 30.

TINC CURA pers. grans o faig feines. Tel. 311 83 34.

LLOGUEM pis moblat cèntric a Barcelona. Tranquil, lluminós, molt ben comunicat. 3 hab. 80 m². Tel. 458 52 18.

ORGANISTA per a casaments i altres cerimònies. Tel. 232 29 31.

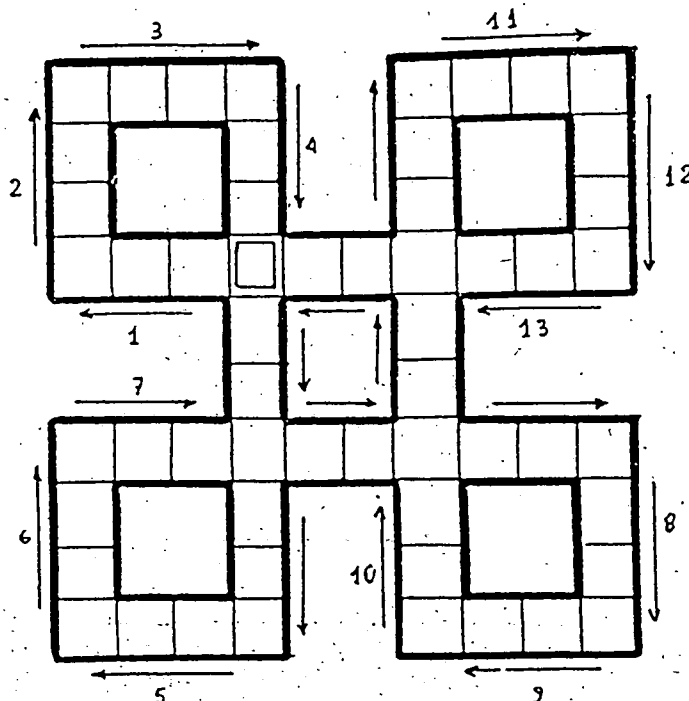
S'OFEREIX comptable administratiu d'empresa, fix o a temps parcial. Molta experiència, responsable, referències, 54 anys. T. (93) 417 94 39

COMPRO segells, monedes, postals i objc. antics. Tel. 357 83 94.

REGALEM gatets. T. 311 83 34.

ENCREUATS

per Rosa Collell

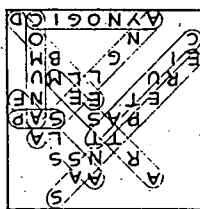
1. Defecte, imperfecció.
2. Superior d'un monestir.
3. Joc de cartes jugat ordinàriament entre quatre persones, dues contra dues.
4. Nota, generalment a peu de plana, que respon a una nota anterior que la modifica o l'anul·la.
5. Forma prefixada del mot grec ácos que significa «situat a l'extremitat, al cim».
6. Fer el desentès.
7. Adorador de les imatges.

8. Nom donat a diversos ocells de la família dels anàtids excel·lents nedadors.
9. Tinc fe.
10. Festa pasqual que té lloc tradicionalment a Catalunya, en què una colla de cantaires visiten cases i masies, tot cantant i són obsequiats amb ous, monedes, etc.
11. Persona associada a altres per un fi.
12. Ple d'ira.
13. Ha estat batut per un trill.

SOPA DE LLETRES
per Montserrat Albert

PER OBRIR UNA PORTA
CAL UNA CLAU. BUSQUEU-
NE 9 I NO TOTES OBREN
PORTES

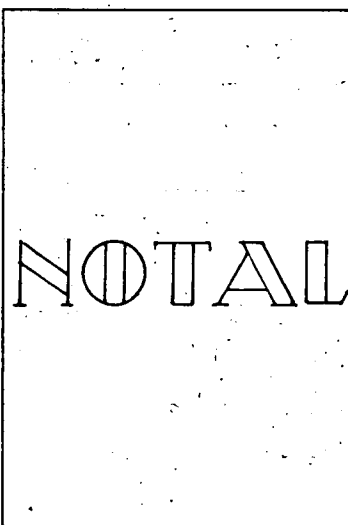
CALLLUI SOL
ADAOIAAOSI
ROSRFNSSLE
AMOITTYLAS
FALPASISAP
RIETREEANF
GRUOCLLMUA
EISIGASBMI
CIONIMAOC
ISAYNOGICD

Cigonya. Anglesa. Pas. Ciutat. Sant Pere. Falsa. Mestra. Comuna. Doble.

JEROGLÍFIC
per Núria Albert

ANEU MOLTS A
L'EXCURSIÓ?

Solució al 831

La via té T os; la; via, S, mà
L'àvia té tos, l'avi asma

Passatemps

EL LABERINT

Comença en el petit requadre de la part superior esquerra i seguint el sentit de les fletxes fins acabar en el mateix requadre.

Solució:

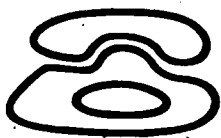
1. Tarc. 2. Abat. 3. Truc. 4. Contranota. 5. Acre. 6. Om. 7. Iconolatra. 8. Ane. 9. Crec. 10. Caramelles. 11. Soci. 12. Irat. 13. Trillat.

FILATÈLIA
per Enric GrauperaSANT MUTIEN
MARIA

Amb motiu de la visita del Sant Pare Joan Pau II a Bèlgica, a l'any 1994, aquest país li va dedicar una sèrie de dos segells. Un d'ells dedicat a Louis-Joseph Wiaux, avui Sant Mutien-Maria. Wiaux, va néixer a Mellet el 1841. Després d'haver fet els estudis primaris va entrar a la farga del seu pare. Als 15 anys va demanar entrar al noviciat dels Pares de les Escoles Cristianes a Namur. Els seus alumnes li deien «el Pare que sempre resa». El pare Mutien va morir a Malone el 1917, després de 62 anys de vida religiosa i d'aquests, 57 passats a l'Institut St. Berthuin.

TELÈFON DE LA SALUT MENTAL

FUNDACIÓ NOU CAMÍ

Psicotelèfon
(93) 427 44 22

El servei que es dona des del Psicotelèfon és anònim, gratuït i inspirat en els principis de l'Humanisme Cristià.

ESCACS

per Jaume Mora

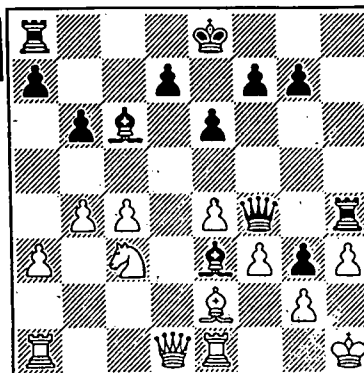
Diagrama 601

Negres juguen i guanyen

Assaltar és més fàcil si tothom dorm.

Solució al diagrama 600

1 T1A DXT, 2 C6A+ PXC, 3 DXT+ R1C, 4 D8A+ R2A, 5 D7A+ 1-0

CATALUNYA + CRISTIANA

L'ESGLÉSIA AL DIA

Nova etapa

*si vols estar
ben informat*

LLEGEIX-LA!

Per subscripcions: Puiggarí, 5-7, - 08014 Barcelona. Tel. 490 59 88 - Fax: 490 20 35

afinant

Llindar

Un fet «nou» a la pastoral?

Manuel Valls i Serra
director

Em refereixo als pelegrinatges juvenils. Les Esglésies europees estan donant els darrers retocs al gran pelegrinatge juvenil que tindrà lloc al santuari de Loreto del 6 al 10 de setembre, convocat per Joan Pau II. Cada matí, en llegir les comunicacions de les més importants agències catòliques de premsa, m'assabentó que en tal o en tal altra diòcesi ja s'estan realitzant els preparatius, que el pastor diocesà ha convocat ja els joves, que són molts els bisbes que els acompanyaran. Es percep com un aire de mobilització a moltes diòcesis europees. Per què el silenci de les nostres? Per què no s'ha donat a conèixer als nostres joves aquesta convocatòria del Sant Pare?

Em dona la impressió, a part d'això, que aquesta desconexió no és nova. Està succeint el mateix en certa manera amb la carta *Tertio millennio adveniente*. ¿Algú ha sentit parlar de la creació d'alguna comissió diocesana o interdiocesana que projecti alguna mena de programa en conformitat amb el que el Papa hi proposa per a tota l'Església? És clar que la nostra millor preparació per al gran Jubileu del l'any 2000 és l'aplicació del Concili Tarraconense —se'm podrà respondre—, però això no hauria d'impedir que, unint les seves propostes amb les d'aquell gran document, es projecti a les nostres diòcesis una més explícita preparació al gran Jubileu. Precisament el pelegrinatge juvenil a Loreto pretén implicar el món juvenil d'Europa en aquesta preparació. Per això és una llàstima aquesta nova desconexió. Una altra oportunitat perduda!

Ara fa dos anys, amb motiu del VII Centenari Lauretà, el Papa es va referir a la Santa Casa de Loreto com «una icona no d'abstractes

veritats, sinó d'un esdeveniment i d'un misteri: l'Encarnació del Verb... Aquesta fa present d'alguna manera aquell instant únic en el qual la gran novetat va fer la seva irrupció a la història... Aquesta ajuda a fer que l'esdeveniment del bimil·lenari cristià, que ens disposem a celebrar, sigui l'ocasió per redescobrir l'immens significat que l'Encarnació del Verb té per a la fe i la vida dels cristians». El Papa vol que, en l'actual context de forta secularització, els grans santuaris no siguin indrets «d'allò marginal i accessori, sinó ben al contrari, indrets d'allò essencial». Em sembla enormement suggerent.

L'apogeu a tota Europa dels pelegrinatges juvenils és un fet indiscutible i en certa manera és un fet nou a la pastoral juvenil. Avui és un tema d'actualitat a les més importants revistes especialitzades de pastoral. La que tinc en aquest moment a les meves mans, *Note di Pastorale Giovanile*, és la millor d'Itàlia i

una de les millors d'Europa. Doncs bé, el número d'aquest estiu està dedicat enterament al tema. Es tracta, diu, «no d'una antiga reedició de religiositat popular lligada a fenòmens estrictament locals, parroquials, sinó d'un fet nou de cultura i mentalitat». Estàriem molt equivocats si consideréssim aquest fet com a quelcom marginal i secundari a la pastoral juvenil. Els testimoniatges són eloqüents, com el d'aquest jove a la tornada de Denver: «El que més m'ha meravellat de tot ha estat que m'he trobat parlant de Déu, de la meua fe, del testimoniatge, de les meves interminables recerques, de la mateixa confessió, de la vida cristiana, amb alguns dels meus amics que a la parròquia no els havia vist mai; no solament això, sinó que a la tornada hem continuat veient-nos, hem volgut reprendre els discursos del Papa i llegir-los amb calma».

Ricardo Tonelli, que va ser professor meu a Roma, escriu en aquest número de

Note di Pastorale Giovanile un bellíssim article titulat *El pelegrinatge com a escola de vida cristiana*. Tonelli afronta amb lucidesa la problemàtica educativa que comporta aquest fet nou de la pastoral juvenil. En el fons es tracta de fer que una experiència, que podria fàcilment desqualificar-se com d'aventura turística, es converteixi en una veritable ocasió de creixement en la fe. En realitat, les grans trobades juvenils d'aquests anys, es pot dir que han constituït una veritable experiència forta de fe per als joves. «A la vida no aprenem coses importants perquè algú ens les explica», diu Tonelli, «ho fem solament si aconseguim experimentar de manera autèntica allò que tenim necessitat d'aprendre. El pelegrinatge és una experiència forta. En tenim necessitat per reaccionar davant el clima de silenci i de descompromís que ens envaeix. Per això és escola de vida cristiana».

Els pelegrinatges juvenils obeeixen també —no cal oblidar-ho— a una lògica psicològica o sociològica l'eficàcia de la qual no sols no hem de menysprear sinó que hem de saber aprofitar: la lògica de la *pressió de conformitat*. «Els membres dels grups primaris són menats a assumir actituds i comportaments semblants, com si a l'interior del grup hi fos present una exigència subterrània que conforma progressivament mentalitat i estil de vida», afirma Tonelli. ¿No és aquesta mateixa *pressió de conformitat* la que indueix a deixar la fe o la pràctica sacramental a tants joves? Què hi ha de dolent en crear condicions ambientals on aquesta *pressió* indueixi al contrari? La força comunicativa d'una experiència forta com la d'un pelegrinatge juvenil, si en fem una vertadera experiència educativa, pot esdevenir una gran força per a la decisió i el compromís personals.

Ara mateix

J. Carrera Planas
Bisbe auxiliar de Barcelona

En Déu sí, en l'Església no? (5) —

No és possible invalidar el missatge i salvar el missatge

El fenomen del creient no practicant té un component tradicional: el formaven i encara el formen persones que, a la seva manera, han resolt en una certa harmonia subjectiva la seva contradicció. Poden compaginar alguns elements religiosos fortament implantats en la seva vida amb l'absència d'altres que mai no hi han entrat. S'estan d'una participació en la vida eclesial més plena, sense gaire agressivitat. De vegades, se senten més propers a les devocions antigues que a la litúrgia més renovada.

És un altre el cas de molts nous creients no practicants. Viuen més conscientment la seva dissensió amb l'Església que anomenen *institucional*. Tenen un concepte negatiu de la jerarquia i, especialment, de Joan Pau II al qual, sovint, atribueixen criteris que no són cap singularitat seva, sinó la doctrina general de l'Església.

Una bona part de les noves generacions, fills dels uns i dels altres, ja no tenen en l'Església cap punt de referència. Ni els n'ha restat el sentit religiós o devocional dels no practicants antics, ni la dissensió conscient i, amb ella, tanmateix, un bon bagatge de vivències i de coneixements dels seus pares, no practicants, moderns.

En aquesta perspectiva, el progressiu deteriorament de la imatge de l'Església fa patir no tant per si mateixa com per la seva contribució al retrocés de la fe. És difícil invalidar el missatge i alhora salvar el missatge. Del «en Déu sí, en l'Església no», es passa fàcilment al «ni en l'un ni en l'altra»...

**És difícil invalidar el missatge
i alhora salvar el missatge.
Del «en Déu sí, en l'Església
no», es passa fàcilment al
«ni en l'un ni en l'altra»...**

Ja he al·ludit, en els primers d'aquests comentaris, a l'actitud d'humilitat —vasos de terrissa— i de més fidelitat a l'Evangeli —no tenim més llum que la de Crist— amb les quals, des de dins, hem de fer més creïble la imatge de l'Església. Però també no podem caure en la trampa de condicionar l'evangelització a un perfeccionament ideal. El pecat ens acompanyarà sempre... Cal una pedagogia de l'Església que permeti d'entendre què és en profunditat i d'estimar-la com és, amb el seu factor humà. Si la nostra pastoral no educa en l'eclesialitat, estarà en perill la vigència de l'Evangeli en la vida de les persones a les quals ha estat anunciat.

«No trobem Déu a les places públiques, —diu Lubac. Ni hi trobem Crist. L'Església hi és. L'Església és testimoni permanent de Crist. És la presència urgent, la presència importuna d'aquest Déu entre nosaltres. Tant de bo ho compreguem de cara a nosaltres mateixos, nosaltres que som a l'Església, nosaltres que ens diem Església, com ho intueix aquell qui l'esquiva o en fuig!»

Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova

En l'enterrament d'un amic

No fa gaire dies vaig haver d'enterrar un amic. Un home, relativament jove i aparentment ple de salut. Ens deixà repentinament. Un cap de setmana, quan es disposa a agafar el cotxe, tingué un infart. Els metges treballaren inútilment per revifar-lo. La mort de l'amic, l'anunci de la qual anà corrent de telèfon a telèfon, ens deixà a tots esmaperduts. Quina sorpresa tan inesperada! Un altre amic em deia que si haguéssim gravat la nostra conversa telefònica, ara ens fariem carrec de la forta emoció que ens produí aquesta mort.

La mort de l'amic fou una sorpresa majúscula per a tots. Ens deixà amb el cap baig, la postura amb què ens castiga la impotència. Ens féu vessar llàgrimes. Tanmateix vaig pensar que el que havia tingut la major sorpresa era el difunt. Inesperadament havia gaudit de la sorpresa majúscula de veure el rostre de Déu. Per a ell la sorpresa fou la més positiva que una persona pot tenir. Trobar-se aquí a la terra fent els plans de cada dia i arribar inesperadament al cel!

Tantes vegades els creients diem que «tenim set de Déu». El meu amic ho havia dit molts cops. Ara, per fi, el Senyor sadollava les seves ganes de veure'l i estimar-lo per sempre. Crist el va rebre amb gran goig. L'amic, que era un home alegre, sens dubte, a l'hora de l'enterrament ens deia que no el ploréssim massa, perquè ara era més feliç que mai.

Impromptu

Oriol Camps

Transports urbans (I)

El «metro»

Viatjar amb «metro» a vegades és divertit. Quan no hi va massa gent i quan s'hi pot asseure més o menys còmodament. És clar que aquestes són condicions avantatjoses i gairebé d'excepció. A les hores punta, val més no pujar-hi si no és imprescindible. Perquè t'hi pugen i te'n baixen, i compte a no entrebancar-se perquè l'ambulància resultaria ineludible. Però a hores de mig temps val la pena. S'hi pot llegir, escriure-hi si cal, escoltar, parlar o callar.

Em sembla que ja n'hi ha prou escoltant, de grat o per força. Hi ha gent que no parla: xiscla. I no empenya pel soroll del tren, sinó perquè és així de natural. I segons de quina àrea peninsular provenen, hom té la possibilitat d'entrar en coneixement de tota la vida i miracles dels membres de la família: si és correcte, si salta i balla, si és de mà oberta o de puny clos, si és generós o és avar...

I també és bo mirar les cares de la gent, i amb aquest exercici arribarem a la conclusió que tots som diferents i irrepetibles... i que Déu ens en guard que fos possible alguna repetició!

Filtrant la notícia

Francesc Gamissans

Un trist editorial d'un setmanari catòlic

En el número corresponent al 30 de juliol del setmanari *Iglesia en Valencia* —full informatiu de l'arxidiòcesi— va a primera pàgina un Editorial requadrat amb aquest títol: *Felipe Gonzalez, acusado de asesinato y terrorismo*.

El contingut del text no aporta res de nou del que ja se sabia per la premsa diària: les acusacions del senyor Damborenea, les declaracions dels policies Planchuelo i Álvarez i de Julián Sacristobal en el despatx del jutge Baltasar Garzón, així com les posteriors declaracions en una roda de premsa del president del Govern, negant totes les imputacions o pressumptes delictes. L'editorial acaba amb una referència al ressó de la premsa internacional sobre aquest l'escàndol espanyol.

Aquesta columna informativa de la direcció *Iglesia en Valencia* és totalment política, donat que no s'hi fa un judici moral ni la més mínima

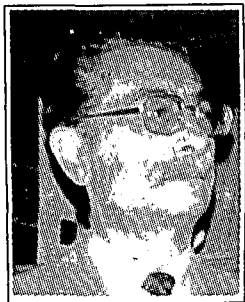
reflexió a la llum de la fe.

La notícia trista en aquest cas, és que un setmanari especialitzat en informació religiosa i de formació estrictament cristiana, es fiqui obertament en política. I més trist que encapçali un editorial amb un títol morbosament sensacionalista, lluny d'inspiració evangèlica.

En el capítol IV de la Constitució *Gaudium et Spes* del Vaticà II llegim aquesta frase tan orientadora: «Per l'adhesió i fidelitat a l'Evangeli, per l'acompliment de la seva missió en el món, l'Església pertoca fomentar i elevar tot allò que de veritable, de bo i de bell es troba a la comunitat humana i que enforteix la pau entre els homes a glòria de Déu».

Malauradament, l'editorial esmentat no fomenta aquests valors proclamats pel Vaticà II, ni enforteix la pau entre els homes a glòria de Déu.

Trista notícia! Una pena!

**FRANCESC
TORREBADELLA I
ESQUERDA**

**Diaca de la diòcesi de
Barcelona**

El diaconat anomenat permanent

«Fas goig quan ets a l'altar en la celebració de l'Eucaristia», va dir-me un feligrés de la parròquia. I afegí: «Alguns diumenges no t'hi veig. Com és això?» Vàrem estar una bona estona parlant de les celebracions litúrgiques i de les funcions del diaca, de les quals no en sabia de la missa, la meitat.

Han passat uns quants anys des de la instauració del diaconat *permanent* i de la primera ordenació diaconal en la nostra diòcesi de Barcelona que, per cert, va ser la primera d'Espanya.

Els primers temps, la gent ens mirava com si fossim quelcom estrany; no s'entenia això que estiguéssim al servei de l'altar, revestits amb alba i estola i, en alguns casos, amb dalmàtica, i després pel carrer anéssim acompanyats de l'esposa i els fills. Alguns cristians, entre els quals hi podem comptar algun prevere, encara no ho entenen: es pensen i diuen que som mig *capellans* o *capellans frustrats*, i estan ben convençuts que el diaca és l'escolà o el sagristà de la parròquia. Cert que moltes persones s'han interessat per esbrinar què és un diaca i quines són les seves funcions, però d'altres que no se'n preocupen gens ni mica.

Jo he pensat que, amb aquesta *reflexió*, podria fer alguns aclariments per als lectors de *Catalunya Cristiana* perquè s'assabentin què és i com ha de ser un diaca.

El diaca ha d'estar adscrit a una parròquia, no com l'escolanet o l'apagallums, sinó com un *ministre* al servei de l'Altar, en les celebracions litúrgiques, en la proclamació de la Paraula i amb potestat per distribuir el Cos de Crist.

«D'acord amb la missió rebuda del bisbe, hauran d'exhortar i educar en la doctrina santa tant els fidels com els infidels, presidir la pregària, administrar el baptisme, assistir el matrimoni i beneir-lo, portar el viàtic als moribunds i presidir les exèquies», diu el Ritual dels Ordes Sagrats i dels Ministeris, capítol III. I continua: «Consagrats per la imposició de les mans, transmesa des dels apòstols, i estretament vinculats al servei de l'altar, exer-

ciran el ministeri de la caritat en nom del bisbe o del rector».

Tot i que és un *servidor*, això vol dir diaca, no ha de ser de cap manera ni el *criat* ni el *substitut* del prevere, sinó *servent dels servents* i amb potestat pròpia per als serveis esmentats i que són propis del seu ministeri.

Tothom ha estat cridat per Déu a fer un servei a la comunitat, perquè ens necessita per dur a terme el seu pla de Salvació, però moltes vegades no és escoltat. Nosaltres l'hem sentit i escoltat «no d'una manera tardana» com alguns pensen, sinó en el «moment en què Déu ens ha necessitat per dedicar-nos a una tasca específica»; hem dit «sí» a la crida i hem de complir amb la «missió que ens fou encomenada el dia de la nostra ordenació diaconal».

En efecte, després de la cerimònia d'ordenació, el diaca rep un manament del seu bisbe, el qual acaba amb aquestes paraules: «Aquesta funció així com totes les altres que li corresponguin com a diaca, caldrà que sigui acomplerta en perfecta comunió amb el bisbe i el seu presbiteri».

Així doncs, el diaca ha «d'actuar en nom del seu bisbe i del seu rector i en perfecta comunió amb ells».

Hi ha persones que ens demanen que puguem per elles. «Essent diaca estàs més a prop de Déu», diuen.

Això no és veritat; «estar més a prop de Déu és estar a prop dels pobres, dels malalts, dels presos, dels drogoadictes, dels disminuïts i de tots els marginats de la societat, i de les famílies que sofreixen per la marginació d'algun dels seus membres»; aquesta és missió de tots els cristians, i d'una manera especial els diaques, que també necessitem l'amor i la comprensió de tots els cristians, ja siguin preveres, religiosos o laics.

Estar més a prop de Déu és posar-se al servei dels pobres i dels més petits, en els hospitals, en les presons, en la catequesi i en qualsevol obra social. Això no vol dir que no puguem pels altres; ho fem per tothom, sobretot en el res diari de Laudes i Vespres.

Així ha de ser un diaca, i així intentem ser; estar sempre al servei dels altres, lliurats als altres, sempre al bell mig del sofriment humà, perquè «el Senyor m'ha ungit. M'ha enviat a portar la Bona Nova als pobres, a curar els cors desfets, a proclamar als captius la llibertat i als presos el retorn de la llum» (Is 61, 1-2).

I tot a més a més del treball de cada u, perquè a casa nostra també hem de fer bullir l'olla, i no tenim cap remuneració per exercir el nostre ministeri diaconal.

Ser un bon diaca vol dir ser un bon espòs, un bon pare, un bon cristià; sempre al servei del bisbe i del poble de Déu, per damunt del propi descans. I així es proclama també la Paraula, es fa un servei a l'Altar Universal de l'Altíssim i es compleix amb la Caritat d'estimar el proïsme com Jesús ens estimà. I si donem un testimoni exemplar per tot arreu, fem també un servei a la parròquia en la que estem adscrits. Per això alguns diumenges no fem *goig* al servei de l'altar. Per això, entre una cosa i l'altra treballem dotze o quinze hores diàries; per això un dia, parlant per telèfon amb la petita de les meves filles, em digué: «Pare, tant de gust de poder-te saludar».

JAUME REIXACH

Capellà i escriptor

Capellans escriptors

No tot és correspondència comercial, a la bústia. Acabo de rebre una invitació per assistir a la desena trobada de capellans escriptors. Enguany, en honor de Mn. Cinto Verdager, s'ha projectat a Vil·la Joana de Vallvidrera, on Mn. Cinto hi va morir. L'any 1902. Però les trobades anteriors també s'han celebrat en llocs significatius, no menys que el d'enguany: Queralt, Poblet, Montserrat, Riells, La Gleva, El Mirall...

És cert que queden pocs capellans, però val a dir que entre aquests pocs hi ha un bon grapat d'escriptors. Tanmateix, no és que escriguin molt. M'imagino que la mateixa naturalesa de la seva feina —la pastoral és plena de tabús— els deu impedir de dedicar-se més a fons a l'escriptura. Però és evident que el capellà està preparat per escriure i que deu tenir coses a dir. Situat entre dos mons —el natural i el sobrenatural—, la seva talaia vital és gairebé un privilegi. D'altra banda, desapareguts els antics seminaris, ells són els últims supervivents d'aquell humanisme integral que defensava Maritain i que les universitats d'avui —sempre darrera de l'especialització— no han sabut (o no han volgut) continuar. La universitat fabrica lingüistes però no humanistes.

La mitjana dels capellans en actiu és —avui per avui— d'una cinquantena d'anys. Tots els d'aquesta edat, de joves han traduït Ciceró, Horaci i Virgili. Han llegit la Bíblia sencera. Coneixen els grans clàssics de la literatura universal, han estudiat a fons l'escolàstica de Sant Tomàs d'Aquino, que és la versió cristiana de l'aristotelisme i el platonisme. A tot això cal afegir-hi el coneixement del llatí i unes miques de grec i d'hebreu. Amb aquest bagatge a l'esquena, els capellans s'han passat mitja vida recurrent —amunt i avall— els camins de la teologia, de la història i de l'exegesi bíblica.

Solem fixar-nos en els aspectes més controvertits de la vida del capellà, però poca gent es para a considerar la seva cultura, que és remarcable i sol ser mal aprofitada. Hi hauria d'haver més capellans escriptors. I qui diu escriptors, diu músics o poetes. No tinc cap dubte que, considerat com a col·lectiu, el dels capellans és l'últim reducte de l'humanisme. S'haurien de prodigar més.

(Aquest article ha estat publicat també al diari «Avui»)

Respir

Miquel Estradé

Això, ni en broma!

He de confessar que jo no hi era, sinó que m'ho han explicat; no puc respondre, doncs, de la historicitat del fet. De tota manera, històric o no, és modèlic. Era una reunió d'una vintena de persones que un bon senyor havia convocat per consultar-los sobre un tema que semblava que l'interessava molt. Precisament perquè el tema era interessant, les persones convocades tenien opinions diferents sobre la cosa de què es tractava. La reunió durava força més que no havien suposat, i encara alguns pensaven que seria bo de fer-ne una altra. Els presents discutien amb una gran llibertat i, generalment, amb elegància. No era per aquí que la reunió es feia difícil, sinó més aviat perquè els temes tractats es podien resoldre de maneres totes ben ortodoxes però diferents. Al final, s'acomiadaren fins al cap d'uns dies. Aleshores va saltar la sentència que deia que ni en broma. Un d'ells va dir: «Si mai em toca de convocar una reunió, vigilaré prou qui trio: tots hauran de pensar com jo!».

Acudit

Anàlisi dels punts més debatuts

La Conferència de Pequín vol impulsar el progrés de la dona

La IV Conferència Mundial sobre la Dona, que organitza l'ONU a Pequín del 4 al 15 de setembre, discutirà una Plataforma d'Acció per impulsar el progrés de la dona. Oferim una síntesi dels punts més debatuts en les reunions preparatòries, basada en l'anàlisi realitzat per Aurora Pimentel en una publicació de la Fundació Promoció Social de la Cultura.

Pobresa i economia

A l'hora d'explicar les causes de la pobresa, el document no es limita a culpar el creixement de la població, com succeïa a la conferència del Caire. Considera que les arrels de la pobresa es troben no només en l'incert clima econòmic mundial, sinó també en els conflictes bèl·lics, el desplaçament de poblacions i la degradació mediambiental, que han perjudicat la capacitat dels governs per satisfer les necessitats bàsiques dels seus pobles.

El document ressalta que la pobresa afecta de manera especial a les dones. Aquest fenomen ho atribueix a què les dones tenen un accés més limitat a l'educació i als mitjans de producció i finançament.

També hi destaca que moltes dones desenvolupen la seva activitat en treballs precaris del sector informal de l'economia, mentre que les polítiques macroeconòmiques i els sistemes de producció social se centren només en el sector formal. Entre els objectius estratègics proposa donar a les dones de les zones rurals igual accés als recursos productius i als mecanismes de crèdit, així com garantir per llei el dret a la propietat de la terra.

En general, en aquest capítol no es té suficientment en compte que un factor fonamental de la feminització de la pobresa és la inestabilitat i la deterioració de les famílies (maternitat en solitari, abandonament de la parella, divorci...).

Les referències a la reducció o condonació del deute exterior dels països en vies de desenvolupament continuen en discussió. No sembla que les institucions financeres i els governs dels països creditors vagin a adoptar una decisió pel que fa al cas en aquest marc. Entre els objectius estratègics de l'apartat d'Economia apareix el de promoure la igualtat de salaris per treballs d'igual valor, la creació d'estructures laborals més flexibles que permetin compaginar família i treball, i l'ampliació de la protecció social als sectors on les dones treballen majoritàriament (treball per compte pròpia, petites empreses, cooperatives...).

Educació

Si bé s'ha assolit un avenç general en

l'ensenyament primari i ha hagut progressos en el secundari i superior, encara més de 100 milions d'infants —dels quals 60 milions són nenes— no tenen accés a l'escola primària. També, dels 960 milions d'analfabets d'arreu del món, les dues tercers parts són dones.

En aquest capítol, hi ha una sèrie d'objectius estratègics que susciten consens (igualtat d'accés a l'educació, superar els estereotips socials en el material escolar, més cura en l'educació tecnològica i científica de la dona...).

En canvi, està entre claudàtors qualse-

vol referència a l'ètica, els valors o el respecte a la llibertat de consciència i de religió a l'escola.

Salut

Aquest capítol és un dels més discutits. El desacord reflecteix diferents interpretacions sobre conceptes que ja van ser polèmics a la Conferència del Caire, com «salut reproductiva», «drets reproductius», «avortament en condicions de seguretat»...

És rellevant que el 80 % del text es refereixi a salut reproductiva, mentre gairebé no s'aborden altres greus problemes sanitaris. Per exemple, tan sols es parla dues vegades de les malalties tropicals, que, segons l'OMS, afecten uns 650-850 milions de persones.

Sota el concepte de «salut reproducti-

va», s'enfronten dos plantejaments:

a) Per una banda, una ampliació de drets reproductius de les dones, centrats en el dret a utilitzar tot tipus de mètodes anticonceptius; la dona és l'única dipositària dels drets reproductius durant l'embaràs, el part; l'avortament en condicions de ri apareix com una de les més grans amenaces a la salut de la dona; els joves tenen dret a serveis de salut reproductiva i sexual, sense que hagin de saber-ho els seus pares; e front la SIDA, prevenció a través del «se segur».

b) L'altre plantejament insisteix en necessitat que es doni una informació completa a les dones sobre totes les opcions sense ometre els efectes secundaris i contraindicacions dels diferents mètodes anticonceptius; exigeix eliminar les intervencions coercitives de l'Estat que impedeix el dret a reproduir-se; posa èmfasi en «mètodes naturals de regulació de natalitat, que involucren l'home i respecten més a la dona i no tenen efectes secundaris».

Violència i conflictes armats

El document fa una bona anàlisi dels riscos de violència contra la dona a la família (mals tractaments, mutilacions genitals...), a la comunitat (violació, persecució sexual en el treball, prostitució forçada i de la violència perpetrada o consentida per l'Estat. En parlar de conflictes armats es reconeix especials conseqüències que tenen en les dones, tant pels atemptats contra els drets humans (assassinats, violacions sistemàtiques com per l'alt nombre de dones refugiades i desplaçades, i pel fet que la dona queda en molts casos com l'únic responsable de les llars.

Això no obstant, no hi ha acc

Fóra bo que el document posés més l'accent en la responsabilitat de l'home i el seu paper dins la família

sobre altres actes de violència com els avortaments i esterilitzacions forçoses, la selecció pre-natal per sexe, l'infanticidi femení o la imposició per l'Estat del nombre de fills.

Pel que fa a la prostitució, el document rebutja sols la «forçada», per ser un acte de violència. Però uns altres mantenen que la prostitució cal rebutjar-la en qualsevol cas, ja que aquest fenomen està lligat generalment a situacions en què la dona, a causa de les circumstàncies que l'envolten, no actua amb llibertat.

Poder i presa de decisions

En aquest apartat s'aborda l'escassa participació de les dones als òrgans de poder a tots els nivells, i fonamentalment en el poder polític. Aquesta situació s'atribueix a la persistència de pràctiques discriminatòries i a la més gran dificultat de les dones per compaginar l'activitat política i la vida familiar.

Com a solució, se suggereixen una sèrie de mesures que giren al voltant de l'establiment de quotes o percentatges de dones en els òrgans de decisió. Això no obstant, aquest tipus de polítiques és discutit, ja que sembla basar-se en la suposició que les dones formen un grup compacte i que amb més dones en el poder —siguin quines siguin les seves idees— automàticament totes les dones estaran millor defensades; per altra banda, suposa que els interessos d'homes i dones són radicalment diferents.

Drets humans

Aquest és un dels apartats més crucials del document i el seu contingut està en bona part entre claudàtors. Diverses raons de fons expliquen el desacord.

—La primera és el debat sobre la universalitat dels drets humans: enfront dels qui defensen que els drets humans han de respectar-se arreu i per a totes les persones de la mateixa manera, uns altres apelen al caràcter específic de la pròpia cultura per legitimar una concepció diferent d'aquests drets. Per exemple, malgrat el principi de no discriminació per raons de sexe, hi ha països on la legislació continua impedit que la dona hereti, accedi al crèdit, etc.

—Un altre enfrontament es dona entre la «igualtat de drets» i l'«equitat de drets». La primera posició implica que tots els drets humans són drets de les dones, però també pot justificar que es negui una especial protecció en determinades circumstàncies (per exemple, la maternitat). Per altra banda, la posició d'«equitat de drets» pot permetre el reconeixement de drets específics de les dones, però suposa també un perillós camí per a la negació de drets fonamentals en virtut de la seva «especificitat».

Drets de les nenes

Aquest apartat surt al pas de les discriminacions contra les nenes que es practiquen en diversos països: preferència pel fill baró i en conseqüència selecció pre-natal

El document destaca que la pobresa afecta d'una manera especial a les dones

mitjançant l'avortament (feticidi femení) o post-natal (infanticidi), distribució discriminatòria de menjar a la llar, mutilació genital femenina, matrimonis massa joves, negligència de l'escolarització de les nenes...

Entre els objectius per assegurar el reconeixement dels drets de les nenes, torna

a aparèixer el relatiu a serveis d'educació sexual i reproductiva. Aquest objectiu segueix encara en discussió: mentre, per una banda, s'insisteix en la necessitat d'incloure aquests serveis, per l'altra es demana assegurar que aquests tinguin en compte els drets i serveis dels pares en aquesta matèria.

sumidora, així com pels continguts pornogràfics que exploten la imatge de la dona.

Per canviar aquesta imatge negativa, el document suggereix implantar formes d'autoregulació dels mitjans informatius per mitjà de codis de conducta i altres instruments que impliquen a associacions de telespectadors i radioients, mesures que figuren entre claudàtors.

Família

Les referències de la Plataforma d'Acció a la família se centren principalment en la necessitat que els homes participin en les tasques domèstiques i familiars, en el reconeixement dels drets de les dones en l'àmbit privat i en la manera d'evitar la violència a la llar. En canvi, queden per dilucidar certs aspectes com la influència de la inestabilitat familiar en la feminització de la pobresa i el reconeixement dels drets, deures i responsabilitats dels pares, pel que fa a l'educació i informació sexual dels fills.

També caldria que el document posés més èmfasi en la responsabilitat de home i el seu paper dins de la família, si es vol defensar la família basada en el matrimoni. En la seva redacció actual, se silencia la importància de la paternitat.

■ ***El debat sobre el caràcter universal dels drets humans, la manera d'entendre la «salut reproductiva» i la idea de família seran alguns dels punts més polèmics***

■ ***El document no considera suficientment que l'estabilitat familiar és un factor important per evitar la feminització de la pobresa***

■ ***Malgrat que el document final de la Conferència no sigui vinculant per als Estats, influirà en l'opinió pública i serà utilitzat per incitar els governs a canviar les lleis***

Cartes

◆ Protesta contra l'Associació Sancho d'Àvila

Sr. Director:

Aquesta carta és una protesta contra aquesta Associació, que t'obligà a portar-hi els teus difunts, tant si vols com si no vols.

El primer germà, que es va morir, ja fa temps, a l'Hospital de Sant Pau, el vam portar a casa sense complicacions. Anys després se'm va morir un altre germà, en una clínica, i tot i que nosaltres també el volíem a casa, ens van dir que era prohibit i que havia d'anar a Sancho d'Àvila.

Fa poc s'ha mort la meva germana, a casa, i ens van dir que l'havíem de dur a Sancho d'Àvila perquè no sabien quan la podrien enterrar. Però la van enterrar l'endemà: van venir-la a buscar molt tard de la tarda, quan tothom ja havia passat per aquest odiós lloc sense trobar-hi ningú.

El pitjor ve ara: amb un plàstic de crema-llera, la van posar damunt d'una post. Els vaig voler donar la roba, però em van dir que amb un llençol ja n'hi havia prou; i la van baixar per l'escala, dreta, com si es tractés d'un bou o d'un gos o qualsevol animal... Tot menys una persona. Ella, que no havia molestat mai ningú i havia complert amb les seves obligacions.

Protesto. Crec que es tracta d'un truc per

guanyar diners, abusant dels qui ja no podem estar més tristos i desvalguts.

Potser hi ha certes circumstàncies en què es fa necessari portar els difunts en un lloc així; també en aquells casos en què els difunts *fan nosa*... Però quan volem tenir-los amb nosaltres fins a l'última hora i volem que surtin de casa amb tots els honors que es mereixen, *no hi ha dret que se'ls emportin d'una manera tan barroera i sense cap respecte*.

MANELA ARMANGUÉ i FABRÉ
Barcelona

◆ Neocatecumenals

Sr. Director:

Com a subscriptor i assidu lector de *Catalunya Cristiana*, sempre m'havia estranyat el silenci d'aquesta publicació sobre esdeveniments veritablement importants des del meu punt de vista cristià, que s'esdevenen a la nostra diòcesi quan aquests provenen del Camí Neocatecumenal. En aquest setmanari surten habitualment notícies tan trivials o d'escàs interès com que una parròquia ha comprat una custòdia o que s'ha arranjat un campanar en obra, etc., en canvi que famílies nombroses ho deixin tot per

anar-se'n a països llunyans, allí on els bisbes ho sol·liciten per donar testimoniatge i predicar l'Evangeli en zones descristianitzades, això no mereix ser publicat. Tampoc les nombroses vocacions que se susciten en joves per a preveres, tampoc ho és ni de bon tros la gent que per l'anunci de l'Evangeli és capaç de deixar la prostitució, la droga o la delinqüència, o com matrimonis trencats i famílies desfetes han pogut recompondre's a través d'aquest Camí Neocatecumenal.

Malgrat tot això, *Catalunya Cristiana* ha prestat gran atenció al Decret de l'arquebisbe de Torí, cardenal Saldarini, el qual demostra un coneixement no massa profund del que és aquest Camí i en canvi ha silencià la carta de Sa Santedat Joan Pau II de fa algun temps sobre el mateix tema.

Sr. director, ni la meva família ni jo estaríem ara a l'Església de la qual vam restar separats durant 20 anys, sinó fos per l'anunci que ens feren els nostres catequistes del Camí Neocatecumenal i el mateix ocorre a més de la meitat de la nostra comunitat. La majoria estàvem allunyats de l'Església, algú de l'Església es va preocupar de proclamar-nos la Paraula?

Pel que fa a la integració a la parròquia, puc parlar-li de la nostra, no hi ha activitat parroquial en la qual no hi siguin presents activament els membres de les comunitats, des de Càritas, pastoral dels malalts, cate-

quesi o qualsevol altra activitat. I és que després de la Paraula, sobre el que més ens han insistit és en l'Amor a l'Església.

Diuen els teòlegs que l'Esperit bufa on i quan vol i que a cada època suscita nous carismes, encara que en el decurs de la Història en moltes ocasions aquests no han estat ben rebuts o han tingut grans dificultats per part d'estaments oficials de l'Església, però el que és de l'Esperit roman malgrat tot.

JOSÉ MUDARRA HERRERA
El Masnou

N. de la R.— Hi ha petits detalls en parròquies rurals i de suburbi que poden tenir un valor testimonial com les grans realitzacions eclesials. Una campana, una custòdia, posem per cas, són signes de fe i motiu de veneració per a molta gent senzilla. No és cert que C.C. ometi informació i reportatges sobre el Tercer Món o sobre la marginació social; un repàs de números anteriors del nostre setmanari ho desmentiria. Pel que fa al decret de l'arquebisbe de Torí, en el qual es demana una més gran integració del moviment cristià Neocatecumenal tal a la parròquia, no es pot extrapolar al nostre país. En tot cas, però, és un toc d'atenció per a aquest i d'altres moviments d'espiritualitat similars.

Retalls

Vida Nueva (5-VIII-95)

M. Lluïsa Oliveres, vídua d'Alfonso Comín

A la recerca de la coherència

Era la promesa d'un jove burgès de Barcelona, però se sentia «incomoda» en aquell món. I és que sempre va tenir unes inquietuds poc corrents per a una noia de classe mitjana-alta. El seu promès estava perplex davant els nombrosos comentaris de M. Lluïsa sobre els seus interessos i preocupacions socials. «Sempre dient les mateixes ximpleries», replicava cada cop que ella tractava d'explicar-li alguna de les seves idees sobre el món, dels problemes de la gent, de la marginació...

Dues trobades

«Era una època de dubtes», assegura la M. Lluïsa. Això no obstant, un dia, a la sortida d'uns exercicis espirituals, va veure que algú portava sota el braç un llibre de Pedro Salinas (*Todo más claro*), i «vaig pensar: això és el que jo necessito». Aquesta persona no era un altre que Alfons Co-

mín. M. Lluïsa tenia llavors només 20 anys i l'obra de Salinas va ser el pretext de futures trobades amb l'Alfons. «De res va servir el que li diguéis que tenia promès. Un bon dia em va dir: tens promès. Tant se'm dona, perquè et casaràs amb mi», recorda ella entre rialles.

Als 23 anys, arribaria un altre dels moments importants de la seva vida. Va caure a les seves mans l'obra de René Voillaume, *En el corazón de las masas*, i després d'una lectura apassionada del llibre, decideix anar-se'n a Madrid per ingressar en les Germanetes de Foucauld. Una inesperada malaltia truncarà la seva vocació religiosa. Passarà aleshores una llarga estada de repòs als Pirineus, fins on arribarà l'Alfons. Aquell mateix any (1961) es casen i, després d'una experiència de dos mesos a Sicília, amb Danilo Dolci, sobre desenvolupament comunitari, decideixen anar-se'n a viure a Andalusia. S'instal·len a la barriada Girón, propera al barri obrer-sindicalista d'Huelin, a Màlaga; allí M. Lluïsa col·laborarà amb la JOC i viurà a les Escoles del Ave María, quelcom que «responia a les meves expectatives i era coherent amb la meua manera de pensar».

Fruit del seu matrimoni naixeran quatre fills: Maria, Pere, Elisabet i Toni, «totalment identi-

ficats amb la nostra tasca», afirma la mare. Maria, per exemple, coordina els cursos de cooperació entre les universitats espanyoles i les centrals americanes, per a la qual cosa resideix sis mesos a Nicaragua i uns altres sis a Espanya.

El 1965, tornen a Barcelona. M. Lluïsa continuarà fent classes a una escola de Cornellà, al cinturó obrer barcelonès, sense poder exercir la seva carrera de Belles Arts, perquè «la urgència de les tasques immediates m'ha impedit complir amb les coses pendents, tot i que és una cosa a la qual no he renunciat encara».

Al peu del canó

Desde llavors, i fins que es declara la greu malaltia d'Alfons (1973) que acabaria amb la seva vida el 1980, continua treballant en el món de la política, la cultura i la religió, però sempre amb «un mateix fil conductor, una mena de cordó umbilical que encaixa en qualsevol tipus d'activitat». Precisament, aquesta «coherència» és el que cercava la M. Lluïsa quan, la Setmana Santa passada, marxà a Roma amb les Germanetes de Jesús, a Tre Fontane, per conuiu durant uns dies amb elles i amb unes cent dones de 60 països diferents. «Saber que el que allí es viu, el que es pensa, el que es fa i el que

es comunica estan en absoluta harmonia et dóna ànims per enfrontar-te després al cúmul de problemes i amargors que et trobas a diari», explica la vídua de Comín.

Alguns d'aquests maldecaps se'ls dona a M. Lluïsa actualment la direcció de la Fundació Alfons Comín o la Federació Catalana d'ONGs de la qual és membre i des de la qual està lluitant perquè aquestes «no siguin instrumentalitzades políticament». «Algunes són independents, afirma ella, i

estan vinculades de manera camuflada als partits, la qual cosa contradiu la seva mateixa essència». I afegeix: «cal ser molt rigorós perquè els diners públics es distribueixin de manera transparent i no se'n beneficiïn les ONGs segons la seva ideologia i dependent del partit que estigui en el poder». El seu esperit combatiu i el seu afany de coherència continuen essent avui més vius que mai.

J. L. Celada

IMPORTANT PUBLICACIÓ PER A LES COMUNITATS CRISTIANES DE CATALUNYA

PREGUEM AL SENYOR

Pregàries dels fidels per a totes les festes i tots els dies ferials, preparades per Mn. Pere Farnés

- Fórmules pròpies per a tots els diumenges i festes.
- Col·lectes conclusives pròpies per a cada diumenge, amb al·lusió al missatge del dia.
- Pregàries per a totes les solemnitats i festes del Calendari universal, i textos propis per a les de Catalunya.
- Formularis per a les festes de les principals famílies religioses amb cases a Catalunya.
- Breus intencions per afegir a la pregària ferial de totes les memòries obligatòries.
- Pregàries per a les misses rituals, per a les necessitats ordinàries i extraordinàries de l'Església, per als aniversaris, per diverses necessitats dels fidels i de la societat.
- Diverses celebracions de difunts.
- Peticions per afegir en determinades circumstàncies.
- Formularis breus per a les misses amb nens.
- Fórmules melòdiques per a la pregària universal.

Format: 17 x 24 cm. 479 pàgines: P.V.P.: 3.500 ptes.

—De venda a les llibreries—

EDITORIAL REGINA, S. A. Mallorca, 87-89 - 08029 Barcelona

La confessió dels pecats dels fills de l'Església

Pere Tena

bisbe auxiliar de Barcelona

Amb la tardor que s'apropa acabarà el primer dels dos anys de fase avantpreparatoria del jubileu de l'any 2000, segons el programa dissenyat pel Papa en la seva Carta Apostòlica *Tertio millennio adveniente*. La Santa Seu ha donat ja els primers passos preparatoris en l'àmbit organitzatiu, amb la constitució de la comissió central, i alguns episcopats i Esglésies particulars han esboçat línies d'acció. Entre nosaltres, es plantegen algunes iniciatives que cal concretar encara.

Es però interessant, sobretot, adonar-se de la manera com el Papa mateix manté fidelment el programa que ell ha presentat. Crec que la seva actuació, prou pública perquè tothom pugui seguir-la si vol, és la interpretació més autoritzada i més clara del que ell proposa a l'Església. Això és especialment clar pel que fa a la unitat dels cristians.

**«L'Església és santa
i sempre necessita
purificació»**

Quan el Concili Vaticà II va parlar del misteri de l'Església en la Constitució *Lumen gentium* no va pas ometre de reconèixer que l'Església «abraça en el seu si els

pecadors» i «cerca sense parar la conversió i la renovació» (n.8). En realitat, no admetre això seria tant com admetre que l'Església de la terra no és la vertadera Església, formada d'homes mortals i dèbils, no pas sempre dócils a la Paraula del Senyor. El misteri de l'Església no és el misteri de la Santíssima Trinitat; el misteri de l'Església és precisament que una multitud d'homes mortals pugui ser, per voluntat i gràcia divines, Poble convocat per Déu, Cos de Crist i Temple de l'Esperit Sant.

El papa Joan Pau II ha reprès aquest tema i s'ha proposat desenvolupar-lo. El propòsit s'ha traduït en la *confessió* dels pecats dels fills de l'Església: «És just que, mentre el segon mil·lenni del cristianisme arriba al seu final, l'Església assumeixi amb una consciència més viva el pecat dels seus fills...»

Potser hem oblidat els gestos de Pau VI en la mateixa línia. Aquell gest de retirar la tiara, per exemple, no era una forma de refús d'interpretar com un poder d'aquest món el ministeri petri? I quan es va agenollar davant el metropolità que participava a la celebració de Sant Pere, al Vaticà, no era una forma de demanar perdó pel que hagin estat els pecats contra la unitat?

Joan Pau II, molt aviat en el seu pontificat, va expressar ja aquesta consciència d'assumpció dels pecats que fem els homes en l'Església, per confessar-los. En la seva carta als bisbes amb motiu del dijous

sant de 1980 deia així:

«En arribar al terme de les meves reflexions, vull demanar perdó —en nom propi i en el de tots vosaltres, venerats i estimats germans en l'episcopat— per tot allò que, pel motiu que sigui i per qualsevol debilitat humana, impaciència, negligència, en virtut també de l'aplicació a voltes parcial, unilateral i errònia de les normes del Concili Vaticà II, pugui haver causat escàndol i malestar en relació amb la interpretació de la doctrina i la veneració deguda a aquest gran sagrament (l'Eucaristia)».

La «recepció» de la confessió

La fórmula de la confessió general diu: «Jo confesso a Déu totpoderós, i a vosaltres, germans, que he pecat...» Una confessió sincera és sempre acollida per Déu: «un esperit que es penedeix, vós, Déu meu, no el menyspreu» (Salm 50). I pels germans, com és acollida?

Quan el Papa assumeix el pecat dels fills de l'Església i el confessa, no fa quelcom que pugui deixar indiferents als cristians. Tots nosaltres estem implicats en aquesta confessió. Són els nostres pecats. En relació amb el gest del Papa nosaltres no podem pas mirar-lo a distància, com si es referís a unes persones i uns fets que no ens atenyen. Quan el Papa confessa, nosaltres confessem amb ell. És cert que, en la vida

familiar, pot haver-hi persones que es desenten del que han fet els germans, o no volen saber res dels seus avantpassats... Però, com podríem fer això amb els nostres germans cristians, i continuar dient que volem fomentar l'esperit comunitari?

Hi ha una altra recepció de la confessió dels pecats: és la dels que la veuen com un testimoni de feblesa per part de l'Església, i aprofiten el fet per carregar-li la culpa de gairebé tot, i per criticar tota la seva vida actual.

En aquesta situació —gens imaginària— l'Església contempla dos moments de la vida de Crist: la confessió del bon lladre amb la promesa de Crist de conduir-lo al Paradís, i la resposta de Jesús als qui acusaven la dona adúltera i les paraules dites a la dona mateixa.

Quan es reconeixen els pecats, cal estar disposats a què els altres també els reconeixin... És la humilitat necessària. Això no acostuma agradar gaire. Però no seria bo caure en un complex de culpabilitat universal, com si els cristians, i més concretament els catòlics, fóssim la causa de tots els mals. Això no seria esperit penitencial, sinó pura patologia.

Només un autèntic sentit d'Església ens posarà en l'actitud correcta. La pregària a l'Esperit Sant, en la seqüència de Pentecosta, és ben il·luminadora: Ell rectifica allò que és desviat, Ell consola i habita i il·lumina...

Lectures Bíbliques

Diumenge XXII de durant l'any

Lectura primera Sir 3:19-21,30-31 (gr 17-18,20,28-29)

Sigues humil i Déu et concedirà el seu favor

Lectura del llibre de Jesús, fill de Sira

Fill meu, sigues modest en tot el que facis, i et veuràs més estimat que el qui dóna esplèndidament. Com més gran ets més humil has de ser, i Déu et concedirà el seu favor. Déu, que és veritablement poderós, revela els seus secrets als humils. La desgràcia dels descreguts no té remei, perquè ha arrelat en ells una planta dolenta. El cor dels assenyats comprèn els proverbis dels assenyats, l'orella atenta s'alegra de sentir parlar amb seny.

Salm responsorial 67:4-5ac,6-7ab,10-11 (R.: 11b)

Que s'alegrin davant d'ell els justos,
que no planyin res per celebrar el seu triomf.
Canteu al Senyor, lloeu el seu nom,
celebreu davant d'ell el seu triomf.

**R. Instal·laieu els pobres, Déu nostre,
al país fèrtil del vostre patrimoni.**

Déu és pare d'orfes, defensor de viudes,
des del lloc sagrat on resideix.
Déu dóna casa als desemparats,
allibera els captius i els enriqueix. **R.**

Senyor, vau fer caure una pluja abundant
per refer els vostres camps esgotats;
vau allotjar-hi la vostra família.
Instal·laieu els pobres, Déu nostre,
al país fèrtil del vostre patrimoni. **R.**

Lectura segona

He 12:18-19,22-24a

*Us heu acostat a la muntanya de Sió,
a la ciutat del Déu viu*

Lectura de la carta als cristians hebreus

Germans, vosaltres no us heu acostat en aquella muntanya palpable del Sinaí, que era tota ella foc ardent, fosc, negra nuvolada i tempesta, ni heu escoltat el toc de corn i la veu que pronunciava aquelles paraules. Els mateixos que sentiren la veu suplicaren que no continués parlant-los. Vosaltres us heu acostat a la muntanya de Sió, a la ciutat del Déu viu, la Jerusalem celestial, a miriades d'àngels, a l'aplec festiu dels primers inscrits com a ciutadans del cel; us heu acostat a Déu, jutge de tots, als esperits dels justos que ja han arribat a terme, a Jesús, el mitjancer de la nova aliança.

Al·leluia

Mt 11:29ab

Accepteu el meu jou i feu-vos deixebles meus,
que jo sóc benèvol i humil de cor.

Evangelí

Lc 14:1a,7-14

*Tothom qui s'enalteix serà humiliat,
però el qui s'humilia serà enaltit*

Lectura de l'evangelí segons sant Lluc

Un dissabte, Jesús entrà a menjar a casa d'un dels principals fariseus. Ells l'estaven observant. Jesús notà que els convidats escollien els primers llocs i els proposà aquesta paràbola: «Quan algú et convida a un dinar de casament, no et posis al primer lloc: si hi hagués un altre convidat més honorable que tu, vindria el qui us ha convidat a tots dos i et diria: "Cedeix-li el lloc", i tu hauries d'ocupar el lloc darrer, tot avergonyit. Més aviat quan et conviden vés a ocupar el lloc darrer, i quan entrarà el qui t'ha convidat et dirà: "Amic puja més amunt". Llavors serà honorat davant de tots els qui són a taula, perquè tothom que s'enalteix serà humiliat, però el qui s'humilia serà enaltit».

Després digué al qui l'havia convidat: «Quan fas un dinar o un sopar, no hi cridis els teus amics, ni els teus germans, ni altres parents teus; ni veïns rics. Potser ells també et convidarien, i ja tindries la recompensa. Més aviat, quan facis una festa, convida-hi pobres, invàlids, coixos i cecs. Feliç de tu, llavors: ells no tenen res per a recompensar-t'ho, i Déu t'ho recompensarà quan ressuscitaran els justos».

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(Cicle dominical C; ferial II)

Setmana XXII de durant l'any

(Salteri: setmana 2)

SETEMBRE

3. **Diumenge XXII de durant l'any.** Verd. Lectures: Eclesiàstic 3:19-21.30-31 / Salm 67 / Hebreus 12:18-19 / Lluc 14:1.7-14.

ALTRES CELEBRACIONS: Ntra. Sra. de la Fontcalda. Sts. Gregori el Magne, p. dr.; Sàndal, mr.; Aristeu, b.mr.; Nonnit, b.; Stes. Febes, corintia; Eufèmia, Erasma, Dorotea i Basilisa, vgs. mrs.

Festa Major: a Alcoletge, Anglès, Artés, Les Borges Blanques, Castellfollit del Boix, Castellví de la Marca, Collbató, Figols d'Organyà, Gaià, Gadesa, Ger, Gombren, Josa de Cadí, Lliçà d'Amunt, Montgat, Montmajor, Mont-ral, La Rodonella (Cercs), Sabadell, St. Andreu de la Barca, St. Hipòlit de Voltregà, St. Miquel de la Vall, St. Pau de Seguries, St. Quirze del Vallès, Sta. Coloma de Gramenet, Sta. Eugènia de Berga, Sta. Eulàlia de Riuprimer, Sta. Perpètua de Mogoda, Sarrià de Dalt, Sentmenat, Tiurana, Tortosa i Vidreres.

4. **Dilluns.** Fèria, verd. Lectures: 1 Tessalonicencs 4:13-18 / Salm 95 / Lluc 4:16-30.

ALTRES CELEBRACIONS: Ntra. Sra. del Consol. Sts. Moisès, legislador i profeta; Bonifaci I, p.; Rufi, Silvà, i Vitàlic, nens mrs.; Oceà, mr.; Stes. Càndida, vg.; Rosalia de Palerm, princ.vg.; Rosa de Viterbo, mja.

Festa Major: a Falset i Torredembarra.

5. **Dimarts.** Fèria, verd. Lectures: 1 Tessalonicencs 5:1-6.9-11 / Salm 26 / Lluc 4:31-37.

ALTRES CELEBRACIONS: Sts. Llorenç Justinià, b.; Victori, b.mr.; Bertí, ab.; Ròmul pref. mr.; Eudosi, sold. mr.; Sta. Obdúlia, vg.

Festa Major: a Montmaneu i Soses.

6. **Dimecres.** Fèria, verd. Lectures: Colossencs 1:1-8 / Salm 51 / Lluc 4:38-44.

ALTRES CELEBRACIONS: Sts. Zacaries, prof.; Onesí-for, mr.; Petronius, b.; Mansuet, b.mr.; Eleuteri, ab.; Sta. Eva, vg.mr.

Festa Major: a Castellans i St. Sadurn d'Anoia

7. **Dijous.** Fèria, verd. Lectures: Colossencs 1:9-14 / Salm 97 / Lluc 5:1-11.

ALTRES CELEBRACIONS: Sts. Everci, Augustal i Pànfil, bs.; Nemori, diac. i comps. mrs.; Clodoval, pvre.; Stes. Regina, vg. mr.; Judit, matr. hebr.

Festa Major: a Claravalls i La Pobla de Massaluca.

8. **Divendres.** El Naixement de la Verge Maria (F), blanc. Lectures: Miquees 5:1-4a (o bé: Romans 8:28-30) / Salm 12 / Mateu 1:1-16.18-23

ALTRES CELEBRACIONS: Sts. Adrià, mr. Sergi I, p.; Corbià, b.; Néstor, mr.; Sta. Adela, vg.mja.

Festa Major: a Aldover, Benifallet, Berga, La Bisbal de Falset, Les Bordes, Les Borges del Camp, Bovera, Breda, Cadaqués, Caldes d'Estrac (Caldetes) Cambrils, Canet de Mar, Canillo, Capçanes, Castell d'Aro, Durro, L'Estant, Esterri d'Aneu, La Gleva, Guissona, Horta de Sant Joan, La Jonquera, Juncosa de les Garrigues, Llerona, Llers, Llinars del Vallès, Menarguens, Montblanc, Montoliu de Lleida, Mont-roig del Camp, La Morera de Montsant, Olot, Palafolls, Piera, Pobla de Montornès, Pont de Molins, El Pont de Suert, Pratdip, Puigcerdà, La Quar, Ribera de Cardós, Salou, Sanahuja, St. Adrià del Besòs, St. Carles de la Ràpita, St. Celoni, Sta. Maria de Besora, Sta. Maria de Martorelles, Seròs, Solsona, Sunyer, Tagamanent, Tordera (Segarra), Torre de Fontaubella, Tremp, València d'Aneu, Viella, Viladecans, Viladrau, Vilanova de Bellpuig i Vilanova de Segrià.

9. **Dissabte.** Sant Pere Claver, s.j. (MO), blanc. Lectures: Colossencs 1:21-23 / Salm 53 / Lluc 6:1-5. A SOLSONA:

La Mare de Déu del Claustre, blanc (ciutat, S)

ALTRES CELEBRACIONS: Ntra. Sra. de Covadonga. Sts. Gorgoni, mr; Rufi, Rufinià i Estratò, mrs.; Sta. Maria de la Cabeza.

Festa Major: a Solivella i Verdú.

Elogi de la humilitat

(Sir 3:19-21.29-31 —hebreu— 17-18.20.28-29 —grec)

Josep M. Aragonès

Rector de Torrelavit i canonge de la seu de Barcelona

La perícopa

El nèt de Sira adverteix als seus lectors que hi ha una oposició entre la saviesa del món i la *saviesa* que ve de Déu. El creient, doncs, no sols ha de ser-ho, sinó que ha de tenir-ho ben present en la vida quotidiana, que ha de prendre com una lluita: «Fill meu, si et proposes de servir el Senyor, prepara't per a la prova. Redreça el teu cor, sigues valent i no t'espantis en els moments difícils» (2:1-2). Així després que ha fet l'elogi de la saviesa, l'autor es disposa a fer un repàs dels deures de l'home pietós a la llum de la verdadera saviesa. Comença pels deures envers Déu (c. 2), segueix pels deures envers els pares (3:h.2-17 g.1-16), i, a partir d'aquí —de la visió d'uns fills altius (vv. h.12.15 g.10.13.16)— entra a fer l'elogi i la recomanació de la humilitat (vv. h.19-31 g. 17-29). La nostra perícopa litúrgica fa una selecció de vv. d'aquest darrer apartat.

«Sigues humil»

«Fill meu, si ets ric, sigues humil» (v. h.19a g.17a). Vet aquí una recomanació amarada de *saviesa*. Es tracta d'aniar per la vida tocant de peus a terra, reconeixent el que en realitat cadascú és, prescindint dels afegitons que la societat magnifica o nosaltres ens imaginem. En això justament consisteix la humilitat. L'orgullós munta amb molta facilitat castells en l'aire. Per això tot se li desfà com el vent a l'hora de la veritat. No oblidem que el mot *humilitat* té la seva arrel en el llatí *humus*, terra. Hi ha una gran distància entre la terra i el cel. I sols Déu habita el cel. Els homes tots ens movem arran de terra. L'únic que és realment gran i important és Déu. Ell és l'únic necessari. Tot el que tenim ve d'ell. Som, doncs, com una mena d'administradors dels seus dons: salut, intel·ligència, enginy, voluntat, diners... No és estrany que quan la realitat de la vida es mira a la llum de la verdadera saviesa, l'escala dels valors humans entri en crisi i en conflicte amb la valoració de Déu. El ric no és el qui té molt i en fa el que vol i quan vol. El veritablement ric és el que administra amb honradesa i fidelitat al voler de Déu allò que ell li ha confiat. Les riqueses en la *Bíblia* tenen una dimensió

i una exigència social que massa sovint ignorem. Per això tots necessitem la pietat de Déu perquè la seva llum il·lumini la nostra consciència i la seva mà ens guïi per la vida.

Alerta amb l'orgull

Els dos darrers versets de la lectura d'avui pertanyen a un petit bloc (vv. h.27-31 g.26-29) en el qual l'autor ens parla de l'orgull. De fet surt aquí una qüestió de sempre: les relacions entre fe i ciència. Aquests dos camps diferents i en certa manera autònoms de l'activitat humana no s'han d'anul·lar mútuament, sinó que s'han de completar en un ambient de gran respecte. Altrament es pot caure en la negació de la fe —el cas dels descreguts— o en el menyspreu de la ciència —la situació dels ignorants. El creient humil no és mai un ignorant. Pot ser poc instruit, i haurà de mirar de posar remei a aquesta deficiència, però mai no serà un orgullós que pretén saber-ho tot i pledejar amb tothom d'allò que no sap, compromentent la fe que diu tenir. Els descreguts són comparats als orgullosos, que confien en la pròpia suficiència i cauen. «L'home obstinat —orgullós endurit de cor— acabarà malament; qui estima el perill hi deixarà la vida. L'home obstinat es carrega de penes; el pecador acumula pecat sobre pecat» (vv. h.27-28 g.26-27). Per això no tenen remei: «ha arrelat en ells una planta dolenta», o com tradueix la BCI: «la mala herba ja hi ha fet arrels» (v. h.30 g.28b). Els *savis* —els veritablement creients— en canvi, són assenyats: comprenen els ensenyaments —els proverbis— dels savis i estan sempre disposats a escoltar-los: «El cor dels assenyats —el *savi* creient— comprèn els proverbis dels assenyats, l'orella atenta s'alegra de sentir parlar amb seny» (v. h.31 g.29). En això mostra que és humil. Posseeix la humilitat del deixeble, sempre obert al coneixement de la veritat.

Sempre, però sobretot en aquests temps que vivim, els cristians hauríem de llegir i meditar a fons aquesta perícopa de càra a descobrir el compromís que la nostra condició comporta de donar amb senzillesa, lluny de tot orgull i suficiència, la nostra resposta de creients i de treballadors humils i honrats als problemes que l'economia, la cultura, la convivència, etc. ens plantegen a tots. El nostre país i el món necessiten sentir la veu i veure l'actuació coherent amb la fe, de la *saviesa* dels creients.

Ni Freud ni Jung: el patriarca Josep

P-J Ynaraja

Capellà de La Llobeta

Alguna cosa sabia de la psicoanàlisi el Faraó, quan un bon dia va tenir uns enutjosos malsons i es va proposar de trobar algú que per damunt d'arts humanes posés el do de conèixer el que és desconegut. Mags, mèdiums i sanadors quedaven exclosos, només un home de Déu podia acomplir el desig del poderós governant. I al país del Gran Riu, de les grans piràmides i dels grans deserts, el gran home de Déu era un pobre, que restava en una presó. Tal equivocació va ser ben aviat esmenada. Se'l va cridar a la presència del Faraó i va acomplir molt bé la seva comesa. Va narrar fil per randa els somnis que havia tingut i, davant l'estupefacció del gran home que comprovava la veracitat del relat, explicà el significat que tenien els somnis i li aconsellà en matèria d'Estat. Sense pensar-s'ho dues vegades, el Faraó el va nomenar superministre, una mena de vice-president del govern per a afers d'economia i agricultura.

Les disposicions foren acatades i l'administració de la cosa pública va tenir encert. Va ser tan bona la gestió, que va arribar la notícia als envejosos de les terres de Canà que ignoraven totalment els camins que havia emprès el germà

antany consentit del Patriarca. Una de les tragèdies del beduí és que depèn totalment de la compra, per a l'obtenció dels cereals que complementaran la dieta càrnia i làctia, l'única que aconsegueixen amb el pasturatge.

És humiliant per a un beduí, ell que observa dret l'horitzó, demanar un favor a algú que s'ajupi per esgarrapar la terra. Però la fam és capaç de suprimir tots els orgulls de casta, així que els germans envejosos van marxar com a simples pidolaires a terres d'Egipte.

El pobre vestia ja atributs de poder i portava anells d'autoritat, parlava, manava i disposava però no havia perdut la memòria. Tampoc no havia desterrat de si mateix l'astúcia dels de la seva raça. L'entrevista que va mantenir amb els seus germans va ser una bona prova de tot això. De vegades no es pot oblidar, però sempre es pot perdonar, diria un dia el canceller Adenauer, en la seva primera visita a Israel. Què com d'això sabia el viurei. Hom pot ser enginyós fins al punt de ser astut, i tenir la bona idea d'aplegar al seu voltant a tots els del seu llinatge. En la segona entrevista va enderrocar tots els obstacles i va exclamar emocionat: sóc el vostre germà Josep, viu el meu pare? Que marxin tots els estranys!, vull plorar joïós, sense avergonyir-me davant dels meus súbdits.

Qui vulgui gaudir completament de l'escena que llegeixi els cc. 41-45 del Gènesi.

Retrats bíblics intencionats

Una capital «diferent»

La Dertosa romana estava predestinada a ser la capital de la diòcesi. Situada vora el riu Ebre, tenia la clau d'accés a la part septentrional de la Il·lencavònia ibèrica.

Un tret diferencial de Tortosa-ciutat ha estat sempre de ser la seu on viu el bisbe. Això suposa: Capítol canonical i altres institucions satèl·lits. En definitiva, també irradiació de fe i cultura.

Per altra banda, Tortosa és la gran fita que presideix una comarca cruïlla entre el Principat de Catalunya i els regnes d'Aragó i València. Segons l'argot dels historiadors hem estat du-

rant segles territori de *marca*, territori fronterer amb veïns diferents. La cultura d'Aragó ens ha baixat amb l'aigua del riu. En canvi la influència valenciana ens ha arribat pel veïnatge de Castelló, com a part de l'antiga diòcesi. Els preveres, fins l'any 1960, provenien majoritàriament de la Plana de Castelló, entre els rius Millars i Palància.

Els tortosins són genèticament diferents perquè encara que catalans, són gent empeltada amb saba aragonesa i valenciana.

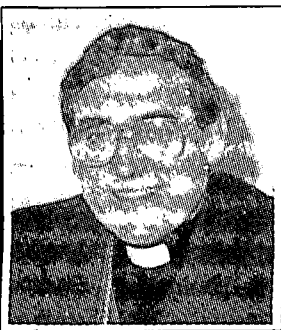
Els temps actuals ja no tenen fronteres i l'esperit cantonalista perd graus. La Tortosa de 1995

cada vegada engendra menys *tortosins* tancats en el passat, autocontemplant-se com narcisos en els rabeigs del riu. En canvi ara estan progressivament més oberts a la resta de Catalunya, d'Espanya i especialment d'Europa.

Les plomes que llegireu en els diferents articles dibuixen una ciutat que mira el futur amb voluntat de superació, en tots els àmbits. I ara que són festes, encara som més receptius. Us invitem a comprovar-ho.

J. Blanc i Bahima

Corresponsal de «Catalunya Cristiana»

Lluís Martínez i Sistach
Bisbe de Tortosa

«Tortosa, amb la Cúria i les comunitats cristianes, ha d'estimular la pastoral diocesana. Això demana una gran generositat i disponibilitat a tots els tortosins».

La seu de la diòcesi

Tortosa és la seu de la diòcesi que porta el mateix nom. Una diòcesi antiga —que data almenys, del s. IV— i que vol viure oberta a l'inici imminent del tercer mil·lenni. La ciutat i la comarca s'engalanan els primers dies de setembre per celebrar les festes de la Mare de Déu de la Cinta. Són les festes patronals de Tortosa.

Com a les noces de Canà, Maria vol estar ben present en tots els pobles, per tal de participar dels goigs i dels problemes dels homes i de les dones de cada temps. La presència de Maria és una presència atenta, maternal, amorosa i eficient. Com ho fou per a aquells joves esposos de Canà.

La diòcesi de Tortosa ha participat amb joia al Concili Provincial Tarraconense. Agermanada amb les altres diòcesis que l'hem celebrat, els sacerdots, religiosos, religioses i laics han estudiat els temes conciliaris en l'etapa preconiliar, han pres part ben activa en les sessions conciliaris i ara hi ha el desig d'aplicar les resolucions del Concili.

La nostra diòcesi, d'alguna manera, ja estava preparada per realitzar aquest treball sinodal. Fa sis anys va celebrar el seu darrer sínodo diocesà. Ara ens caldrà afegir a l'aplicació de les normes sinodals les resolucions conciliaris.

La diòcesi està treballant dos objectius pastorals prioritaris: la corresponsabilitat i la pastoral de joventut. Es camina amb il·lusió i esperança vers una major conscienciació, per part del laicat, de la seva

participació pròpia i específica en la missió de l'Església. Però no sols en les activitats i serveis intraeclesials, sinó també en el seu compromís enmig del món. És

una conseqüència de la consagració baptismal.

També volem donar prioritat a la realitat dels joves, i s'està elaborant un Pla de

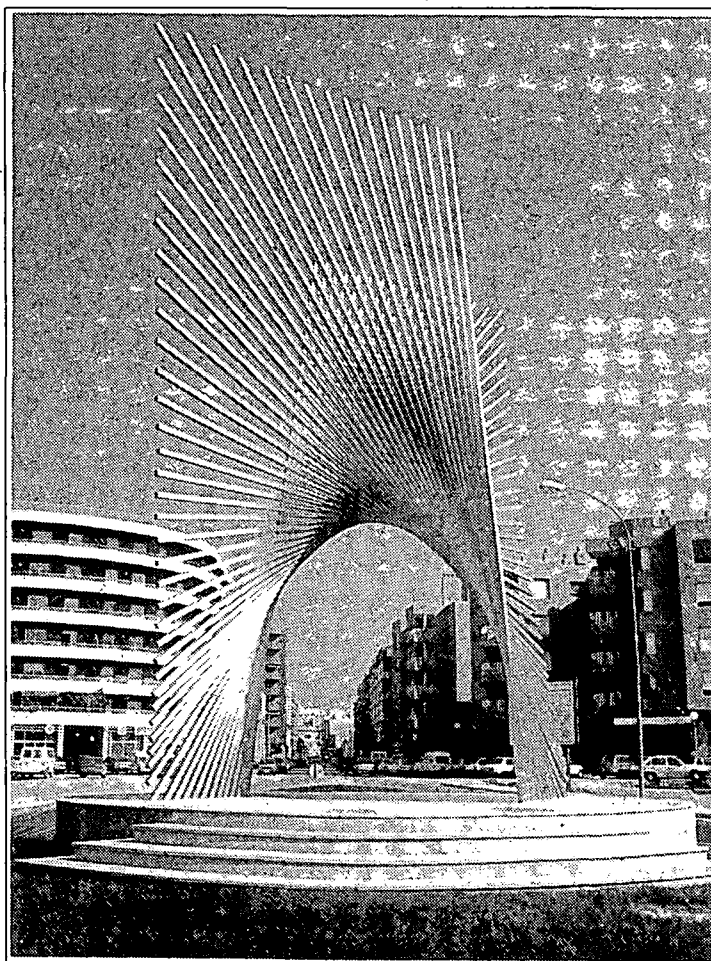
pastoral de joventut que ajudarà a potenciar el Moviment de Joves Cristians de la diòcesi i l'evangelització de la joventut.

La formació dels agents de pastoral és indispensable. La formació permanent dels preveres s'enriqueix amb un Curset d'Estiu i amb les sessions mensuals als arxiprestats. Per als laics s'ha constituït recentment l'Institut de Teologia, que té la seu a Tortosa, i que ha tingut molt bona acollida, comptant amb un elevat nombre d'alumnat.

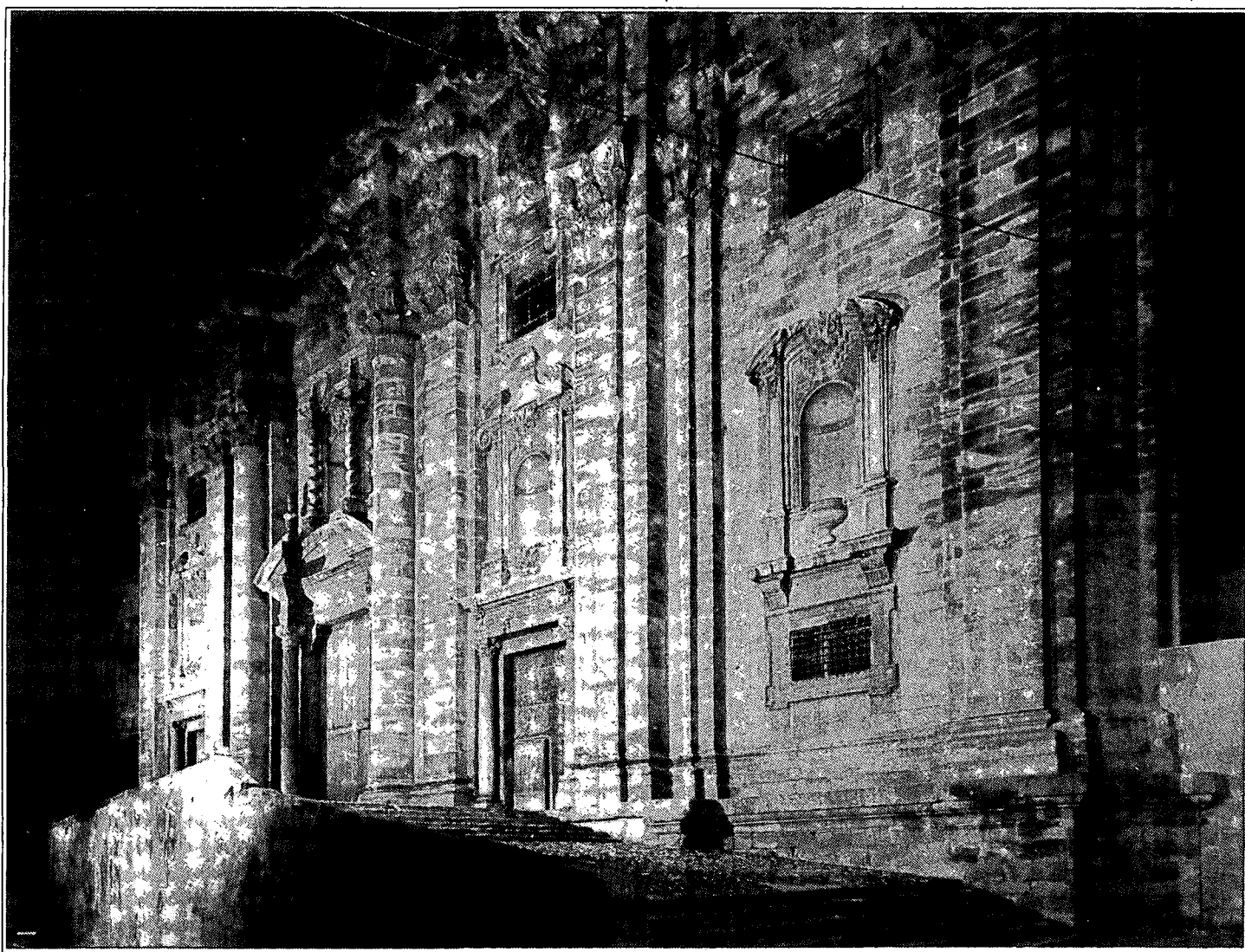
La religiositat popular està present en les ciutats i pobles de la diòcesi. Les celebracions de la Cinta en són una expressió ben palesa. Tanmateix gaudeix d'una actitud d'acolliment de la convocatòria i de l'acció eclesial. S'està fent un esforç per enriquir aquestes manifestacions i celebracions d'espiritualitat, alhora que es fa un treball d'aprofundiment en l'espiritualitat i el compromís eclesial en els cristians que participen en les tasques de les comunitats i dels moviments.

Desitjaria que la Cinta sigui avui sinònim, per als tortosins i per als diocesans, d'unió amb Jesucrist, de comunió eclesial, d'amor fratern, de vincle fidel i indissoluble entre els esposos, d'encarnació en els sectors rurals, urbà i de costa, de solidaritat amb els pobres i marginats, de compromís en defensa de tota vida humana, de dedicació per cercar solucions a l'atur, etc. Tot això serà així si fem cas del missatge de la Cinta: «Feu tot el que Jesús us digui»; si cantem ben units amb el cor i els llavis: «Nostra Cinta sobretot».

Des d'aquesta seu de la diòcesi de Tortosa, saludo molt cordialment tots els lectors de *Catalunya Cristiana*.

El monument a Tortosa
bimil·lenària obre la porta al visitant

Façana catedral d'estil barroc, segles XVII-XVIII

Mare de Déu de la Cinta

La Catedral i la Capella de la Mare de Déu de la Cinta

Manuel García Sancho

Degà i prior de la Santa Cinta

Ensenya el Vaticà II que el bisbe fa Església des de la càtedra i des de l'altar. Càtedra i altar estan simbòlicament radiats a l'església catedral. A l'altar episcopal i al voltant de la seva càtedra oficia el Capítol, exercint una funció vicaria del bisbe.

Cal destacar també l'activitat cultural que prové de la catedral. Sempre, la nostra, ha posat la seva biblioteca medieval i el seu arxiu històric i el conjunt de les seves obres d'art a disposició dels estudiosos, des de la convicció profunda, dels seus responsables, de la cohesió que es dona entre la fe i la cultura.

La primera catedral romànica es va començar a construir l'any 1158 sota els auspicis del primer bisbe després de la restauració, Gaufred, i fou consagrada per l'arquebisbe de Tarragona, Berenguer, amb l'assistència entre altres del rei Alfons II d'Aragó i la seva muller Na Sanxa, el 28 de novembre de 1178; quan era bisbe de Tortosa Ponç de Munells.

Els nous temps, els nous gustos i sens dubte fins i tot la demografia, reclamaven un nou temple. El bisbe castrèns Bernat d'Oliver va posar la primera pedra el 21 de maig de 1347. El 1438 s'havia construït tot l'absis amb l'esplèndida doble girola i les set capelles absidials. El 28 de novembre d'aquell mateix any es va fer una primera consagració. Als tres anys es va consagrar l'altar major. Fins al 1564 no apareix construït el braç major en els dos trams que ocupava el cor al mig de la nau central. El 1708 es va tancar l'últim tram de la volta con-

tigua a la façana.

La catedral és de tres naus, amb planta de saló, amb doble girola, set capelles absidals i deu de laterals, més la capella del Sagrari i la Sagristia Major.

Dels elements ornamentals hem de lamentar la total destrucció de l'orgue, i la parcial mutilació del cor, obra del mestre Cristóbal de Salamanca.

Cal destacar el retaule de la Verge de l'Estrella que presideix l'altar major, políptic de mitjans del segle XIV d'autor anònim; el de la Transfiguració, atribuït per uns a Huguet, i per altres a Borrassà o a algun dels clàssics del segle XII; el del Nom de Jesús, a la capella del mateix nom construïda a càrrec del bisbe Fra Martí de Còrdova i Mendoza, i el de Sant Josep, a la capella que va costejar Gaspar Punter. Del pintor Vicente López són les teles de les capelles de Sant Ruf i de Sant Agustí, aquest últim desaparegut l'any 1936. Són molt interessants els relleus de les escales de tots dos púlpits, el sepulcre de Joan Girona, a la capella del Rosari, i la pila baptismal, regal de l'anomenat papa Lluna.

Al presbiteri de la catedral va oficiar de pontifical el papa Adrià VI en la solemnitat del Corpus de l'any de 1522. En aquest mateix lloc Joan II va jurar, el 17 de juliol de 1466, guardar fidelment els privilegis i costums de la ciutat de Tortosa. També allà els tortosins van obligar el virrei de Catalunya, marquès de Vélez, a jurar respectar les constitucions generals de Catalunya i les immunitats eclesiàstiques. A les dependències adjacents de la catedral va estar reunit el Parlament de Catalunya des del 29 de març fins al 28 de juny de 1412 a l'espera del resultat del

Compromís de Casp. A les mateixes dependències es van celebrar 47 sessions de la Controvèrsia amb els Jueus el 1414; el final del Cisma d'Occident i el Concili Provincial de la Tarraconense el 1429 presidit pel cardenal Pere de Fox i al qual va assistir junt amb el gran mestre de Montesa, el rei Alfons V.

Pel que fa a l'aspecte cultural és d'obligada referència el seu Arxiu Capitular i la Biblioteca Medieval integrada en el mateix Arxiu. La seva col·lecció de Còdexs coneguts en els més prestigiosos centres d'estudiosos són el testimoni més eloqüent de la preocupació intel·lectual del Capítol que els ha reunit, custodiat zelosament i lliurat d'una manera permanent als estudiosos que cada dia s'hi interessen, de la mateixa manera que pel patrimoni documental de l'arxiu històric.

Voluta del bàcul del bisbe Gaufred (1165), en fusta

«Nostra Cinta, sobretot!»

En parlar de la Catedral de Tortosa, per imperatius de gratitud i de tortosinisme, cal referir-se a la Reial Capella de Ntra. Sra. de la Cinta on es ret culte a *nostra mare* i on es guarda *nostra tresor*. És la casa de la mare i els fills de la terra tortosina la van voler esplèndida. És la capella barroca millor i més rica de tot Catalunya.

Ocupa l'espai de la que fou catedral romànica. Va posar la primera pedra el bisbe Fra Josep Fageda el 17 de març de 1672. Va concloure's l'obra l'any 1725.

La seva construcció i dedicació a Ntra. Sra. de la Cinta obeeix al vot que va fer el bisbe, el Capítol i el poble de Tortosa el 1642 a causa de la resistència de la ciutat davant les tropes franceses. La va projectar l'arquitecte Diego Martínez. És gairebé un temple. La planta és de creu llatina; la nau té 25 metres de llargada per 7,50 d'amplada; la nau transversal fa 10 metres. Coberta amb volta de canó de dos trams a la nau i amb cúpula sobre petxines en el creuer. El material utilitzat, jaspis amb incrustacions de marmbrs blancs i negres, li dona una gran riquesa de colorit. El seu efecte cromàtic s'enriqueix pel contrast dels capitells de bronze daurat. A la part superior del retaule construït l'any 1829, apareix la imatge de la Verge en actitud de descendir portant a les seves mans la cinta. A l'edicle central hi ha la fornícula que allotja l'urna on s'exposa el reliquiari de la Santa Cinta i a totes dues bandes les figures exemptes dels apòstols sant Pere i sant Pau.

Entre les pintures que ornamenten la capella destaquen l'*Anunciació* i el *Naiement de Jesús*, còpies de Mengs, realitzades per Vicente López. Les pintures de les voltes són de Dionisio Vidal, deixeble de Palomino. El seu conjunt enclou un profund missatge d'exaltació mariana i un esplèndid testimoni d'amor d'una ciutat, Tortosa, a la Senyora que, en correspondència d'amor, li va regalar el Sagrat Cíngol.

Marià Curto i Fores
Alcalde de Tortosa

«Com a Alcalde de la ciutat sóc altament optimista sobre el present i el futur de Tortosa. A Tortosa es donen les condicions objectives per donar el gran salt endavant, amb possibilitats per a un fort creixement econòmic i cultural, liderant un territori que vol jugar un paper transcendent en la construcció del país».

El repte de la modernitat i el progrés

En parlar de Tortosa la primera setmana de setembre, és obligatori fer referència a la Mare de Déu de la Cinta, la patrona dels tortosins. Quan la major part de poblès de les comarques de l'Ebre, barris i pedanies de la ciutat, han celebrat ja les seves festes majors al voltant dels mesos d'estiu—juliol i agost fonamentalment—Tortosa les prepara, tot tancant el cercle, a l'entrada de la tardor. La celebració de les Festes de la Cinta serveixen per a acomiadar l'estiu, i amb elles, la ciutat retorna a la normalitat, es torna a posar en marxa i s'imposa el treball i la dedicació de tots per tirar endavant projectes i il·lusions.

Resulta immensament gratificant arribar a ser alcalde d'una ciutat com Tortosa que, amb dos mil anys d'història, prenyada d'èpoques gloriuses i de prosperitat, així com també d'èpoques de tristor i decadència, ha destil·lat i disposat suficient entramat cultural, social i econòmic com per a gaudir avui d'una forta identitat com a poble i d'una perspectiva històrica que enforteix qualsevol projecte de futur.

Tortosa ha estat, és i vol continuar sent la capital de les Terres de l'Ebre, un territori que amb 160.000 habitants, quatre comarques—el Baix Ebre, el Montsià, la Terra Alta i la Ribera d'Ebre—dóna consistència i identitat a una part de Catalunya, la Catalunya Sud, on l'Ebre i el seu majestuós Delta, els Ports de Tortosa-Beseit, terres d'interior i de litoral, configuren un patrimoni natural, històric i cultural d'incalculable valor per al projecte global de país, Catalunya, que vol ocupar un lloc

destacat en la construcció de la nova Europa que neix amb el Tractat de la Unió Europea.

Tortosa, amb 31.000 habitants, es disposa a afrontar el canvi de segle amb la il·lusió d'iniciar una nova etapa de regeneració de la ciutat, on el desenvolupament econòmic, basat en la industrialització i la terciarització de la seva economia, l'impuls cultural, basat fonamentalment en la implantació de

nous estudis universitaris i en la dinamització del teixit cultural i associatiu de la ciutat, així com la voluntat de tots els tortosins d'afrontar el repte de la modernitat i el progrés, han de fer de Tortosa aquell projecte de ciutat que van somniar els nostres avantpassats i que tanta il·lusió pot aportar a les noves generacions.

Com a alcalde recent elegit, vull aprofitar l'oportunitat que m'ofereix aques-

ta salutació de la revista *Catalunya Cristiana*, per oferir la ciutat a tots aquells que vulguin visitar-la, molt especialment durant els dies de la Festa Major, on els actes tradicionals i populars faran de la ciutat una mostra de la vitalitat i de l'alegria d'un poble, respectuós amb les seves arrels i tradicions, a la vegada que, amb fidelitat a les seves creences, venera i honora la seva patrona, la Mare de Déu de la Cinta.

Tortosa, amb dos mil anys d'història, gaudeix d'una forta identitat

FESTES CINTA'95

Viu-les!!!

ACTES MÉS POPULARS I TRADICIONALS

Divendres, 1 de setembre: 20 h. - Proclamació de la reina i pregó de la Festa Major, al Parc municipal.

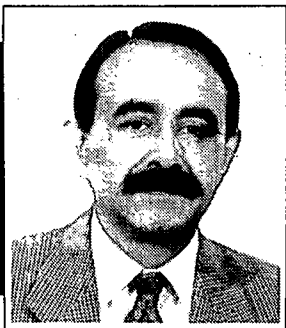
Dissabte, 2 de setembre: 20 h. - Ofrena de flors i fruits a la Mare de Déu de la Cinta.

Diumenge, 3 de setembre (Festivitat de la Mare de Déu de la Cinta): 12 h. - Solemne Missa Pontifical a la Catedral; 19.30 h. - Solemne processó amb el reliquiari de la Santa Cinta.

Dilluns, 4 de setembre (Dia del Tortosí Absent): 12 h. - Imposició de distintius als Tortosins Absents i concert a l'Auditori municipal.

Diumenge, 10 de setembre: 21 h. - Correfoc de les Terres de l'Ebre; 24 h. - Monumental castell de focs d'artifici.

Dilluns, 11 de setembre (Diada Nacional de Catalunya): 11.30 h. - Conferència Institucional al Saló de Plens de l'Ajuntament; 12 h. - Ballada de sardanes al Parc municipal.

Francesc Ferrer i Celma
Mestre, Pedagog i Advocat
Inspector d'Ensenyament

«El present educatiu de Tortosa és positiu però insuficient. Tenim un dret legítim a demanar estudis universitaris públics i/o privats. Crec, amb tot, que el treball que s'està portant a terme ens permet veure un futur immediat ple d'il·lusió, expectatives molt favorables i esperança, i que en breu podrem comprovar que els nostres desitjos comencen a fer-se realitat; una realitat concreta i tangible».

La nostra oferta universitària

Ahir

Era l'any 1362; Bartomeu Pons, tortosí il·lustre, deixava un llegat per construir una capella dedicada a St. Pere i St. Pau de la qual havia de fer-se càrrec un frare dominic que, a més, fou lector de la Catedral. La Capella donaria lloc, l'any 1521, a la creació del Col·legi de Sant Domènec, el qual, posteriorment, esdevindria Casa d'Estudis per a l'ensenyament d'Arts i Teologia als frares dominics (Capítol de Colliure, 1528), Estudi General (Capítol de Pamplona, 1529) i Estudi General amb la denominació de «Col·legi» (Capítol de Roma, 1545).

Climent VIII, l'any 1600, concediria al Col·legi de Sant Domènec la facultat de donar graus acadèmics amb el rang d'Universitat Pontifícia, i mig segle després, Felip IV, mitjançant una Reial Cèdula datada a Saragossa el 27 d'agost de 1645, atorgaria al col·legi el títol d'Universitat Reial amb la facultat de graduar Doctors en Teologia i Mestres en Arts i Filosofia, els quals «serian tenidos por tales de la misma manera que los de las demás Universidades», segons afirma Verges Pauli a *Espurnes de la llar* (Tortosa, 1934).

Acabada la Guerra de Successió, Felip V, l'any 1717, suprimeix totes les Universitats catalanes, entre elles la Reial i Pontifícia Universitat de Tortosa, incorporant-les a la de Cervera, amb la qual cosa s'inicia un llarg període de més de dos segles en què la vida universitària tortosina desapareix totalment, fins a la creació, a principis dels anys 70, en aquest segle, del Centre Associat de la Universidad Nacional de Educación a Distancia amb seu, precisament, en els Reials Col·legis en la seva primera etapa.

Avui

Al llarg dels seus 20 anys d'existència, la

UNED ha jugat un important i rellevant paper quant a la recuperació de la vida universitària, no sols de Tortosa, sinó, fins i tot, d'un ample territori que, inicialment, estenia la seva influència des de Tarragona a Castelló, passant per la franja del Baix Aragó. I tot i que actualment l'àmbit geogràfic d'influència de la UNED a Tortosa s'ha vist reduït per la descentralització de les Universitats catalanes i la creació de centres associats de la UNED al País Valencià, el nombre d'alumnes del centre tortosí creix any rera any, com ho fan palès els 1596 alumnes que aquest curs ara acabat —1994/95— han estudiat les carreres ofertes pel Centre Associat de Tortosa: Dret, Filologia, Pedagogia, Psicologia, Econòmiques, Empresariales, Física, Química, Matemàtiques, Enginyeria Industrial, Informàtica, Sociologia, etc.).

L'oferta d'ensenyaments universitaris a Tortosa s'incrementa el curs 1983-84 camp la creació de l'Escola Universitària d'Infer-

meria Verge de la Cinta, depenent de l'ICS i actualment adscrita a la Universitat Rovira i Virgili, la qual, amb una tasca acadèmica rigorosa i d'alt nivell científic, ha estat capaç de fer-se un lloc i guanyar-se un merescut prestigi arreu el nostre país. Val a dir, en aquest sentit, que aquest curs han estat matriculats 177 alumnes, la qual cosa implica un increment de matrícula consolidada del 29,2%, procedents no sols de les comarques de l'Ebre (38,7%), sinó d'altres comarques de Catalunya (24,2%) i de la resta de l'Estat (37,1%).

L'actual oferta universitària a les Terres de l'Ebre ha estat incrementada, recentment, amb la posada en marxa de l'Institut Tradicional de Medicina Xinesa, la Universitat Oberta de Catalunya i la Universitat d'Estiu de les Terres de l'Ebre.

Un demà que comença avui, ja

Això, però, no es suficient; amb això no

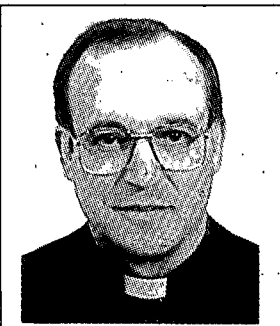

L'acupuntura és una de les disciplines que s'imparteixen a l'Institut Tradicional de Medicina Xinesa de Tortosa

n'hi ha prou. Com digué l'alcalde de Tortosa a l'acte acadèmic d'inauguració de la Universitat d'Estiu de les Terres de l'Ebre, Tortosa i el seu territori tenen «set d'estudis universitaris». Cal, doncs, deixar de mirar el passat, amb la nostàlgia amb què sovint hom mira el camí que no té retorn, i cal, així mateix, no conformar-se amb el present, amb el conformisme de qui no creu en les seves possibilitats de futur. Ara és l'hora de mirar endavant amb il·lusió i esperança; amb ganes de fer feina i amb un optimisme realista, no pas utòpic, fonamentat en les nostres pròpies possibilitats i en la creença que tenim un potencial econòmic i humà que, entre tots, hem de ser capaços d'explotar.

Els propers anys seran decisius per al futur universitari de Tortosa i el territori que l'envolta. La propera creació de la Fundació Universitaria Doctor Manyà i l'avançat estat de les negociacions amb la Universitat Ramon Llull, una de les més prestigioses de l'Estat, ens ha de portar ben aviat a la implantació progressiva d'estudis universitaris de primer cicle. A hores d'ara es preveu la implantació de fins a sis diplomatures, començant per la d'Administració i Direcció d'Empreses el curs 1996-97. I això sense perjudici de la necessitat de treballar aferrissadament per tal d'aconseguir, en els propers anys, altres estudis universitaris, públics i/o privats, de primer, segon i tercer cicle, amb l'objectiu final de completar el mapa universitari de les nostres comarques i, en conseqüència, disposar d'una oferta universitària ampla i diversificada, arrelada al medi natural, econòmic i social, capaç de donar resposta a les necessitats i a les legítimes aspiracions dels ciutadans del nostre territori, tot recuperant quelcom que mai no s'hagués hagut de perdre: l'ambient i la vida universitària.

Cal, doncs, l'esforç de tots plegats per fer possible una realitat que sembla ja imminent. Aquest és el nostre repte; un repte col·lectiu perquè ens trobem davant d'una qüestió que a tots interessa i a tots afecta. Un repte col·lectiu perquè és, al cap i a la fi, una qüestió pròpia de l'interès general i del bé comú.

Domingo Escuder
Rector del Seminari

«Des del meu àmbit, veig el futur i el present del Seminari de Tortosa amb esperança. De moment, començaran 14 seminaristes majors, dos d'ells en etapa diaconal. Gràcies al Seminari i al que el Seminari representa, Tortosa és el cor de les comarques meridionals del Principat i de part del Regne».

El Seminari

Qualsevol visitant que s'acosti a Tortosa, vingui de Barcelona o de València, el primer que veurà a l'horitzó és l'immens i majestuós edifici del Seminari. Plantat a l'esquerra de l'Ebre sobre ample monticle, domina geogràficament tota la ciutat.

El Seminari, des de la profunditat que donen les aules i la serenitat pròpia de la interioritat religiosa, contempla i ajuda a donar sentit i vida a la bimil·lenària

Tortosa. Per això no és agosarat afirmar que és un monument emblemàtic de la ciutat.

S'acaba de commemorar el mig segle de la col·locació de la primera pedra i ja gaudeix de rica història. En ell s'han format la majoria dels capellans del mateix bisbat i una part molt important del de Segorb-Castelló. Entre els noiets que un dia trucaren a les seves portes per tal d'enfrontar-se amb el llatí i les humanitats, un

d'ells ja ha estat cridat a les responsabilitats pròpies de l'Episcopat. Són ja molts els que en aquesta casa ompliren el sarró de llavor d'Evangelí, el cor d'il·lusió i afany missioner i sembraren aquesta llavor per terres llunyanes. Solament l'amor del sembrat sap quines messes de les esglésies sud-americanes i africanes han estat regades amb la suor dels sembradors que aprenegueren aquí a sembrar.

Des de fa dos cursos, la formació filosòfico-teològica s'ha estès al laicat gràcies a l'Institut de Teologia, situat al mateix Seminari.

Moltes càtedres universitàries són regentades per professors que foren seminaristes del nostre Seminari. I un bon grapat de polítics d'àmbit estatal, català i valencià, parlamentaris i alcaldes, aquí es proveïren d'idees i afinaren la seva paraula.

Des de fa uns anys, un miler de nois i noies es bellugen pels corredors i fan esport en les amples instal·lacions del Seminari on foren emplaçats els col·legis Bisbe Moll i Immaculada, fusionats ara en el Col·legi Sagrada Família. Per això molts graduats —metges, advocats, professors— fe-

ren els seus estudis fins COU en aquest mateix edifici.

A més, el seminari és una casa oberta a tothom: colònies d'estiu, assemblees, reunions de tota mena. Acaba d'albergar la Universitat d'Estiu de les Terres de l'Ebre.

Sense perdre la seva finalitat original —continua essent Seminari. Diocesà d'on surten cada curs nous capellans—, l'edifici resta obert a la societat. És un edifici viu i ben aprofitat. Per això, a més d'ajudar a dibuixar la silueta de la ciutat, és part essencial de la seva vida espiritual, cultural i social.

Una ciutat que destil·la història però oberta al futur cultural

Daniel Arasa

President del Grup d'Entitats Catalanes amb motiu de l'Any Internacional de la Família

Tortosa té la seva millor talaia d'observació al mateix lloc on va néixer, a l'anomenada «Torre de Túbal» o «Punta del Diamant». És un autèntic privilegi per al visitant d'aquella torre rodona, que sembla la proa del gegantí castell de la Suda, saber que va ser en aquell indret on els llobers —ilercavons, cosins dels ilergetes de Lleida— van fixar els primers assentaments, dominant el pas de l'Ebre. I que de forma molt més consistent i estructurada ho farien els romans, els àrabs i els cristians. I que aquell castell seria punt militar fort al llarg dels segles, fins a la no tan llunyana guerra civil de 1936-39, quan a les gruixudes muralles s'obriren petites finestres per als nius de metralladores.

Des d'aquell castell, recuperat per a l'ús ciutadà i el turisme amb un parador de quatre estrelles, el viatger pot observar la ciutat atapeïda entre uns promontoris i el riu en les parts més properes a les antigues fortaleses i es va obrint suaument més enllà, a les planes, convertint hortes de tarongers en terreny urbà.

Observar Tortosa des de la Suda és una lliçó d'història, d'urbanisme i, perquè no, d'economia. A l'entorn del castell, carrers estrets, cases revellides i algunes ruïnes, molts habitatges buits, balcons plens de roba estesa, activitat econòmica i comercial gairebé nul·la. Una mica més lluny la vista topa amb els costellars d'esglésies destruïdes per la fúria iconoclasta d'una de tantes revolucions. En alguns barris millor conservats com Santa Clara resulta una delícia recórrer els carrers costaners de cases blanques, on no hi manquen testos de flors i es poden descobrir detalls ornamentals i fornícules.

Al l'extrem del antic nucli urbà hi ha el call jueu, guetto segles enrera, de carrers encara més estrets que els de la resta dels barris antics de la ciutat, però més habitats i menys descuidats. Ara aquest barri de Remolins és unit a la resta de la trama urbana i, fins i tot, recentment s'hi ha destinat una plaça al filòleg jueu tortosí Menahem Ben Saruq, autor de la primera gramàtica en llengua hebrea i del primer diccionari. Molt a la vora, als Jardins del Príncep, s'hi ha instal·lat un Museu d'Escultures a l'aire lliure sobre la «Història de la Vida» realitzat per l'escultor Santiago de Santiago i finançat pel mecenes tortosí

Josep Celma. El conjunt d'estàtues que representen des de la condemna de Lucifer fins a Hiroshima i l'arribada de l'home a la Lluna constitueix un museu polèmic. No hi ha termes mitjans en la valoració: per a uns és una meravella que no s'ha sabut explotar, mentre per a uns altres no té valor artístic.

Al peu del castell voreja la base de les muralles el passeig de Ronda, i a pocs metres l'absis de la magnífica catedral, gòtica en la seva factura principal però suma d'estils acumulats al llarg de segles de construcció. A prop, el Palau Episcopal gòtic i l'escorxador modernista. I més lluny, la nova trama urbana que s'estén sobretot en direcció sud i oest, a

de Catalunya). El tercer, el ferroviari, el més antic, mostra encara la seqüela de la guerra civil: té dos trams ben diferents perquè una part va ser volada quan l'Ebre es va convertir en línia de combat. I al bell mig del corrent fluvial, sobre la columna d'un antic pont dinamitat durant la guerra, un alt monument d'homenatge als combatents de la més mortífera de les batalles de la darrera guerra i que porta el nom de «l'Ebre».

Turisme fluvial

Les possibilitats turístiques són grans. Els passejos per tot l'Ebre català —i potser més endavant per alguns trams a l'Aragó—

ta, de secà i de l'horta.

Una iniciativa recent, encara no consolidada, és un circuit ecològic, un corredor verd anomenat «Ruta dels Tres Reis» que enllaçarà Tortosa amb Morella i Alcanyis. Seguiria trams de l'Ebre, túnels de la línia fèrria de Val-de-zafán, camins rurals i senders muntanyencs.

Noves iniciatives culturals

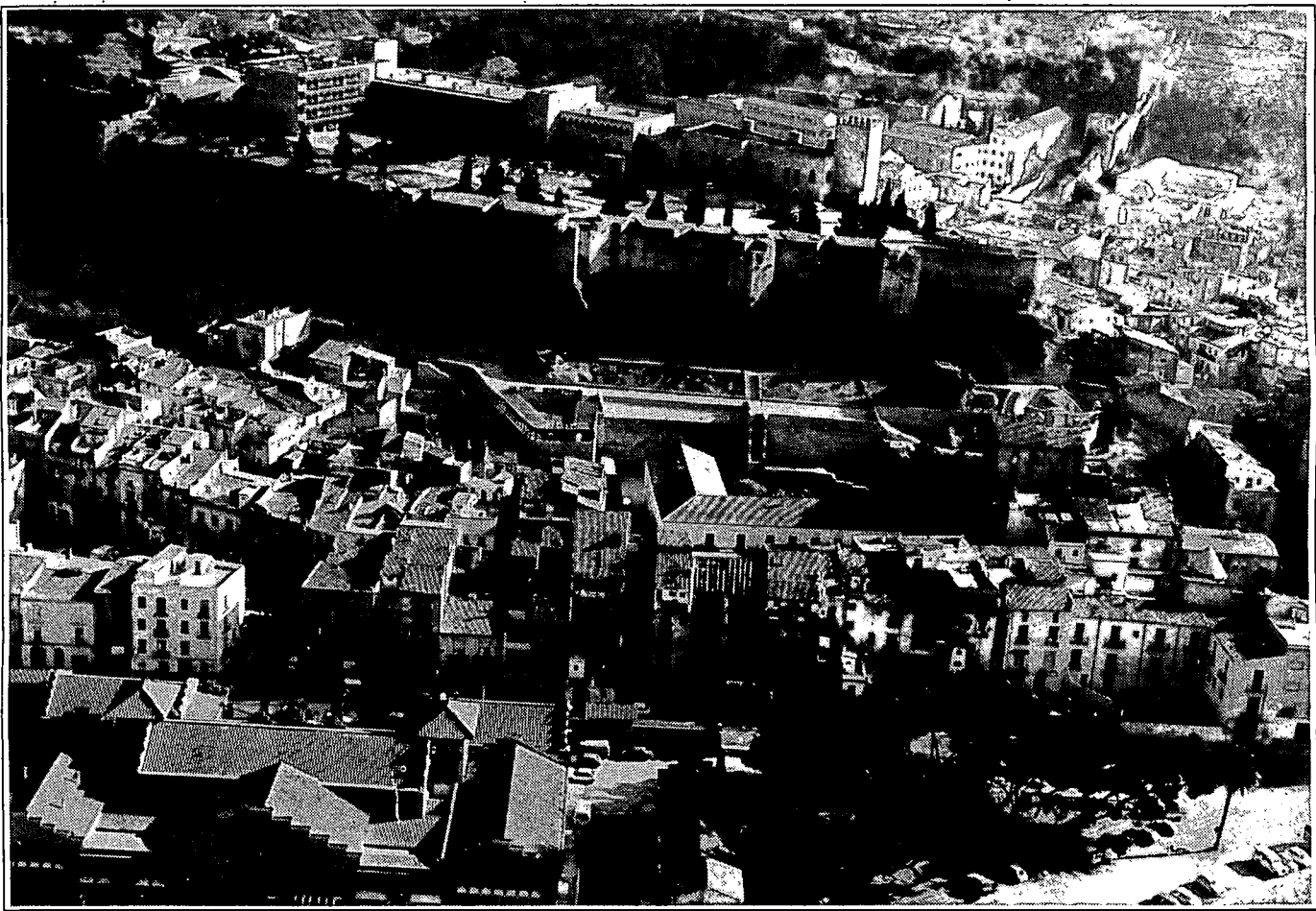
Tortosa combina la història amb el present, i en l'aspecte cultural, no ha oblidat el futur. El passat 16 de juny, el dia abans de la constitució dels nous ajuntaments, s'inaugurava el teatre-auditori «Felip Pedrell», amb

superi les actuals d'Oliver de Boteller i la Popular.

L'activitat cultural es canalitza en bona part a través de la delegació territorial de Cultura de la Generalitat i la de l'Ajuntament, l'Institut d'Estudis Dertosenses i el museu-arxiu. A nivell institucional se celebren dos festivals notables, el de Teatre i el «Felip Pedrell» de música, i es concedeix la medalla Gimeno de pintura.

No s'esgota tot, però, en les promocions institucionals. Algunes entitats i organitzacions són també protagonistes en el camp cultural. Seria massa llarg descriure-les totes, però val la pena recordar el premi literari «Ciutat de Tortosa» promogut per l'Or-

El castell de la Suda, amb el parador de turisme, presideix la panoràmica de Tortosa

les dues bandes de l'Ebre, formant barris moderns.

No abunden les ciutats amb talaies, però Tortosa és coronada per diversos altiplans que ho són. A més de la Suda, els ocupen els castells de Tenaces i Sant Joan, el fort d'Orleans, i els grans edificis moderns de l'hospital Verge de la Cinta i del Seminari.

El riu, font de la vida i l'activitat

Pel centre de la vall, les aigües de l'Ebre corren mansament, dominades, molt diferents de les d'aquell riu brau de fa uns decennis. El creuen tres ponts molt interessants, obres dels grans enginyers Eduardo Torroja (pont de l'Estat), i Julió Martínez Calzón i José Antonio Martínez Ordóñez (pont del Mil·lenari

poden significar la més important recuperació de la navegació fluvial a Espanya. Envoltent la llera del riu paisatges variats, pobles atractius, flora molt diversa, les planúries del Delta, el pont penjant d'Amposta, els nous ponts de l'autopista i la línia ferroviària, les illes formades al bell mig del riu, la fesomia urbana i monumental de Tortosa, l'assut de Xerta-Tivenys, els congosts, el castell de Miravet, i ben a prop les meravelloses coves de Benifallet, el balneari de Cardó, l'observatori de l'Ebre, la ruta del vi a la Terra Alta, les ermites, la immensitat dels ports Tortosa-Beseit, Paüls i Sant Roc, Horta de Sant Joan, i la possibilitat de practicar esports de tot tipus i de disfrutar de les gastronomies pròpies de les poblacions de platja, del Del-

capitat de 700 places, obra de l'arquitecte Jordi Bonet i nineta dels ulls de l'alcalde cessant, Vicent Beguer. És una important infraestructura cultural que ha de potenciar tota l'activitat de la zona en aquest camp. Poc abans, i després de molts anys de lenta restauració, s'havien inaugurat els Reials Col·legis, la millor joia del plateresc a Catalunya, seu del futur Arxiu de la ciutat. Un arxiu on hi ha 6.000 documents individualitzats, i en el qual destaquen la Carta de Població de Ramon Berenguer IV (1149) i el còdex dels Costums de Tortosa, el primer text de la recepció del dret romà a Catalunya (cap al 1250) i el primer text jurídic en català. Ara un gran objectiu immediat d'infraestructura cultural és una gran biblioteca que sintetitzi i

de de la Cucafera i les processons de Setmana Santa i la Cinta, d'arrels històriques i amb passos i imatges de gran valor artístic.

En data recent han aparegut altres entitats amatents a participar en la defensa del patrimoni monumental i en la promoció de la cultura a Tortosa, com Amics dels Castells, Amics de l'Ebre, Fòrum Tortosa i la Fundació Duran-Martí.

Amics de l'Ebre va tenir la suggestiva idea de convertir els estreps d'un dels ponts, el del Mil·lenari de Catalunya, en un museu, el Museu de l'Ebre, que desenvolupa una intensa activitat, sobretot en el camp de les exposicions. I la Fundació Duran-Martí ha creat el premi «Pepita Martí de Duran», d'història.

Josep M. Franquet i Bernis

Enginyer Agrònom, EUR-ING.
Dr. en CC. Econòmiques i Empresarials
Prof.-Tutor de la UNED
President de l'Institut d'Estudis Dertosenses

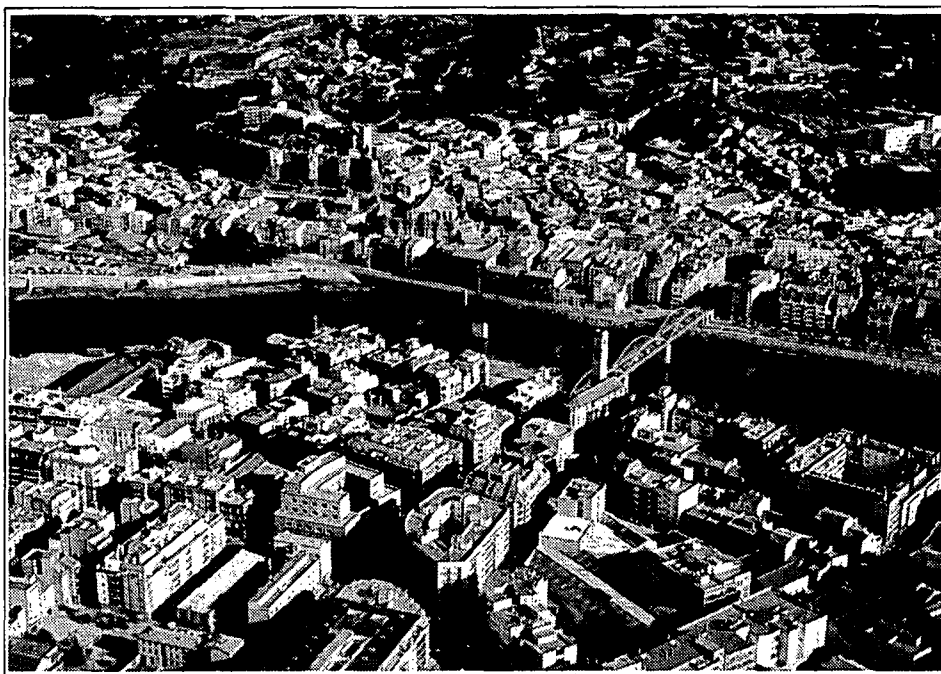
«Des del meu àmbit tinc una preocupació raonable i raonada davant possibles transvasaments del riu Ebre. Espero, de part dels responsables de casa i especialment de fora, que es posin al cap i al cor les meves explicacions».

El riu Ebre: una aigua per a tots?

El tema del transvasament d'aigües de l'Ebre a Barcelona no és pas nou. Els seus orígens daten de l'any 1974 quan va aparèixer l'avantprojecte de l'Aqüeducte Ebre-Pirineu Oriental. Des de llavors, el transvasament ha estat notícia coincidint amb èpoques de manca d'aigua a Barcelona o bé quan l'administració se n'ha ocupat. D'aquesta manera, l'interès de l'opinió pública respecte aquest assumpte ha estat comparable a les crescudes i minvades del cabal del riu, sobretot abans de construir-hi les preses.

Hi ha, però, vells antecedents històrics del problema. L'any 1869 l'Ajuntament de Vinaròs —pertanyent a la conca hidrogràfica del Xúquer— ja demanava aigua de l'Ebre. El 1933, l'Estat, mitjançant l'anomenat «Plan Nacional de Obres Hidràulicas», pretenia desviar aigua de l'Ebre per a regar les terres de Tarragona i Castelló de la Plana. Va ser a les acaballes del segle passat i començaments de l'actual quan es varen construir els dos canals principals a partir de l'Assut de Xerta: el canal de la dreta, que rega majoritàriament el Montsià, i el de l'esquerra, que porta aigua al Baix Ebre. Entre 1970 i 1974 es va construir el canal Xerta-Càlig, amb un cost de 2.000 milions de pessetes de llavors, però sense comptar amb la pertinent concessió administrativa d'aigües del riu. Aquesta obra està executada, mai no ha funcionat i s'està malmetent pel desús.

Tal com comentàvem abans, el primer intent modern de transvasar aigües de l'Ebre cap a Barcelona data de l'any 1974 amb l'aparició de l'avantprojecte de l'Aqüeducte Ebre-Pirineu Oriental, que pretenia portar a Barcelona 45 m³/sg. (1.400 Hm³/any), agafant-la de poc més amunt de l'Assut de Xerta. Ràpidament s'organitza un moviment d'oposició. A les terres de l'Ebre es crea una Comissió d'Al·legacions. L'oposició està recolzada per 33 entitats: ajuntaments, comunitats de regants, cooperatives, confraries de pescadors, entitats cíviques, etc. La Comissió presenta al·legacions de tipus jurídic, científic, tècnic i social, al mateix temps que es porta a terme una

El riu és l'eix vertebrador de Tortosa

campanya de protestes al carrer. S'anirà a parlar, àdhuc, a les altes esferes del govern de l'Estat, fins que —com a conseqüència d'un admirable exercici de conscienciació, solidaritat i lligam entre tots els possibles afectats— l'avantprojecte esmentat resta aturat. Nogensmenys, les raons bàsiques de l'oposició d'aleshores coincideixen pràcticament amb les actuals. L'avantprojecte no va prosperar per dos motius fonamentals: l'alt nivell de les al·legacions i la bona orquestració de l'oposició en general, a més de la negativa personal del general Franco, persuadit pels personatges influents de la zona.

Anys després, amb motiu de l'aprovació de la nova Llei d'Aigües i per tal d'elaborar el «Pla Hidrològic Nacional», el govern central convida les comunitats autònomes amb competències en matèria d'aigües a redactar, cadascuna d'elles, un pla hidrològic fent-hi constar les seves necessitats presents, de futur, recursos existents, etc.

El Consell Executiu de la Generalitat presenta a Madrid, el desembre de 1989, el Pla Hidrològic de les Conques Internes de Catalunya. Totes les previsions que es con-

templen en aquest pla estan fonamentades comptant amb la realització del transvasament d'aigües de l'Ebre a Barcelona com a cosa-feta. De la lectura d'aquest pla se'n dedueix que, si no es porta a terme el transvasament, cauen per terra tots els projectes pensats per satisfer les necessitats hidràuliques del conjunt de Catalunya i el Pla Hidrològic es converteix, en bona mesura, en paper mullat.

L'aparició d'aquest pla, elaborat pel departament de Política Territorial i Obres Públiques de la Generalitat de Catalunya, torna a posar el tema del transvasament a l'ordre del dia, al mateix temps que reapareixen tots els moviments d'oposició, les coordinadores antitransvasaments, les manifestacions i les declaracions en contra.

La realització del transvasament de l'Ebre a Barcelona, a València o a d'altres indrets podria tenir una sèrie de conseqüències negatives i previsibles d'entre

les quals en destaquen quatre:

- 1.— La regressió geomorfològica del Delta de l'Ebre.
- 2.— Salinitat de les aigües freàtiques.
- 3.— Greu alteració de l'equilibri ecològic.
- 4.— Accentuació del desequilibri territorial.

L'Ebre també és, amics meus, el pare que ens identifica harmònicament amb la natura i la vida. És, a més, la font esgotable de riquesa actual i potencial que els homes i dones de les Terres de l'Ebre han de saber explotar en els diversos camps de la producció econòmica: l'agricultura, la ramaderia, la indústria, el turisme fluvial... Per això cal no viure d'esquena al riu. L'Ebre és també l'eix vertebrador d'una part important de la diòcesi de Tortosa, un territori que, implícitament, es reconeix en aquell tòpic d'abast ampli, quan la nostra gent afirmen aquesta veritat identificant-se com a *tortosins* amb aquella rèplica de *ni catalans, ni valencians*... I és que no som específicament ni una cosa ni una altra, perquè som *ambdues*, en una empresa de futur il·lusionat per a la qual no existeixen fronteres.

La parròquia dels Dolors prepara el seu 25è aniversari

Un dia de Primeres Comunions a la parròquia dels Dolors que ara celebrarà el seu 25è aniversari

J. Blanc i Bahima

Corresponsal de «Catalunya Cristiana»

Entre altres títols, el prelat Moll i Salord passarà a la història com el bisbe *constructor*. No únicament pel monumental edifici del Seminari, sinó per la restauració o edificació de nova planta de moltíssims temples i rectories. El nostre cas, però, és positivament diferent. Es tracta d'una parròquia de nova creació perquè es tenia la intuïció pastoral que Tortosa creixeria cap el sud-est, direcció a l'Aldea, a la vora del parc Teodor González.

De fet el bisbe Moll va beneir la primera pedra el 28 de gener de 1968. La llavor estava ja al solc i va ser després el bisbe successor Ricard M. Carles qui va signar el decret d'erecció-segregació el 19-XI-1969. Per fi el naixement o fita clau de la consagració seria el 5 de setembre de 1970.

L'entorn era pobre, semidespoblat, entre canyissars i carrers sense asfalt. Però potencialment els nous casats del casc antic havien d'estrenar pis nou o a Ferreries o en aquest cas entorn de la primera parròquia nova, novíssima. En definitiva: matrimonis joves.

Dos mossens de Cúria plens de zel —Bou i Ribes— van ser els animadors de l'hora prima. Després, Mn. Francesc

Bou va ser nomenat rector. Ara, el Consell Pastoral ha programat la commemoració com és habitual en aquests casos.

Els acords parlen de set comissions: Actes del 25è aniversari; obres per millorar el temple i saló parroquial; economia; afers socials; família; litúrgia; Catequesi.

Els folis difosos a tots els feligresos inviten a col·laborar apuntant-se en alguna d'aquestes Comissions. Objectiu immediat: celebrar la Setmana Gran de les noces d'argent amb ganes de donar a la parròquia adulta una nova embranzida apostòlica.

Val a dir que aquesta parròquia nova va rebre el títol de la Mare de Déu dels Dolors per entroncar amb la devoció popular d'una església que al carrer Montcada tenia la confraria més important de Setmana Santa.

Els visitants i feligresos sabien i saben que l'edifici era d'estil modern, amb vistosos vitralls de colors, cap columna i una gran capacitat: gairebé mil persones entre assegudes i dempeus. L'arquitecte Llorca fou original en la façana, estructura i disseny, sobretot considerant el context tortosí dels anys 70.

Informarem sobre el calendari de la festa grossa que culminarà diumenge 29 d'octubre.

Ramon Cardús i Llatse

President del Consell Comarcal del Baix Ebre

«Tortosa, com a capital de la comarca, ocupa un paper de lideratge del seu territori que ha de saber compartir amb les altres tretze poblacions del Baix Ebre. Veig un present i un futur amb optimisme, conscient de les moltes possibilitats d'impuls per les quals estem obligats a treballar d'una forma intensa i compromesa».

El parc eòlic, un botó de mostra

La indústria al Baix Ebre

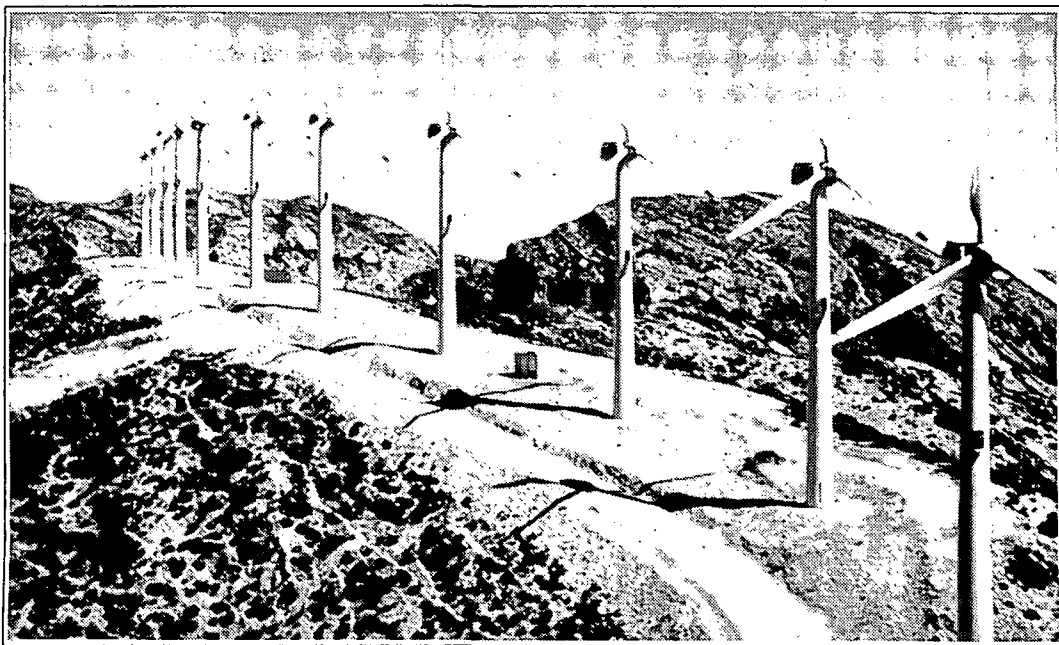
Una de les fórmules que millor està garantint el desenvolupament econòmic de la comarca del Baix Ebre és el foment industrial, centrat en la col·laboració directa amb empreses que s'estableixen al nostre territori. La cooperació ordenada que s'està produint des d'una institució pública com és el Consell Comarcal del Baix Ebre, és amb la intenció de poder ocupar un lloc destacat en el panorama industrial del nostre país.

La creació del Centre d'Informació i Desenvolupament Empresarial (CIDEM), ha estat un dels instruments articulars per donar informació y assessorament a les empreses de nova creació. Des del 1992 fins al 1994 es van subvencionar 750 milions de pessetes, col·laborant així en una inversió general a la comarca del Baix Ebre que superarà els 7.000 milions de pessetes, destinats a crear i consolidar 640 llocs de treball. Les gestions realitzades des del Consell Comarcal i el departament d'Indústria i Energia de la Generalitat de Catalunya reflecteixen uns immillo-

rables resultats. Entre les noves factories inaugurades recentment mereix destacar-se la planta Owens Corning, una empresa dels Estats Units que ha escollit el Polígon Industrial de Camarles per iniciar la seva producció a Espanya, i la firma

japonesa Intorsa, que des de fa uns mesos funciona al Polígon Industrial Baix Ebre de Tortosa.

Per iniciativa de la nostra institució també s'han emprès altres projectes, en la línia d'enfortir els nostres principis de

Els 27 aerogeneradors: un model d'energia alternativa i no contaminant

treballar pel futur del Baix Ebre, que han suposat tot un repte. És el cas, per exemple, del Parc Eòlic. L'intent de promoció de les energies alternatives amb l'aprofitament de la força motriu del vent per convertir-la després en energia elèctrica és en aquests moments una realitat. Al mont Buinaca de la Serra de Boix, al terme municipal de Tortosa, s'hi han instal·lat 27 aerogeneradors. La producció estimada és de 8.327 Mwh/any, que equival al 30% del consum domèstic d'una ciutat com Tortosa, estalviant-se a l'atmosfera vuit tones anuals d'anhidrid carbònic. Una línia elèctrica, connectada amb la xarxa de FECSA, evacuarà l'energia de la planta. El cost total del projecte és de prop de 800 milions de pessetes i està subvencionat en un 40% pel Programa Thermie de la Unió Europea. La comarca del Baix Ebre disposa d'una instal·lació exemplar, que produirà energia però sent especialment respectuosos amb el medi ambient.

La prioritització d'objectius per als propers mesos segueix aquesta orientació del desenvolupament econòmic i industrial, la millora dels serveis i la qualitat de vida de la comarca. Sense oblidar altres aspectes com la promoció turística i la ubicació d'estudis universitaris. Treballem plegats per fer realitat el nostre eslògan: *Baix Ebre: Un esforç en comú*.

nova
llibreta
preferent de Caixa
Tarragona

el tracte

que vostè
mereix

Esculli l'interès més alt.
Sumi punts en cada operació que faci.
Triï vostè mateix els seus regals.

Vingui a conèixer tots els avantatges de la nova Llibreta Preferent de Caixa Tarragona. Hi ha molt més que promeses.

Francesc Lahosa
Secretari de la Universitat
d'Estiu de les Terres de l'Ebre

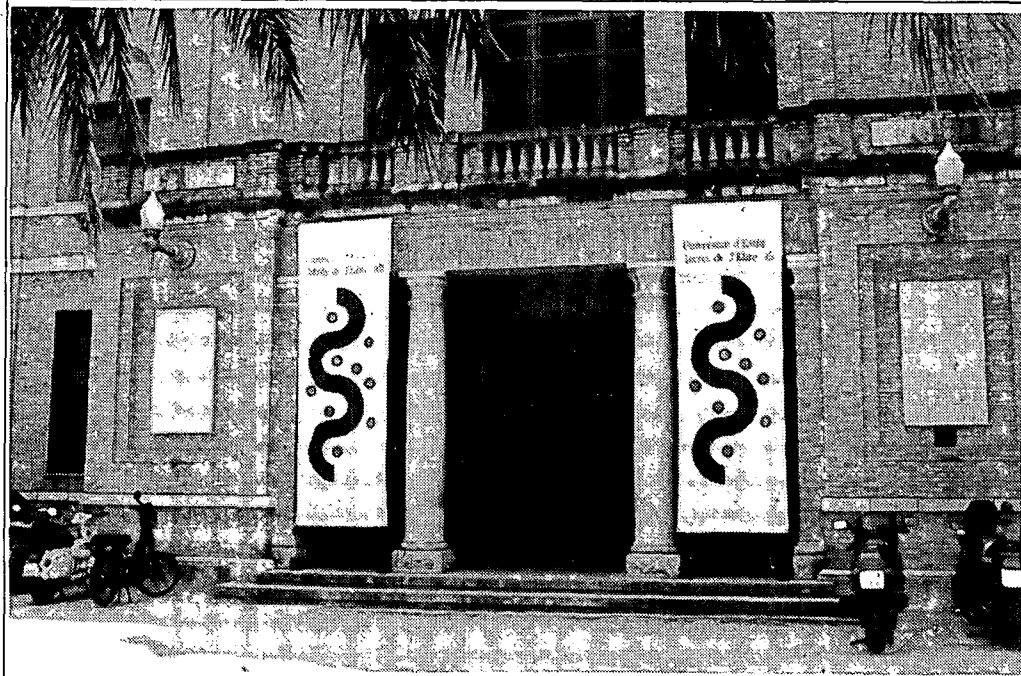
«Des de la Universitat d'Estiu, el futur de Tortosa el veig de manera esperançadora, però aquesta esperança l'hem de treballar nosaltres. Aquestes terres necessiten una oferta universitària més ampla que sigui de qualitat, però hem de fer més que demanar-ho».

Una primera experiència: Universitat d'Estiu de les Terres de l'Ebre

Entre els passats 10 i 14 de juliol, el Seminari Diocesà de Tortosa va acollir la primera Universitat d'Estiu de les Terres de l'Ebre.

Organitzada per un ampli i heterogeni grup de gent d'aquestes Terres vinculades a les diferents Universitats Catalanes, aquesta primera experiència va comptar amb el suport de diferents entitats i associacions locals i intercomarcals. Representa per al territori i per a la ciutat de Tortosa un punt de partença en el desig i propòsit de poder gaudir, en un futur immediat, d'uns estudis de caire universitari que amplii l'oferta ja existent (Escola d'Infermeria de la URV, UNED, Observatori de l'Ebre de la Ramon Llull per a cursos de postgrau i doctorat).

La Universitat d'Estiu de les Terres de l'Ebre, que vol tenir un esperit aglutinador de la gent i del territori, va estar estructurada en aquesta primera edició al voltant de sis cursos o àrees temàtiques: El medi ambient i desenvolupament; La innovació i millora de qualitat a l'empresa; La formació i gestió dels recursos municipals; El gòtic Meridi-

El Seminari va acollir alumnes i professors de la Universitat d'Estiu

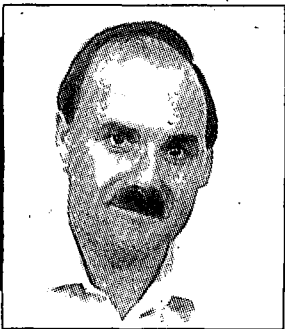
onal: les catedrals dels Països Catalans; Diàleg de cultures a la Mediterrània; el món islàmic d'ahir i d'avui; Escola i mitjans de comunicació: del conflicte a la reconciliació.

La participació va ser prou nombrosa, 250 alumnes, 65 professors, xifres que s'amplien si tenim en compte els actes que a manera d'activitats complementàries es van realitzar; actes oberts i que van

consistir en conferències, taules rodones, debats, etc...

Des de sempre la voluntat dels qui van iniciar aquesta Universitat d'Estiu, inserida en la xarxa d'altres ofertes estiuenques i sota la tutela de l'Institut Joan Lluís Vives que coordina i aglutina aquestes activitats, ha estat la d'ofrir uns cursos, àrees temàtiques i, al mateix temps, que fossin de prou nivell de qualitat com per poder atraure gent d'altres contrades. L'entorn i la diversitat de l'oferta lúdico-cultural paral·lela a l'activitat acadèmica afavoriria la participació i la continuïtat dels qui van optar per la Universitat d'Estiu d'aquestes Terres.

Ara, a l'hora de fer balanç d'aquesta primera Universitat, Ajuntament, entitats i associacions locals i intercomarcals així com els que vam iniciar aquesta aventura veiem en clau esperançada la propera edició, comptem amb el suport i la il·lusió d'una gent i d'unes terres—les Terres de l'Ebre—que fan una aposta decidida pel seu futur, un futur no perifèric situat en un territori que vol ser cruïlla i punt de trobada i de diàleg dels Països Catalans.

J. Daniel Cortijo
President de FECOTOR
(Federació del Comerç de Tortosa)

«El present comercial de Tortosa és inquiet, hi ha dinamisme i obertures de botigues noves. El futur ja està dissenyat, la navegabilitat del riu és una realitat; el recinte de la Fira, amb el projecte aprovat; l'autovia Tortosa-Aldea ja està en marxa; i l'ampliació del polígon, entre d'altres avenços, faran de Tortosa una ciutat amb un gran futur per als nostres fills».

El comerç i el seu entorn

Si mirem Tortosa des del Mont Caro, que està situat a 1.447 metres d'altitud, veurem dues coses: un paisatge bonic, terres de Catalunya, de Castelló, també de Terol i en dies clars es poden entreveure els Pirineus i el perfil de l'illa de Mallorca.

Quan ens recreem gaudint del paisatge i mirem cap a Tortosa, amb el riu Ebre travessant-la pel mig, gairebé no distingim les cases, els carrers, ni el seu comerç.

Després de la relaxació que ens ha ofert el paisatge és necessari, i diria que fins i tot obligat, conèixer la seva gent i el seu comerç; baixarem fins als seus carrers, alguns d'ells de gran atractiu monumental i històric i veurem el contrast, amb un comerç viu i atractiu, que ofereix el millor dels

seus articles i la simpatia a tot aquell visitant que té l'amabilitat d'acostar-s'hi.

Tortosa com a capital de les Terres de l'Ebre s'ha distingit sempre pel seu gran potencial comercial, botigues de moda, joieries, maquinària agrícola, oci i tots els serveis que es necessiten per atendre més de 50 petites poblacions que ens envolten i que troben i solucionen a Tortosa les seves necessitats.

Tortosa no és una excepció: suposo que succeeix com a d'altres ciutats, de vegades són els de fora, gent com vostè que ens visita, que ens diu l'agradable del nostre tracte i el bé que s'ho ha passat en aquesta ciutat, amb la seva història, monuments, comerç i gastronomia. Els d'aquí,

els que ho vivim cada dia, com és lògic volem cada dia progressar, i ens exigim a nosaltres mateixos ser més servicials, més perfectes i que tot funcioni millor per a nosaltres i també, evidentment, per a vostè.

A finals del segle passat i principis d'aquest, el comerç era el principal motor del progrés de la nostra ciutat i dels seus voltants. La situació geogràfica de Tortosa i les seves comunicacions fan que aquest sector—junt amb l'agricultura (de manera principal) i la indústria—tinguin un pes específic i notori, més enllà de les nostres fronteres naturals.

Per altra part i per acabar, és evident que quan es parla de Tortosa, de la seva prosperitat i futur, no es pot deixar de mirar el

Vitrina d'una de les joieries de la ciutat

riu, artèria que ha nodrit els nostres camps i que ha fonamentat la il·lusió pel treball. L'Ebre, principal testimoni de la nostra existència i desenvolupament, és avui focus d'atenció per a tots, per potenciar

turísticament i comercialment la nostra ciutat, i sense cap dubte, és un element important per agafar el tren al qual tots ens volem afegir i que farà de Tortosa una ciutat especialment diferent.